

ΠΑΝΟΓΝΩΣΗΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ - ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ - ΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ - ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΤΗΝ 15 ΚΑΙ ΤΕΛΟΣ ΕΚΑΣΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ & ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: **ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ**

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ Αριθ. 32 - ΑΘΗΝΑΙ

ΕΤΟΣ Β΄.

Ἀθήναι, 15 Ἰουλίου 1923.

ΑΡΙΘ. 10-11 [34-35]

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΤΗΣΙΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	Δραχμ. 60.—
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ	Φράγκα 60.—
ΑΜΕΡΙΚΗΣ	Δολλάρ. 10.—

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΑ — ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΑ — ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

ΔΕΛΤΙΟΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ

Τὰ ἐν Λωζάννῃ.— Ὁ Πάπας καὶ τὸ Ρούρ.— Ἡ Διάσκεψις τῆς Σινάϊας.— Βουλγαρικὴ Πολιτικὴ.

ΓΕΩΡΓ. Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ.— Ἡ Ἐρευνὰ μας διὰ τὴν Ἰδρυσιν Ἀκαδημίας.

ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ— Αἱ Πρῶται Ὑποβολαί.

Π. ΜΕΡΜΗΓΚΑ.— Ἡ Ἀναξιοπρέπεια.

ΠΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ

Δωρεὰ Βασιλίσσης.— Ὁ Ἑρμῆς τοῦ Πραξιτέλους.— Ἡ Ἐκδοσις τοῦ «Πανογνώστου».— Ὁ «Ὄρκος τοῦ Θαλασσινοῦ».— Πολύτιμος Ἐμπορικὸς Ὁδηγός.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ — ΤΕΧΝΟΚΡΙΤΙΚΑ

ΖΕΦΥΡΟΥ ΒΡΑΔΥΝΟΥ.— Ὁμορφὸ μου Χελιδόνι... [Ποίημα].

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ Ν. ΒΟΥΤΥΡΑ.— Ἡ Κουρσελογειτονία [Ἑλληνικὰ Διηγήματα].

Κ. ΤΡΙΚΟΓΛΙΔΗ.— Οἱ Ἀτσιγγανοί [Διήγημα τοῦ ΠΟΥΣΚΙΝ].

† ΚΩΝΣΤ. ΘΕΟΤΟΚΗ.— Πίστομα [Διήγημα, μετ' εἰκόνας καὶ νεκρολογίας τοῦ ἐκλιπόντος λογοτέχνου μας].

ΛΕΩΝ.Χ. ΖΩΗ.— Ἡ Γραφικὴ ἐν Ἑπιτανήσῳ. [Ἀπὸ τὴν Ἱστορ. τῆς Τέχνης].

— — — — Δημ. Γρ. Καμπούρογλου [Ὁ Ὄμιλος τῶν Συνεργατῶν μας].

Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ.— Ὁ Ὄρκος τοῦ Θαλασσινοῦ. [Τέλος τοῦ Α' Αὐτοτελοῦς Μέρους].

Α. Μ. ΑΛΔΑΝΟΥ.— «Ἁγία Ἐλένη» Μικρὰ Νῆσος. [Μυθιστόρημα κατὰ μετάφρασιν : Χ. ΔΕΛΕΝΔΑ, συνέχεια καὶ τέλος].

VESPER.— Ὁ Ἑρμῆς τοῦ Πραξιτέλη [Τὰ Σατυρικά μας].

ΑΥΛΑΙΟΥ.— Θέατρον.

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ "Ο ΤΙΤΑΝ"
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ - ΚΕΦΑΛΑΙΑ: 3,000,000

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ
 ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦ. 126
 = ΓΡΑΦΕΙΑ ΦΟΡΤΩΣΕΩΝ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ - ΤΗΛ. ΑΡΙΘ. 427 =

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΕΝ ΕΛΕΥΣΙΝΙ
 ΤΗΛΕΦ. ΑΡΙΘ. 396
 ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: "ΤΙΤΑΝ" ΑΘΗΝΑΣ

Τοιμένα «ΤΙΤΑΝ» τύπου ΠΟΡΤΛΑΝ (Ciment artificiel Portland) ανταποκρινόμενα εις τους αυστηροτέρους επισήμους κανονισμούς των πεπολιτισμένων Κρατών δι' έργα εκ Μπετόν πάσης φύσεως. Βέτον Αρμέ λιμενικά, πλακοποιία, επιστρώσεις, υποστρώσεις οδών, κατασκευή πλίνθων (τούβλων) και ογκολίθων (άγκωνάρια), πρέκια κτλ. ΤΣΙΜΕΝΤΟ «ΚΥΚΛΩΨ». Ειδική κονία, κατάλληλος διά την παρασκευή υδραυλικών άμμοκονιαμάτων δια συνήθεις λιθοδομής ή πλινθοδομής, αντικαθιστά με πλείστα δια προτερήματα τα άμμοκονιαμάτα εξ άσβέστου. Πολύ ταχύτερα πήξει. Άσχυρότερος μεγαλύτερα άντοχη, όθεν: Ταχύτης έκτελέσεως. Σημαντική ελάττωσις του πάχους των τοίχων, ήτοι Κέρδος εις χρήσιμον χώρον και οικονομία εις εργατικά και όγκον λιθοδομής. Συνιστάται ιδιαίτερος δι' έργα λιμενικά. ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. Η Διεύθυνσις της Εταιρίας «ΤΙΤΑΝ» θέτει την πολυστή της κείραν δια την χρησιμοποίησιν των τοιμένων έφ' άπάντων των κλάδων της οικοδομής εις την διάθεσιν των ενδιαφερομένων. Πληροφορία εις τα Γραφεία: Όδός Σταδίου 33, προφορικώς και δι' άλληλογραφίας.

REVUE COMMERCIALE DE GRÈCE,
 RUE AVEROFF No 20

Εικοσαετίδος Μηνιαία Γαλλική Έμπορική Έπιθεώρησις της Ελλάδος εκδομένη εν Αθήναις.

Έτησία Συνδρομή Δρ. 15.
 » Έξωτερικού Φρ. 15.

Τò πρώτον τεύχος αποστέλλεται δωρεάν τώ αίτούντι.

ΟΙΝΟΙ
ΚΟΝΙΑΚ
"ΜΑΡΚΟ,"
"ΒΟΥΤΡΥΣ"
 Παλαιόν
 άπόσταγμα οίνων
ΛΕΥΚΟΙ
ΚΑΙ
ΕΡΥΘΡΟΙ
 ΑΠΑΡΑΜΙΛΛΟΝ
 Πωλείται
 ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΟΙ
 ΕΙΣ ΦΙΑΛΑΣ
 Είς όλα τα κέντρα
 Καταναλώσεως

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ
 Ίδρυθείσα τή 1893

Έκτελεί πάσαν Τραπεζιτικήν εργασίαν

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ
 Δρ. 48.000.000
 ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ
 ΔΡΧ. 16.350.000

Έδρα εν ΑΘΗΝΑΙΣ Τηλ. Διεύθ.: "ΤΡΑΘΗΝΩΝ,"

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ, ΑΓΡΙΝΙΟΝ, ΑΜΦΙΣΑ, ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΝ, ΒΟΛΟΣ, ΖΑΚΥΝΘΟΣ, ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΙΩΑΝΝΙΝΑ, ΚΑΒΑΛΑ, ΚΑΛΑΜΑΙ, ΚΕΡΚΥΡΑ, ΚΟΡΙΝΘΟΣ, ΛΑΡΙΣΣΑ, ΛΕΒΑΔΕΙΑ, ΑΗΜΝΟΣ (Κάστρον), ΜΥΤΙΛΗΝΗ, ΞΑΝΘΗ, ΠΑΤΡΑΙ, ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ, ΠΥΡΓΟΣ, ΡΕΘΥΜΝΟΣ, ΣΑΜΟΣ (Βαθύ), ΣΑΜΟΣ (Καρόλοβασι), ΣΠΑΡΤΗ, ΣΥΡΟΣ, ΤΡΙΠΟΛΙΣ, ΧΑΛΚΙΣ, ΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΧΙΟΣ.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΛΟΝΔΙΝΟΝ Fenchurch Street 22
 ΚΩΝ/ΠΟΛΙΣ (Γαλιτά), ΚΩΝ/ΛΙΣ (Πέραν), ΚΩΝ/ΛΙΣ (Σταμπούλ), ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ (Άμερική), Pine Street 25 ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ, ΚΑΪΡΟΝ, ΠΟΡΤ-ΣΑΪΔ, ΣΜΥΡΝΗ, ΛΕΜΕΣΟΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑ.

Άνταποκρίται καθ' όλην την Ελλάδα και εις τας κυριώτερας πόλεις του Κόσμου.

ΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΦΗΜΗΣ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ

ΚΟΝΙΑΚ & ΛΙΚΕΡ

Είναι τών

ΑΔΕΛΦΩΝ ΜΠΑΡΜΠΑΡΕΣΟΥ

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΟΛΑ ΑΝΕΞΑΙΡΕΤΩΣ ΤΑ ΠΟΤΑ ΤΟΥ
 ΕΙΝΑΙ ΒΡΑΒΕΥΜΕΝΑ
 ΠΙΝΕΤΕ ΧΩΡΙΣ ΔΙΣΤΑΓΜΟΥΣ

ΠΑΝΟΠΗΡΩΣΗΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ - ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ - ΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ - ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ
 ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΤΗΝ 15 ΚΑΙ ΤΕΛΟΣ ΕΚΑΣΤΟΥ ΜΗΝΟΣ
 ΙΔΡΥΤΗΣ & ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: **ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ**
 ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ Αριθ. 32 - ΑΘΗΝΑΙ

ΕΤΟΣ Β'

Αθήναι, 15 Ιουλίου 1923.

ΑΡΙΘ. 10-11 [34-35]

ΟΛΙΓΕΙΑΚΑ - ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΑ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

ΔΕΛΤΙΟΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ

ΤΑ ΕΝ ΛΩΖΑΝΝΗ. — Αί εργασίαι της Διασκέψεως της Λωζάννης έσιμείωσαν άλματικώς προέδους κατά τας τελευταίας ήμέρας. Τήν μακράν περίοδον της έκκρεμότητος, καθ' ήν ελάχισταί ενέργειαι περισσότεραι δέ παρασκηναίκαί τοιαύται κατεβάλλοντο διεδέχθη ή περίοδος των εντόνων προσπαθειών δι' ών κατέληξαν εις τήν επί δλων των έκκρεμών ζητημάτων συμφωνίαν.

Η Έλληνοτουρκική διαφορά κατόπιν των γενομένων συναντήσεων των αντιπροσώπων των δύο Κρατών ελύθη. Οι πληρεξούσιοι της Τουρκίας αντιληφθέντες καλώς τήν σημασίαν της παρά τον Έβρον Έλληνικής παρατάξεως έδειξαν μεγάλην διαλλακτικότητα, αποτέλεσμα της όποιας υπήρξεν ή επελθούσα συμφωνία, γνωστοποιηθείσα καταλλήλως και εις τήν Συνδιάσκεψιν και της όποιας τά κύρια σημεία είναι τά εξής:

1). Τò Καράγατς θα παραδοθή εις τήν Τουρκίαν μετά τήν κύρωσιν της συνθήκης της Ειρήνης. Η σύμβασις της ανταλλαγής των πληθυσμών δεν είναι υποχρεωτική διά τούς κατοίκους του. 2). Οι Τούρκοι παραιτοῦνται των δελτίων επιτάξεων των γενεμένων υπό του Έλληνικού Στρατού κατά τήν κατοχήν της Μ. Ασίας. 3). Η Έλλάς θα επιστρέψη τά κατισχεθέντα μετά τήν άνακωχήν του Μούδρου πλοία και 4). Η Τουρκία παραιτείται των εν Θράκη Σουλτανικών κτημάτων περιερχομένων εις εις τò Έλληνικόν Δημόσιον.

Επί της Συμμαχοτουρκικής διαφοράς επανειλημμένης οι πληρεξούσιοι των ενδιαφερομένων Κρατών απέτανήθησαν προς τας Κυβερνήσεις των διά να λάβωσιν οδηγίαις περί της τμηρητέας στάσεως, κατόπιν δέ συνδια-

λακτικών τοιοῦτων δοθεισών τήν τελευταίαν στιγμήν και μετά πολλὰς διαπραγματεύσεις συνεφωνήσαν εν όλομεία της Διασκέψεως επί των τριών κύσων έκκρεμών ζητημάτων, διά της υποχωρήσεως των Συμμάχων πρό της αποφασιστικής δράσεως της Τουρκίας.

Ούτω συνεφωνήθη κατ' αρχήν ή εκκένωσις της Κωνσταντινουπόλεω, ήτις θα εκτελεσθή μετά τήν επιτήρησιν της Συνθήκης. Τò ζήτημα των τοκόμεριδιων ελύθη και αυτό ευνόικως διά τήν Τουρκίαν, μη άαγραφομένης εν τη συνθήκη δηλώσεως περί ισχύος του Διατάγματος του Μουχαρέμ. Τοῦτο θ' αποτελέσθι άντικεμενον ιδιαίτερων διαπραγματεύσεων μεταξύ των κομιστών Όθωμανικών τίτλων και της Τουρκικής Κυβερνήσεως. Τέλος διά τας παραχωρήσεις έειξαν επιφυλάξεις τώσον οι Σύμμαχοι όσον και οι Τούρκοι αντιπρόσωποι.

Κατόπιν της συμφωνίας ταύτης ήρθησαν ήδη τά κωλύματα διά τήν σύναψιν της Ειρήνης προς ήν άσφαλώς πλέον βαίνομεν, και δεν υπολείπεται ειμή ή τεχνική των όρων διατύπωσις, ήτις ήροζατο ήδη και ή υπογραφή της συνθήκης, εκτός αν εμφανισθώσιν άλλα άπρόοπτα.

Ο ΠΑΠΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΡΟΥΡ. — Η επιστολή του Πάπα διά τò ζήτημα της Γαλλικής κατοχής του Ρούρ ενφ' εόμενως έσχολιάσθη παρά του Άγγλικου και Άμερικανικού τύπου συμφωνούντων προς τας εν αυτῇ αντιλήψεις, τούναντίον έγινε δυσμενέστατα δεκτή παρά των Γαλλικών κύκλων οι όποιοι τήν έχαρακτήρισαν ως άνάμειξιν εις τήν Γαλλικήν πολιτικήν.

Μεγάλη ώς εκ τούτου ψυχρότης επικρατεί εις τας μεταξύ Βατικανού και Γαλλίας σχέσεις, εγέ.ετο δέ λόγος εις τήν Γαλλικήν Βουλήν και περί καταργήσεως της Πρεσβείας του Βατικανού, ματαιωθείσης όμως κατόπιν των δηλώσεων του Πουανκαρέ.

Η ΔΙΑΣΚΕΨΙΣ ΣΙΝΑΪΑΣ. — Είναι άγνωστον ακόμη αν θα συνέλθῃ ή προαναγγελθείσα διά τήν 20 Ιου-

λίου διάσκεψις τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Μ. Ἀντάντ εἰς Σινάιν δια τὴν συζήτησιν τῆς εἰσόδου εἰς ταύτην τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Πολωνίας. Εἰς ταύτην ἐζήτησε ἡ ἀντιπροσωπευθῆ καὶ ἡ Ἀλβανία.

ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ. — Μετὰ τὰς δηλώσεις τοῦ Βουλγάρου ἀντιπροσώπου περὶ τῆς αὐτονομίας τῆς Μακεδονίας εἰς τὴν ἐν Βιέννη συγκροτηθεῖσαν διάσκεψιν τῶν συλλόγων τῆς κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν ἔρχονται ἤδη καὶ νέαι τοιαῦται τοῦ Βουλγάρου Πρωθυπουργοῦ, ὅστις σὺν τοῖς ἄλλοις δὲν παρέλειψε νὰ τίξῃ καὶ τὸ ζήτημα τῆς πραγματικῆς καὶ οὐχὶ ἀπλῶς οικονομικῆς ἐξόδου τῆς Βουλγαρίας εἰς τὸ Αἴγατον.

Αἱ ἀλλεπάλληλοι αὐταὶ δηλώσεις εἶναι σαφεῖς ἐνδείξεις τῶν διαθέσεων τῶν νέων Κυβερνητῶν τῆς Βουλγαρίας. Ἐπιβάλλεται ἡ ἀπὸ κοινῆ μετὰ τῶν λοιπῶν Βαλκανικῶν Κρατῶν ἀγρυπνὸς παρακολούθησις πάσης κινήσεως τῶν ἐν Σόφια, περισσότερον δ' ἐκ μέρους τῆς Ἑλλάδος, διότι αὐτὴν κυρίως ἐνδιαφέρουν αἱ ἐλέψεις τῆς Βουλγαρικῆς πολιτικῆς.

Η ΕΡΕΥΝΑ ΜΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΙΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

Ζήτημα τὸ ὅποιο, κατὰ τὸν παρελθόντα Μάρτιον προεκάλεσε πολλὰς συζητήσεις καὶ ἀντεγκλήσεις ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ καθημερινοῦ καὶ περιοδικοῦ Τύπου, εἶναι τὸ ζήτημα τῆς ἰδρύσεως ἢ ὄχι Ἀκαδημίας ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐννοοῦμεν Ἀκαδημίας τῶν Γραμμάτων, διότι οὕτως ἐτέθη ἐν ἀρχῇ.

Καίτοι τὸ ζήτημα τοῦτο ἔλαβεν εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἀνακινήσεώς του τὴν ἀγούσαν διὰ τὰς Ἑλληνικὰς Καλένδρας, εἴτε ἀπὸ κακὴν διαχείρισιν αὐτοῦ ὑπὸ τῶν ὀργανωτῶν του, εἴτε ἀπὸ πείσμονα ἀντίδρασιν ἐκ μέρους ἐνίων προσώπων, διότι δὲν εἶχον οὗτοι τὴν ἐμπνευσιν νὰ εἶναι οἱ πρωτεργαταί, εἴτε ἀπὸ τὴν πατροπαράδοτον ἀνατολικὴν νοχέλειαν, ἢ ὅποια καταλαμβάνει πάντοτε τοὺς περιφνημοὺς ἀρμόδιους τῆς κλασσικῆς Ἑλληνικῆς Γραφειοκρατίας ὁσάκις πρόκειται νὰ λύσουν ζήτημα κάπως ἀνώτερον ἀπὸ τὴν μετάθεσιν ἐνὸς γραμματοδιδασκάλου, ἐπαναλαμβάνομεν, ὅτι καίτοι τὸ ζήτημα τοῦτο κατεποντίσθη ἐν τῇ γενέσει του, ἐν τούτοις ὁ «Παντογνώστης» κρίνας ὅτι ἔπρεπε, ἔστω καὶ διὰ τὴν ἱστορίαν, νὰ γνωσθῶσιν αἱ ἀντιλήψεις τῶν δυναμένων νὰ ἔχωσι τοιαύτας ἀπηύθυνε τὴν γνωστὴν ἐγκύκλιον ἐπιστολήν του.

Ἐπὶ ταύτης εὐηρεστήθησαν ἡ ἀπαντήσουν μόνον οἱ κ. κ. Ἀντ. Πρέκας, Πρόεδρος τοῦ Ἑλεγκτικοῦ Συνεδρίου καὶ πρώην ὑπουργός, Νικ. Χατζιδάκης, Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου, Ἐμμ. Σ. Λυκούδης Ἐπίτιμος Νομικὸς Σύμβουλος τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ διακεκριμένος λογοτέχνης, Ἀνδρ. Μ. Ἀνδρεάδης, Καθηγητῆς τῆς Δημοσίας Οἰκονομίας ἐν τῇ Νομικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου, Στέλιος Σπεράντζας, Ἱατρὸς καὶ ποιητῆς, Γρηγόριος Ξενόπουλος, διακεκριμένος λογοτέχνης, Κώστας Πηρορίτης, ὄψαυτος, Ἀθανάσιος

Κυριαζῆς, Διευθυντῆς τοῦ Ταμείου Ἐξοπρίξεων Ἀττικῆς καὶ ποιητῆς, Δ. Γρ. Καμπούρογλου, συγγραφεὺς τῆς ἱστορίας τῶν Ἀθηναίων καὶ λογοτέχνης, Ἑλ. Πηροσιάδης (ψευδώνυμον), Ν. Δ. Καλογερόπουλος, Ὑποδιευθυντῆς τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου καὶ καλλιτέχνης, Ν. Πετιμεζᾶς Λαύρας, Νομάρχης Ἀττικῆς καὶ Βιωτικῆς καὶ ποιητῆς καὶ Μ. Φιλήντας, γλωσσολόγος καὶ λογοτέχνης, ἤτοι ἐλάβομεν ἐν συνόλῳ 13 γνώμας ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς Ἀκαδημίας.

**

Ἀνάγκη νὰ σημειώσωμεν ὅτι οἱ κατέχοντες τὸ «Ἀριστεῖον τῶν Γραμμάτων» ἐσίγησαν ἐπιμελῶς ἀρκεσθέντες, φκίνεται, εἰς τὸ «μακάριοι οἱ κατέχοντες», καίτοι ἀπὸ αὐτοῦ ὅλοι μας ἀνεμῶμεν νὰ μᾶς φωτίσουν τί πρέπει νὰ γίνῃ μετὰ τὴν ἰδρυσιν Ἀκαδημίας, ἀφ' οὗ αὐτοὶ κατὰ «τεκμήριον» τοῦλάχιστον θεωροῦνται ὡς ἀνώτεροι ὀλων τῶν ἄλλων τῶν περὶ τὰ γράμματα ἀσχολουμένων.

**

Πρὶν ἢ προβῶμεν εἰς τὴν διατύπωσιν τῆς γνώμης τοῦ «Παντογνώστου» θεωροῦμεν σκόπιμον ἐν περιλήψει νὰ ὑπομνήσωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας τὰς γνώμας τῶν ἀνωτέρω ἐξιστιμῶν κυρίων.

1). Ὁ κ. Ἀ. Πρέκας, ὑπονοεῖ διὰ τῆς ἐπιστολῆς του ὅτι πρέπει νὰ ἰδρυθῇ Ἀκαδημία κτλ., ἀλλὰ θεωρεῖ τὴν παροῦσαν στιγμήν ἀκατάλληλον ἡ ἀπασχολήσῃ τὸ Κράτος εἰς ἄλλα ζητήματα πλὴν τοῦ Ἑθνικοῦ (Βλ. τεύχος 2 (26) σελίς 17).

2). Ὁ κ. Ν. Χατζιδάκης, προτείνει τὴν ἰδρυσιν δύο Ἀκαδημιῶν, τῶν Γραμμάτων καὶ τῶν Ἐπιστημῶν, ἀλλ' εὐρίσκει δυσκολίας εἰς τὴν ἰδρυσιν ἀφ' ἐνὸς ἐνεκα τῶν οικονομικῶν δυσπραγιῶν, ἀφ' ἑτέρου λόγῳ τοῦ προβλήματος τῆς ἐκλογῆς τῶν πρώτων ἀκαδημαϊκῶν καὶ τρίτον λόγῳ τῆς κρισιμότητος τῶν Ἑθνικῶν μας ὑποθέσεων. (Βλ. τεύχος 2 (26) σελίς 17—18).

3). Ὁ κ. Ἐμμ. Λυκούδης, ἀποστέργει μὲν νὰ ἐκφέρῃ γνώμην, διότι θεωρεῖ ἑαυτὸν πλέον φιλολογικῶς νεκρόν, οὐχ ἦτονος δὲ μὲ τὸν καταγγελλόμενον κίνδυνον «τὸ νὰ συνηθῆται τὸ κῦρος μετὰ δεκανίκια κλπ.» φαίνεται ἀποκρούων τὴν ἰδρυσιν τῆς Ἀκαδημίας. (Βλ. τεύχος 2 (26) σελίς 18).

4). Ὁ κ. Ἀνδρ. Ἀνδρεάδης, ὑποστηρίζει ἐνθέρμως τὴν ἰδρυσιν τῆς Ἀκαδημίας ἀπὸ πάσης ἀπόψεως, ἰδιαιτέρως δὲ διὰ τὴν ἐπίσημον πνευματικὴν ἐπικοινωνίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων διὰ διαγωνισμῶν, βραβείων κλπ., καταγγέλλει δὲ τὸν μισο-νεῖσμὸν ὁ ὅποιος ἀπαντεχοῦ ἐπικρατεῖ καὶ προτείνει ἀκριβῶς διὰ νὰ παταχθῇ οὗτος τὴν καινοτομίαν νὰ τεθῇ ὄριον ἡλικίας εἰς τοὺς ἀκαδημαϊκοὺς, καὶ οἱ ἀποστρατευόμενοι λόγοι νὰ μὴ δύνανται οὕτω ἡ ἀντιδρῶσι κατὰ τῶν νέων. (Βλ. τεύχος 2 (26) σελίς 18—19).

5). Ὁ κ. Στέλιος Σπεράντζας, θεωρεῖ τὴν ἰδρυσιν τῆς Ἀκαδημίας ὡς ζήτημα ἐθνικόν, ἐφ' ὅσον καὶ ἄλλα

Βαλκανικὰ κράτη δὲν στεροῦνται Ἀκαδημίας, φρονεῖ δ' οὐ ἢ Ἀκαδημία, εἰς ἣν ὡς πρῶτος πυρὴν θὰ εἰσέλθουν ἔστω καὶ οἱ ἀριστειοῦχοι, ἐκτὸς τῆς ἄλλης ἐργασίας τῆς, θὰ ἔχη νὰ καθορίσῃ τοῦλάχιστον μίαν ἐνιαίαν κατεύθυνσιν εἰς τὸ Ἑθνικὸν Θέατρον καὶ τὰς Καλὰς Τέχνας, ἀνυψοῦσα τὸν λαὸν εἰς ἀνώτερα ἐπίπεδα ἐκείνων, εἰς τὰ ὅποια τὸν κατεβίβασαν οἱ διάφοροι ἐκμαυλισταὶ τῆς Τέχνης καὶ τῶν Γραμμάτων. (Βλ. τεύχος 2 (26) σελίς 19).

6). Ὁ κ. Γρ. Ξενόπουλος, ἀφ' οὗ ἐκφράσῃ τὴν δυσφορίαν του καὶ τὴν ἀπογοήτευσιν του διὰ τὴν παρατηρούμεν ἄντιδρασιν διτφῶρων κύκλων, θεωρεῖ ὡς ἐκ τῶν οὐκ ἄνευ, οὐ μόνον τὴν ἰδρυσιν Ἀκαδημίας Γραμμάτων καὶ Καλῶν Τεχνῶν, ἀλλὰ καὶ Ἑθνικοῦ θεάτρου. (Βλ. τεύχος 3 (27) σελίς 35 καὶ σελ. 43—45, ἄρθρον του: «Θέατρον καὶ Ἀκαδημία»).

7). Ὁ κ. Κώστας Παρορίτης, ἀντικρούει ζωηρῶς τὴν ἰδρυσιν Ἀκαδημίας καὶ μετὰ τῶν διαφορῶν λόγων ὑποστηρίζει καὶ τὴν γελοιοποίησιν, εἰς ἣν θὰ περιέλθῃ αὐτῇ, διότι κάθε κόμμα θὰ διορίξῃ τοὺς δικούς του ἀκαδημαϊκοὺς, ὅπως ἔγινε καὶ μετὰ τὸ Σταυρὸ τοῦ Σωτήρος, ἐκεῖνο, λέγει, «ποῦ μᾶς χρειάζεται σήμερον εἶναι ὄχι Ἀκαδημία, μὰ καινούριες ἰδέες», καταλήγων δὲ προτείνει εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν θὰ ἰδρυθῇ ἡ Ἀκαδημία «νὰ ἰδρυθῇ καὶ ἕνα Δημοτικὸν σχολεῖον γιὰ νὰ διδαχτοῦνε τὰ στοιχεῖα τῆς γλώσσας ὄχι λίγο ἀπὸ τοὺς λογίους μας ποῦ δυστυχῶς τ' ἀγνοοῦνε». Βλ. τεύχος 3 (27) σελίς 35—36).

8). Ὁ κ. Ἀθαν. Κυριαζῆς, θεωρεῖ ἀναγκαῖον τὴν ἰδρυσιν Ἀκαδημίας διὰ νὰ δοθῇ ἐνιαία κατεύθυνσις εἰς τὴν πνευματικὴν ἐκδήλωσιν καὶ τὴν διάπλασιν τῆς γλώσσας, ἢ ὅποια κατήντησε καρκίνος εἰς τὴν λογοτεχνίαν μας. (Βλ. τεύχος 3 (27) σελίς 36).

9). Ὁ κ. Δ. Γρ. Καμπούρογλου, τάσσεται ὑπὲρ τῆς ἰδρύσεως Ἀκαδημίας, ἢ ὅποια ὅμως δὲν ἰδρύεται χάρις εἰς τὸ ἀνοιβαῖον μῖσος, θεωρεῖ δὲ τοὺς ἐκαστοτε προβαλλομένους οικονομικοὺς λόγους ἀδυστάμους, διότι διὰ τῶν λογοτεχνικῶν ἐκδόσεων ὠφελεῖται τὸ Κράτος, καταλήγων δὲ σημειώνει ὅτι τὴν φιλολογικὴν σημασίαν ἐνὸς ἀτόμου τὴν ἐπισημοποιεῖ τὸ Κρατικὸν κῦρος καὶ ἀναφέρει πρόσφατον παράδειγμα ὅτι κατὰ τὴν ἐθνικὴν ἐορτὴν τῶν Ἀποκαλυπτηρίων τοῦ ἀδριάντος τοῦ Παλαίων Πατρῶν Γερμανοῦ ἐν Πάτρας ἔλος ὁ κόσμος, ἐπίσημος καὶ ἀνεπίσημος, ἐκλήθη πλὴν τοῦ συγγραφῆ τῆς βιογραφίας του, ὅποιος εἶναι ὁ κ. Δ. Γρ. Κ. (Βλ. τεύχος 4 (28) σελ. 49—50).

10). Ὁ κ. Ἐλευθ. Παρορηιάδης, ἀποκρούει ἀπεριφράστως τὴν ἰδρυσιν Ἀκαδημίας, ὑπολαμβάνων ἐκ τῆς γενομένης προσφωνήσεως τῶν ἐνδιαφερομένων πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Ἐπαναστάσεως ὅτι οὗτοι ζητοῦσι τὴν ἰδρυσιν Ἀκαδημίας παρεμφοροῦν πρὸς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν, ἢ ὅποια κῦριον ἔργον ἔχει τὴν διαμόρφωσιν τῆς γλώσσας, ἀλλὰ τοιαύτη ὑπάρχει παρ' ἡμῶν, ἢ Ἐπιτροπὴ πρὸς σύνταξιν τοῦ Λεξικοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας, φρονεῖ δὲ ὅτι ἡ γλώσσα δὲν μορφοῦται διὰ τῶν

Ἀκαδημιῶν, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐπιβολῆς τῶν γραφόντων. (Βλ. τεύχος 4 (28) σελίς 50).

11). Ὁ κ. Ν. Δ. Καλογερόπουλος, ὑποστηρίζει ζωηρότατα τὴν ἰδρυσιν, ὄχι Ἀκαδημίας ἀλλὰ Ἀκαδημιῶν, βασιζόμενος ὅτι ἡ Ἑλλὰς εἶχε καὶ ἔχει μεγάλους ἄνδρας, ποιητὰς, σοφοὺς, ἀρχαιολόγους, καλλιτέχνας, γλύπτας, ζωγράφους κλπ. κλπ. (Βλ. τεύχος 5 (29) σελίς 65).

12). Ὁ κ. Ν. Πετιμεζᾶς Λαύρας, προσβλέπει μετὰ πόνου ψυχῆς πρὸς τὴν κατάστασιν τῶν λογίων μας καὶ τάσσεται μετὰ τὴν ἰδρυσιν τῆς Ἀκαδημίας, ἐφ' ὅσον τὸ Κράτος διὰ ταύτης πρόκειται νὰ τοὺς ἐπιβῆλῃ μετὰ τὴν ἐπίσημον θέσιν εἰς τὸ κλήθος, ἀναφερόμενος δὲ εἰς τὸν τρόπον τῆς ἐκλογῆς τῶν πρώτων ἀκαδημαϊκῶν, ἐπαρτεῖται εἰς τὴν κοινήν γνώμην, ἀφ' οὗ ἄλλος τρόπος κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ θεσμοῦ δὲν ὑπάρχει, εἰ δὲ ἀδικούμενοι καὶ τὰ θύματα διὰ τοῦ χρόνου θὰ ἐκτιμῶνται ὅσων. (Βλ. τεύχος 6 (30) σελίς 81).

13). Ὁ κ. Μ. Φιλήντας, μετὰ τὴν ὥραϊαν παραβολὴν τοῦ «κατῆ» ἀναγνωρίζει εἰς ὅλους δικαίον, καὶ εἰς αὐτὸν ὑπὲρ τῆς ἰδρύσεως Ἀκαδημίας καὶ εἰς τοὺς κατ' αὐτῆς, οὐχ ἦτονος δὲ τῆς ὄλης του διαλογικῆς συζητήσεως μετὰ αὐτοῦ καὶ ἐνὸς νεαροῦ λογίου φαίνεται καὶ οὗτος ν' ἀποκλινῇ ὑπὲρ τῆς γνώμης νὰ ἰδρυθῇ ἡ Ἀκαδημία. (Βλ. τεύχος 8 (32) σελίς 115).

**

Μετὰ τοὺς 13 διακεκριμένους ἐπιστήμονας καὶ λογίους τοὺς διατυπώσαντας τὴν γνώμην των ἐπὶ τοῦ ἀνακινήθεντος ζητήματος τῆς Ἀκαδημίας προσέρχεται ὁ «Παντογνώστης» ὡς 14ος διὰ νὰ παρέλθῃ αὐτὸς ὁ προληπτικὸς «πόντος», ὁ ὅποιος δυνατὸν νὰ ἦτο τὸ μόνον... κώλυμα νὰ μὴ γίνῃ ἡ πολυθρύλητος καταστῆσῃ Ἀκαδημία.

Θεωροῦμεν ἀπρακτικὸν τὴν ἰδρυσιν Ἀκαδημίας τῶν Γραμμάτων, διὰ δύο κυρίως λόγους: 1) Διὰ τὴν πνευματικὴν παράστασιν τοῦ Κράτους ἐν τῷ ἐξωτερικῷ καὶ 2) διὰ τὴν ὠθησιν πρὸς τὴν πρόοδον τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ τῆς Ἑλληνικῆς λογοτεχνίας.

Ὁ πρῶτος ἐκ τῶν ἀνωτέρω λόγων εἶναι εὐνόητος, διότι πολλάκις ἐπ' ἐσχάτων κατενοήθη ἢ ἐλλείψις τῆς μετὰ τῶν ἄλλων Κρατῶν τῆς Εὐρώπης καὶ Βαλκανικῆς πνευματικῆς ἐπικοινωνίας μας.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου λόγου προσθέτομεν ὅτι ἡ πρόοδος τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ τῆς λογοτεχνίας μας θὰ ἐπιτευχθῇ κατὰ μέγιστα λόγον διὰ τῆς προκηρύξεως διαφόρων διαγωνισμάτων, ἅτινα θ' ἀπορροφήσουν κατὰ φυσικὸν λόγον καὶ τὰ διάφορα σποραδικὰ γινόμενα λογοτεχνικά διαγωνίσματα. Ἐξ ἄλλου δὲ ἡ ἐμπιστοσύνη, τὴν ὅποιαν θὰ ἐμπνέῃ τὸ ἴδρυμα, θὰ προσελκύσῃ πολλοὺς θαυμαστάς τῆς Ἑλληνικῆς λογοτεχνίας, οἵτινες διὰ χρηματικῶν ἐπιχορηγήσεων ἢ κληροδοτημάτων θὰ ἐνισχύσουν τὸν σκοπὸν τῆς Ἀκαδημίας.

Μόνον ζήτημα γλώσσας νὰ μὴ ἐπιχειρήσωμεν νὰ θέσωμεν. Αἱ ἐπανειλημμέναι συζητήσεις οὐδεὶα πρακτικὸν σκοπὸν μέχρι σήμερον ἐπετέλεσαν ἢ μόνον νὰ δη-

μιορμήζουν σοβαρά μίση μεταξύ των διαφόρων λογοτεχνών μας.

Ζήτημα όμως, υπέρ θά προκαλέσει πολλούς κινδύνους είναι το της εκλογής των πρώτων ακαδημαϊκών. Όμολογούμε ως είναι πολύ δυσχερές να εκφέρη τις την επ' αυτού γνώμη του. Ούχ ήττον θά εξησφάλιζε κάπως την άμεροληψίαν διά την εκλογήν των πρώτων ακαδημαϊκών ή εκ μέρους της Πολιτείας εκλογήν ολιγομελούς 'Επιτροπής, λαμβανομένης εκ των έχόντων το «'Αριστείων των Γραμμάτων» και εκ των δοκιμωτέρων λογοτεχνών μας, ή 'Επιτροπή δέ αυτή να εκλέξη έξ όλων των λογοτεχνών μας ώρισμένον αριθμόν, ετινες μετά των μελών της 'Επιτροπής εις Συνέδριον πλέον συγκροτούμενοι να προδώσιν εις την εκλογήν των πρώτων 'Ακαδημαϊκών και καθορισμένου εκ των προτέρων αριθμού.

Αυτή, νομίζομεν, θά ήτο ή ασφαλές τερα εκλογή των πρώτων 'Ακαδημαϊκών, τώρα εάν θά γίνη ή όχι 'Ακαδημία, είναι ζήτημα διαχειρίσεως εκ μέρους των ενδιαφερομένων.

G. N. ΙΩΑΝΝΟΥ

Ιδιοκτήτης του «Παντογνώστου»

ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΥΓΙΕΙΝΗ

ΑΙ ΠΡΩΤΑΙ ΥΠΟΒΟΛΑΙ

'Εάν παρακολουθήσωμεν τας ποικίλας εκδηλώσεις της ήθικης ζωής του ανθρώπου εις οίανδήποτε ήλικία, από της εφηβικής και πέραν, θέλομεν κατανοήσαι, ότι όλα τά φαινόμενα ταυτα αποτελούν συνέχειαν κατά το πλείστον των ψυχικών εκδηλώσεων της πρώτης ήλικίας. 'Η ιστορία και ή κοινωνιολογία απέδειξαν, ότι δ δεινα ή δ δεινα εκφυλος ή εκκληματίας εξεδήλωνε τά ενστικτά του μέχρι τινός βαθμού από της πρώτης του ήλικίας.

'Αν λοιπόν τά ενστικτα ταυτα και τας όρμας προσπαθομεν να χειραγωγήσωμεν ήπιώς προς τό αγαθόν διά των πρώτων υποβολών, προφανώς ή κοινωνία θά ειχε ν' άπαριθμήση πολύ ολιγώτερα ανισόρροπα μέλη της.

Όπως ή φυσική άγωγή συντελεί εις την εν γένει σωματικήν ευρωσίαν, άπαραίτητον διά την προαγωγήν των ατόμων και των ομάδων, ούτω και ή ήθική και πνευματική άγωγή συντείνουν εις τό να καθιστούν τον άνθρωπον ικανόν να ζή άρμονικώς εν τη κοινωνία και να είναι ψυχικώς ευρωστος.

'Ο μέγας της εξελίξεως νόμος παραδίδων κατ' άρχάς τό ανθρώπινον έμβρυον εις την ένδομήτριον ζωήν, διαπλάττει πολυμόρφως την οργανωθείσαν ζωϊκήν ύλην, την όποιαν αι συγκινήσεις της κυοφορούσης μητρός προικίζουν αναλόγως με ποικίλας ιδιότητας, μέχρις ότου επιστή φυσιολογικώς ο χρόνος του τοκετού του τελειωθέντος ανθρώπου.

Τίττεται λοιπόν ο άνθρωπος φέρων εν έαυτώ όλα τά σπέρματα του αταβισμού, επηρεασμένα αναλόγως και από τας άλλας κατά την κύσιν ήθικώς επιδράσεις. Σύν

τῆ χρόνῳ δὲ τὸ βρέφος προχωροῦν εἰς τὴν ἡλικίαν, εἰσέρχεται βαθμηδὸν εἰς τὸ ἡλικὸν περιβάλλον, εἰς τὸ περιβάλλον τῶν πρώτων υποβολῶν, τὰς ὁποίας ἡ ανατροφή, διεπομένη ἀπὸ τὴν καθαρῶς ψυχολογικὴν ὑγιεινὴν, πρέπει ν' ἀσκή με πολλήν προσοχήν καὶ με τρόπον μεθόδικόν.

Δυστυχῶς κατὰ μέγιστον μέρος ἡ σημερινὴ ανατροφή, εἴτε ἀπὸ κακὴν ἀντίληψιν εἴτε ἀπο ἀμάθειαν καὶ ἀπειρίαν τῶν ἐπ' αὐτῆς τεταγμένων γονέων, οἰκείων καὶ διδασκάλων τοῦ παιδός, ἀποφέρει ὄλωσ διάφορα τῶν ὄνειροπολουμένων ἀποτελέσματα. καθιστῶσα τὸν ἄνθρωπον δυστυχῆ κατ' ὄλην αὐτοῦ τὴν ζωὴν. Ἡ μέθοδος ἰδίως τῶν ἐκφοβίσεων, με τὴν ὁποίαν προσπαθοῦν νὰ δεσμεύσουν τὴν ἐλευθερίαν τοῦ παιδός, ὀλεθρίως ἐπιδρᾷ ἐπὶ τοῦ νευρικοῦ συστήματος καὶ γεννᾷ τὰς νοσηρὰς ἐκείνας καταστάσεις, τῶν ὁποίων οἱ ὑπαίτιοι δὲν εἶναι ὑπερβολικὸν ν' ἀποκληθοῦν ἐγκληματῆαι. Ὁ φόβος εἶναι ὑστερικὸν σύμπτωμα, τὸ ὁποῖον διὰ τῆς αὐθυποβολῆς καὶ τῆς ἀμοιβαίας ὑποβολῆς τονώνεται τόσο, ὥστε δ ὑπ' αὐτοῦ κατεχόμενος οἰκτρῶς ἀποτυγχάνει εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς.

'Αφίστατε λοιπὸν ἐλεύθερα τὰ παιδιά ἀπὸ τὸ ὀλέθριον αὐτὸ κακόν· ποτὲ μὴ τὰ ἐκφοβίσετε ἐπιτολαίως μετὸ σκοτός ἢ μετὰ μορμολύκεια, μετὸν σκοπὸν νὰ κερδίσετε τὴν ἀτομικὴν σας ἡσυχίαν· ποτὲ μὴ ἐμλήσετε ἐνώπιον αὐτῶν διὰ φαντάσματα καὶ άλλας παρομοίας ὀπτασίας. Τούναντίον, ἐμπνεύσατε εἰς αὐτὰ τὴν ἀγάπην καὶ τὸν θαυμασμόν πρὸς τὸ κάλλος τοῦ ἐνάστρου οὐρανοῦ, ὑποδείξατε τὸ γλυκὺ καὶ ἀκίνδυνον τῆς νυκτερινῆς ἡρεμίας, τὸ ἀναπαυτικὸν καὶ ὑγιεινὸν τῆς κατὰ μόναν κατακλίσεως.

Πρέπει αἱ πρώται ὑποβολαὶ νὰ ἔχουν κυρίως φυσικότητα ψυχολογικὴν, νὰ χειραγωγῶν μετὰ συνέσεως καὶ σκοπιμότητος τὰς πρώτας φυσικὰς ὀρμας τοῦ παιδός, ἐπιρρωνύσονται αὐτὰς μετὰ κατάλληλα παιδαγωγικὰ μέσα, καὶ ὄχι νὰ περιορίζουν ἀνοήτως τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν. Ὁ παῖς εἶναι φύσει ζωηρὸς καὶ εὐκίνητος· μὴ καταδικάζετε λοιπὸν αὐτὸν εἰς βίον καθεστηκότα καὶ εἰς καθήλων ἐπὶ μακρὰς ὥρας. Ὁ παῖς εἶναι περίεργος· μὴ θρύνεσθε νὰ ἱκανοποιητὴ πᾶσάν του περιέργειαν. Ὁ παῖς θέλει νὰ ἐργάζεται μετὰ ἴδια του χέρια· δόσατε εἰς αὐτὸν ἀκίνδυνα μέσα νὰ ἐργασθῆ, νὰ σχεδιάσῃ, νὰ ἐκτελέσῃ, νὰ καλλιεργήσῃ τὴν γῆν, ἔστω καὶ ἄδεξιός. Αὐτὸ θά τὸν ἐνθουσιάσῃ. Διδάξατε αὐτὸν νὰ περιφρονῇ τοὺς κινδύνους, ἀλλὰ καταστήσατε συγχρόνως αὐτὸν καὶ προσεκτικόν. Ἐμπνεύσατε εἰς αὐτὸν τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν τάξιν καὶ τὴν καλαισθησίαν καὶ καθοδηγήσατε εἰς τό νὰ τακτοποιῇ ἐξ ἰδίων τὰ κατ' αὐτόν. Ἐμπνεύσατε εἰς αὐτὸν τὴν ἀγάπην πρὸς τὰς τέχνας, καὶ μάλιστα τὰς καλὰς, αἱ ὁποῖαι ἀληθῶς ἐξευγενίζουν τὴν ψυχὴν, καθὼς καὶ τὸν ἔρωτα πρὸς τὴν γυμναστικὴν, πρὸς τὴν κολύμβησιν, τὴν ἵππασίαν, τὴν ζωὴν τοῦ ὑπαίθρου. Ἐμπνεύσατε εἰς αὐτὸν τὸν πρὸς τὴν θρησκείαν σεβασμόν καὶ τὴν φιλοπατρίαν, τὴν πειθαρχίαν, τὴν ἐγκράτειαν, τὴν λογικὴν οἰκονομίαν,

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΖΩΗΝ

Η ΑΝΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ

Εἰς τὴν μέλλουσαν διήγησιν τέσσαρες εἶναι οἱ κύριοι δράσται τῆς ὑποθέσεως. Ὁ Διογένης, ὁ Κλεισθένης, ἡ Κροισαῖς καὶ ἡ Φρόνη. Καὶ πρῶτον ὁ Διογένης δὲν ἔχει τὸ φιλοσοφικὸν πνεῦμα τοῦ ἀρχαίου συνωνύμου, ἀλλὰ τὸν ὑπερβαίνει κατὰ τὴν ἐπιχειρηματικότητα. Ὁ ἀρχαῖος φιλόσοφος περιωρίζεται εἰς τὸν πῖθον ἐνθ' ὃ ἡμέτερος νεώτερός· ἀπέβλεπεν εἰς τὸ περιεχόμενον τοῦ πῖθου τοῦ Κροίσου. Ὅπως εἰς ἰατρὸς ὅταν νὰ ἀπευθύνεται οὐχὶ εἰς κοινωνίαν ἀνεπτυγμένον ἄνθρωπον, ἀλλ' εἰς ἀ γέλην ζῶων βεκλαμάρει· οὕτως θεραπεύει διὰ φαρμάκων τὴν φυματίωσιν, ἢ τὸν καρκίνον· ἕως φαρμακοποιὸς πρὸς γελοιοποίησιν τοῦ ἰατροσυνδρίου διδάσκει τὴν ἀνθρωπότητα διὰ τοῦ τύπου πῶς θεραπεύεται ἡ κήλη· ἀνε ἐγχειρήσεως καὶ ὅπως εἰς ἀμαθῆς τυχοδιώκτης ἐπαγγέλλεται τὸν διδασκαλὸν τῆς γαλλικῆς καὶ ὑπόσχεται διὰ δημοσιευμάτων εἰς εὐθήεις μαθητὰς τὴν ἐντὸς τριῶν μηνῶν τελείαν ἐμάθησιν τῆς γαλλικῆς γλώσσης, οὕτω καὶ ὁ Διογένης τῆς χθὲς ἀνελάμβανε βιομηχανικῶς τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ἔρωτος. Τὴν ἐσπέραν μετ' ἔν τετριμμένον ὑπενδύτην, οὕτως δ' κολλάρους ἐκάλυπτε τὸν τράχηλον καὶ τὸν λαϊμόν εἰσθήρητο εἰς ἀπόκεντρόν τι ἀρτοποιεῖον καὶ ἀφοῦ ἡγόραζε ἕνα οὐκαδίαρικον τὸ ἔθετε ὑπὸ μάλης καὶ ὑπὸ τὸν ὑπενδύτην καὶ διευθύνετο εἰς τὴν συνοικίαν τοῦ Ψυρῆ καὶ ἐκεῖ ἀφοῦ τὸ συνεταίριζε μετ' ἕνα κομμάτι τυρὶ, ὅπερ εἶχεν ἀγοράσει ἐκ τῆς προηγούμενης ἐδειπνεί· ἵνα τὴν ἐπομένην μετ' ἰσχυρότερον τῆς χιόνος κολλάρων καὶ μετ' ἰσχυρότερον τῆς ὥρας μετ' ἰσχυρότερον φέρουσαν χρυσοῦν μονόγραμμα καὶ ἀφογον στάσιν κάμνη τὸν συνήθη ἀριστοκρατικὸν περίπατον ἀπὸ τοῦ Γιαννάκη μέχρι τοῦ Ζηπέειου καὶ τανάπαλιν. Τούναντίον ὁ Κλεισθένης πλούσιος ἐκ γενετῆς χωρὶς νὰ εἶναι ὀλυμπιονίκης ὡς ὁ μακαρτίτης τύραννος τῆς Σικυωνος κατηνάλωσκε τὸν χρόνον εἰς τοὺς ὑπογελοις παραδείσεως τῆς Ὀμονοίας καὶ ἔστελλεν ὄλους τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους πρὸς τοὺς καθηγητὰς τῆς Νομικῆς διὰ τὰς ἐξετάσεις του. Ἄνεκρηρύχθη διδάκτωρ καὶ μετὰ πάροδον ἐνόδ· ἔτους ἐγένετο δικηγόρος καὶ ἐνθ' ἡ πατρικὴ κληρονομία κατ' ἐκάστην ἡλιετούτο. Ἡ Κροισαῖς καὶ ἡ Φρόνη ἦσαν ἐντελῶς ἀντίθετοι φυσιογνωμίαι. Ἡ πρώτη ἦτο πλουσία καὶ μάλλον ἀσχημος, ἡ δευτέρα πτωχὴ ἀλλὰ καλλονή. Ἡ Κροισαῖς δὲν κατήγετο ἐκ τοῦ Κροίσου, ἀν καὶ ἡ προίξ αὐτῆς ἡδύνατο νὰ παραβληθῆ μετ' ἰσχυρότερον τῆς περιουσίας τοῦ βρασιλέως τῆς Λυδίας. Ὡς πρὸς τὴν Φρόνην θά ἴδωμεν· οὕτως καὶ αὐτὴ ἐκδυθεῖσα ἐπέφερε τοιαύτην κατάπληξιν εἰς τοὺς ἐραγκότας, οἷον ἐπροξένησε ἡ συνωνυμὸς ἐταίρα τῆς ἀρχαιότητος ἡ ἀποκαλυφθεῖσα ἐνώπιον τῶν Ἡλιαστῶν καὶ χρησιμεύσασα ὡς πρωτότυπον εἰς τὸν Ἀπελλῆ πρὸς ἀποθανκτιστὴν τῆς ἀναδυομένης Ἀφροδίτης.

'Ο Κλεισθένης πολλὰς γυναίκας ἰδὼν καὶ φρονῶν· οὕτως ἡ πατρικὴ περιουσία ἦτο ἀτελεύτητος ἡράσθη τῆς Φρόνης καὶ μετ' ὀλίγον τὴν καθίστα νόμιμον σύζυγόν του. Ἡ

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΙΑΣ

περιουσία του όμως ελαττωθείσα δὲν ἐπήρκει πρὸς συντήρησίν του καὶ τότε ἐσκέφθη τὸ δικηγορικόν του ἐπάγγελμα ὅπερ ἤρχισε νὰ ἐξασκῆ συμφώνως μὲ τὰ διδάγματα, ἅτινα εἶχε λάβει ἀπὸ τοὺς θαμῶνας τῶν καρφσαντῶν τῆς Ὀμονομίας. Ὅπου ὑπῆρχε καμμιά παληοδοουεῖα καὶ ὁ Κλεισθένης ὡς δικηγόρος ἦτο μέσα.

Ὁ δὲ Διογένης ὡς καλὸς βιομήχανος τοῦ ἔρωτος ἀφ' ἐνὸς ἐγνώριζε τὰς ἀριστοκρατίας δεσποινίδας, ἀφ' ἑτέρου τὰς ὀφιπλοῦτους καὶ ἐκ τρίτου τὰς πτωχὰς κομφεουμένας. Θέλων νὰ ἐπιτύχῃ τὴν φάμπρικάν του ἀπέφευγε πᾶσαν συνάντησιν βλεμμάτων μὲ ἀριστοκράτιδα καὶ πτωχὴν κομφεουμένην, δι' οὗ λόγου θὰ ἐννοήσῃ ὁ ἀναγνώστης εἰς τὸ τέλος, καὶ ἐκάρφωνεν ὅλην τὴν διάνοιάν του εἰς τὴν Κροισαίδα. Προτοῦ τὴν συναντήσῃ ἐγνώριζε περὶ τοῦ πλούτου τῆς καὶ εἰς λουστράκος τεθείς ἐπὶ τὰ ἴχνη τῆς τοῦ ἔλεγε ἕλας τὰς συναναστροφάς τῆς. Κιτὰ τὴν πρώτην του συνάντησιν, ἥτις ἐγένετο κατὰ τὸν περίπατον ἔδωκε τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἦτο ἐντελῶς τυχαία καὶ δταν μετέβη δι' αὐτὴν εἰς τὸ θέατρον ὡς συνηγήθησαν τὰ βλέμματά του μετ' αὐτῆς ἔκαμεν ὅτι ἐταράχθη καὶ τέλος μετὰ τινὰς ἡμέρας ἀφοῦ συνεφώνησε μὲ μίαν ἄμαξαν δι' ἕνα κύκλον τοῦ τετραώνου διήρξατο μὲ ἀνοικτὴν τὴν βικτωριαν ἀπὸ τὴν κατοικίαν τῆς καθ' ἣν στιγμὴν ἐκάθθητο εἰς τὸν ἐξώστην καὶ προσεποιήθη ὅτι ἀνεγίνωσκε σημείωσιν χωρὶς οὐδὲ ὅπως νὰ τὴν ἀνεῖση. Μετὰ πάροδον ὀλίγων μηνῶν ἐγνώριζε τὴν δεσκάλαν τῆς ἐνφ' ὃ ἔρωσ τῆς δεσποινίδας Κροισαίδος δι' αὐτὸν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον αὐτοῦ διὰ τὴν περὶ αὐτῆς ἠδύσαν καταπληκτικῶς καθ' ἑκάστην.

Ἦτο δεκαοκταετής καὶ μίαν συννεφώδη ἐσπέραν ἀπήγατο μετ' ἃ μὲ τὴν δεσκάλαν πρὸς ἣν ὁ ἀπαγωγεὺς εἶχε γενναίαν ὑποσχέσῃ ἃμ' εἶναι, ὅτε θὰ ἀνελάμβανε τὴν περιτομήν. Ὁ πατήρ αὐτῆς μνηστικῶς κέρης καὶ ἡδὴ κυρίας Διογένους ἀπέβη καὶ ὁ ἐπιχειρηματίας τοῦ ἔρωτος ἐγένετο ἑκατομμυριολογός. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πενθεροῦ καὶ τὴν ἀνάληψιν τῆς περιουσίας πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ βιομηχανικοῦ του ἔργου ἤρχισε νὰ σκέπτεται περὶ ἐξαπλώσεως τοῦ ἔρωτός του ὡς τέλειος ἐπιχειρηματίας. Ὅθεν ἀφοῦ ἐνδεικίασεν ὡραίαν ἑπαυλιν καὶ ἔθεσεν εἰς τὴν διαθεσίαν του αὐτοκίνητον καὶ ἄμαξαν, τὴν μὲν ἀσχημὸν οὖσαν προώρισε νὰ ἐπιβλέπῃ τὰ τῆς οἰκίας καὶ τὰς ὑπηρετίδας. αὐτὸς δὲ ἀφοῦ ἔλαβε τὰ κατάλληλα μέτρα νὰ μη γινῶσθῃ ἡ γκαρσονιέρα παρ' οὐδενὸς ἤρχισε τὰς διαπραγματεύσεις του καὶ τότε πλέον κύριος τῶν ἑκατομμυρίων ἐρρίφθη εἰς τὴν ἀριστοκρατίαν καθὼς καὶ εἰς τὰς κομφεουμένας πτωχὰς δεσποινίδας.

Ἡ τοιαύτη ζωὴ ἐξηκολούθησεν ἐπὶ μακρὸν ἕως ὅτου ἡ κυρία Κροισαίς, ἐνήλικος οὖσα, ἔμαθε τὰ κατορθώματα τοῦ συζύγου τῆς καὶ κατόπιν πολλῶν διενέξεων μετ' αὐτοῦ καὶ πλείστων συμβουλιῶν μετὰ τῶν συγγενῶν τῆς ἀπεφάσισε νὰ ζητήσῃ διαζύγιον.

Ἡ ὑπόθεσις ἀνετέθη εἰς τὸν ἐπιτήδειον δικηγόρον Κλεισθένην ἀφοῦ συνεφωνήθη νὰ τοῦ μετρήσωσι δώδεκα ἐχιλιάδας δραχμῶν, εὐθὺς ὡς συνελάμβανε τὸν κ. Διογένην π' αὐτοφῶρον μετ' ἄλλης γυναικὸς καὶ θὰ εἶχε καὶ τοὺς

σχετικὸς μάρτυρας διὰ νὰ δοθῇ τὸ παρὰ τοῦ δικαστηρίου αἰτηθῆσόμενον διαζύγιον.

Ὁ δικηγόρος Κλεισθένης ἀφοῦ ἔλαβε τμήμα τῶν χρημάτων προκαταβολικῶς καὶ ἔτριψε τὰς χεῖράς του ἀπὸ χαρὰν ἐκάλεσε δύο ἀνθρώπους τῶν ὑπογείων τῆς Ὀμονομίας καὶ ἀφοῦ ὑπεσχέθη εἰς ἕκαστον χιλίας δραχμὰς τοὺς προέτρεψε νὰ παρακολουθῶσι νυκτὸς καὶ ἡμέρας τὸν Διογένην καὶ ἀφοῦ θὰ εὑρισκόν τὴν γκαρσονιέραν του δταν θὰ εὑρίσκετο ἐντὸς αὐτῆς μετὰ τινος γυναικὸς, ὁ εἰς θὰ ἐχρησίμειε ὡς φύλαξ ἐκεῖ, ὁ δ' ἄλλος θὰ ἔσπευδε νὰ τὸν εἰδοποιήσῃ καὶ τὰ μετὰ ταῦτα θὰ ἀνήκον ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὴν δικαιοδοσίαν του.

Τοῦτο καὶ ἐγένετο, μετὰ πάροδον ἐξδομῶν τινῶν καὶ ὁ δικηγόρος Κλεισθένης ἀφοῦ εἰδοποίησε συγγενεῖς τινὰς τῆς Κροισαίδος ἔτρεξε μετ' αὐτῶν ἐπ' αὐτοκινήτου εἰς τὴν γκαρσονιέραν τοῦ Διογένους ἀφοῦ προηγουμένως ἔλαβε μετ' αὐτοῦ ἕνα ἐμπιστον λουστράκον, εἰς ὃν ἐνεχείρησεν ἐπιστολὴν τινὰ καὶ τοῦ εἶπε ἅμα τῇ ἀρίξει των. «Βλέπετε ἐκεῖνην τὴν οἰκίαν, θὰ κτυπήσῃ καὶ θὰ ἐπιμεινῃς νὰ δώσῃς τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὸν ἴδιον κύριον διὰ νὰ λάβῃς ἀπάντησιν». Καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἐνεφανίσθη ὁ Διογένης καὶ ἀπεσῦρθη διὰ νὰ διαβάσῃ τὴν ἐπιστολὴν οἱ δύο κεκρυμμένοι ἀνθρωποὶ τοῦ ῥηθέντος δικηγόρου ὄρμησαν ἐντὸς καὶ τὸν ὑποχρέωσαν νὰ ὑψώσῃ τὰς χεῖρας, ἐνφ' ὃ Κλεισθένης μὲ τὴν ὑπόλοιπον συνοδείαν περιχαρῆς ἔσπευδε εἰς τὴν κρεββατικὰμραν ἐνθα ἡ ἐντὸς τῆς κλίνης εὑρισκόμενη γυμνὴ κυρία ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τῶν φωνῶν καὶ τοῦ θορύβου πρὶν ἢ συνέλθῃ ἐκ τῆς καταπλήξεως εἶδε τὴν θύραν τοῦ δωματίου τῆς ἀνοικτομένην καὶ ὡς ἐξ ἐνστικτοῦ μὴ δυναμένη ἕτερον νὰ πράξῃ ἔσυρε τὴν σινδόνην ὑπερᾶνω καὶ τῆς κεφαλῆς καλύψασα καὶ ὀλοκλήρον τὸ σῶμά τῆς. Τότε ὁ δικηγόρος πλήρης χαρᾶς ἀφοῦ ἐκάλεσε τὸν κ. Διογένην καὶ τοὺς δύο φύλακὰς του εἰς τὸ δωμάτιον τῆς σκεπασμένης μὲ τὸ σινδόνι γυναικὸς ἔλεγε πρὸς αὐτὸν ὅτι σκοπὸς τῆς νυκτερινῆς ἐπισκέψεως των ἦτο νὰ ἔχωσι δύο μάρτυρας διὰ νὰ λάβωσι τὸ διαζύγιον, τὸ ὅποιον μάλιστα πρέπει νὰ παραχωρήσῃ ἄμεσως: ἐὰν θέλει νὰ μὴ γέινῃ κοινωνικὸν σκάνδαλον. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἔσυρε τὴν σινδόνην, ἀλλ' ὅποια κατάπληξις! Ἡ ἐκπληξις τῶν ἐν τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ δικαστῶν ὅτε ὁ δικηγόρος Ὑπερείδης ἀφήρεσε τὸ ἐνδύμα τῆς ἐταίρας Φρύνης δὲν νομίζω νὰ ἦτο μεγαλύτερα τῆς ἐκπλήξεως τῶν ἀνωτέρω ἀναφερθέντων. Ἡ ἐκπληξις δὲν ἦτο ἐκ τῆς ὠραιότητος τοῦ σώματος τῆς ἀποκαλυφθείσης, τῆς ὁποίας ἡ καλλονὴ ἡμιλλᾶτο πρὸς τὴν ὠραιότητα τῆς συνωνύμου τῆς. Ἡ κατάπληξις ὑπῆρξε διότι ἦτο ἡ Ἰβία ἢ Φρύνη, ἡ γυναῖκα τοῦ δικηγόρου Κλεισθένου!

Π. ΜΕΡΜΗΓΚΑΣ

“Ο ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΣ,”

Πωλεῖται μόνον εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα τῶν κ. κ. Γ. Βασιλείου, Θ. Βαφειάδη, Χρ. Γανιάρη, Μ. Ζηνάκη καὶ Χρ. Σαλιβέρον.

Ἐκαστον τεῦχος ἀντὶ δραχ. 3.

ΠΑΡΑΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ

ΔΩΡΕΑ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ. — Ἡ εὐγενὴς καὶ φιλόανθρωπος Ἀνασσα τῶν Ἑλλήνων Ἐλισάβετ, ἡ ὁποία οὐδεμίαν παραλείπει εὐκαιρίαν πρὸς ἐκδήλωσιν τῶν ἀκενῶτων φιλολαϊκῶν Αὐτῆς αἰσθημάτων καὶ τῆς ἐμφύτου ἀλλοσύνης Αὐτῆς, ἠδύδωκε νὰ προσφέρῃ ἐκ τοῦ ἴδιου ταμείου Τῆς ἐν ἑκατομμύριον δραχμῶν διὰ τὴν Ἰδρυσιν Σανατορίου φυματικῶν εἰς τὴν Βυτίαν. Ἡ γενναϊοτάτη αὕτη δωρεά, ἡ ὁποία τιμᾷ τὴν σεπτὴν ἡμῶν Βασίλισσαν, δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ νὰ εὖρη πολλοὺς μιμητάς, ἵνα τὸ φιλόανθρωπον ἴδρυμα περατωθῇ τὸ ταχύτερον καὶ καταστῇ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως τελειότοτον.

Ο ΕΡΜΗΣ ΤΟΥ ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ. — Παρὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Κράτους, ὅπως τὸ ἀριστούργημα τοῦτο τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς τέχνης καταβιβάσθῃ ἐξ ἧς θέσεως εὑρίσκεται σήμερον καὶ προφυλαχθῇ εἰς νέον ὑπόστεγον ἱδρυθῆσόμενον ἐν Ὀλυμπίᾳ, εἰμεθα καὶ ἡμεῖς τῆς γνώμης, ὅπως προτιμηθῇ ἡ εἰς τὰς Ἀθήνας μεταφορά του καὶ ἡ τοποθέτησις ἐν τινὶ τῶν ἐνταῦθα Μουσείων. Τὸ τοιοῦτον καὶ τὸ ἀριστούργημα θὰ ἐξησφάλιζεν ἀπό πάσης ἀπροόπτου καταστροφῆς καὶ ἠθικῶς θὰ ὠφέλει τοὺς φιλαρχαίους, ὧν οἱ πλείστοι ἀδυνατοῦσι νὰ μεταβαίνωσιν εἰς Ὀλυμπίαν. Ὑπάρχουν Ἕλληνες ἀπειράριθμοι, οἵτινες δὲν εἶδον τὸν Ἑρμῆν τοῦ Πραξιτέλους οὐδ' ὑπάρχει ἐλπίς νὰ ἴδωσι ποτε τοῦτον διὰ διαφοροὺς λόγους. Ἐν φ' ἐν Ἀθήναις πάντες θὰ τὸν ἐδιδρασκόν, ὅπερ θ' ἀπέφερον εἰς τὸ Κράτος καὶ πολλὰς ἐκ τοῦ Μουσείου εἰσπράξεις.

Η ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ «ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ». — Οἱ παλαιοὶ μας συνδρομηταὶ καὶ ἀναγνώσται θὰ ἐνθυμοῦνται βεβαίως μετὰ πόσης ἀνωμαλίας ἐξεδόθησαν τὰ τεύχη τοῦ Α΄ ἔτους τοῦ «Παντογνώστου». — Τοῦτο ὠφέλιετο εἰς τὴν υπερβολικὴν ἀφ' ἐνὸς αὐξήσιν τῶν τυπογραφικῶν, τοῦ χάρτου, κλπ. καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν μικρὰν συνδρομὴν, τὴν ὁποίαν εἶχόμεν. Ἐνεκα τῆς ἀνωμαλίας ταύτης μόλις τὴν 31 Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. καταρτήθη μὲ σημαντικὰς μὲς ζημίας νὰ παραδώσωμεν ἐν πολλαπλοῦν τελευταῖον τεῦχος, ἐν φ' ἔπρεπε κανονικῶς τὸ Α΄. Ἔτος τῆς ἐκδόσεώς μας νὰ ἐκλείνῃ τὴν 30 Νοεμβρίου 1922 καὶ τὴν 15 Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. νὰ ἤρχιζε τὸ Β΄. Ἔτος, ὅπερ ὡς ἐκ τούτου ἤρχισεν τὴν 15 Φεβρουαρίου ἐ. ἔ.

Ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐπαναφέρωμεν τὸν «Παντογνώστην» εἰς τὴν κανονικὴν αὐτοῦ τροχιάν, παραβέδομεν σήμερον εἰς τὸ πολυπληθὲς ἐκλεκτὸν ἀναγνωστικὸν κοινὸν μας διπλοῦν τεῦχος ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι πάλιν λίαν προσεχῶς θὰ ἐκδοθῶσι καὶ ἄλλα τεύχη διπλά, ὥστε τὴν 30 Νοεμβρίου ἐ. ἔ. νὰ ἔχωσι συμπληρωθῇ τὰ 23 τεύχη (καὶ ὄχι 24, διότι ἐφηρμόσθη ἐν τῷ μεταξύ τὸ νέον ἡμερολόγιον) τὰ ὁποῖα ὑποχρεώμεθα νὰ παραδώσωμεν τὸ τρέχον ἔτος καὶ τὴν 15 Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. νὰ εἰσελθῶμεν εἰς τὸ Γ΄. Ἔτος τῆς ἐκδόσεώς μας.

Ὡς δὲ λένουσι οἱ φίλοι συνδρομηταὶ μας ἔχομεν πλήρη τὴν συναίσθησιν τῶν ὑποχρεώσεών μας, ἀπὸ

αὐτοὺς δὲ πλέον ἐξαρτᾶται ἂν εἰς τὸ μέλλον ὁ «Παντογνώστης» θὰ ἐκδοθῆται πολυσέλιδος, εἰκονογραφημένος καὶ μὲ τὴν πλουσίαν του ἐκλεκτὴν βλῆν, διότι ἐμολογοῦμεν ὅτι ἀρκετὰς ζημίας ὑφίσταμεθα καθημερινῶς, ἐνφ' ἐξ ἄλλου μὲς καθυστεροῦσιν ἐφέτος 1300 συνδρομηταὶ τὴν ἐξηκοντάδραχμον συνδρομὴν των, κατὰ συνέπειαν δὲ ἂν οἱ συνδρομηταὶ μας δὲν ἐμβάωσι τὴν συνδρομὴν των ἢ συνέχισι τῆς ἐκδόσεώς μας καθίσταται προβληματική.

Ἐς ἐλπίσωμεν ὅμως ὅτι οἱ συνδρομηταὶ μας θὰ ἐνισχύσωσι τὸ ἔργον μας, ἐμβάζοντες παραχρῆμα τὴν ἐξηκοντάδραχμον συνδρομὴν των καὶ ἐπικυαλαμβάνομεν τὴν ὑπόσχεσίν μας ὅτι ὁ «Παντογνώστης» θὰ λάβῃ τὴν ἐξελίξιν, τὴν ὁποίαν προδίδει τὸ ἔνμαί του.

Ο «ΟΡΚΟΣ ΤΟΥ ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΥ». — Τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦτον πρωτότυπον μυθιστόρημα τοῦ φίλου κ. Α. Γρ. Καμπούρογλου εἶναι δημοφιλῆ εἰς δύο αὐτοτελῆ μέρη.

Τὸ πρῶτον αὐτοτελὲς μέρος κλείνει σήμερον μὲ τὸ θαυμασίον κεφάλαιον «Μηνᾶς καὶ Πελαγία». Ὁ κ. Καμπούρογλου, ὑπόσχεται νὰ παραδώσῃ εἰς τὸ ἐκλεκτὸν ἀναγνωστικὸν κοινὸν τοῦ «Παντογνώστου» καὶ τὸ Β΄. αὐτοτελὲς μέρος τοῦ θαυμασίου μυθιστορήματός του, τὸ ὅποιον πραγματικῶς θ' ἀφίση ἐποχὴν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Λογοτεχνίαν.

Τὸ Β΄. Μέρος τοῦ «Ὀρκου τοῦ Θαλασσίνοῦ» ἔχει ἐντελῶς ἴδιαν πλοκήν.

Νέες πρόσωπα, ἀγνωστα ἐπεισόδια καὶ γεγονότα τῆς πρὸ τοῦ 1897 ἐποχῆς, λογοτέχνα, ποιηταί, ἀλῆται, πολιτευταί, διάφοροι τύποι, μουσικαὶ καὶ φανεραὶ συγκεντρώσεις εἰς τὸ περιβόητον καφετεῖον τῆς «Ὀριίας Ἑλλάδος» ὅλη ἡ ἡραϊστειογενὴς ἐκείνη ἐποχὴ τῶν Ἀθηνῶν μὲ τὴν θαυμασίαν πλοκήν καὶ μὲ τὴν χάριν τῆς πέννας καὶ τὸ λεπτὸν πνεῦμα τοῦ κ. Καμπούρογλου θὰ ἐμφανισθῇ ζωντανὴ πρὸ τῶν ὀμμάτων τοῦ ἀναγνώστου.

Ὁ ἀναγνώστης τοῦ Β΄. μέρους τοῦ «Ὀρκου τοῦ Θαλασσίνοῦ» θὰ ζήτῃ εἰς τὰς σελίδας τοῦ «Παντογνώστου» μίαν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ὅλοι μας ἠτέλμεν νὰ εὑρισκώμεθα, νὰ τὴν ζήτωμεν! καὶ τὴν ζῶν αὐτὴν θὰ μὲς τὴν δώσῃ ὁ κ. Α. Γρ. Καμπούρογλος.

ΠΟΛΥΤΙΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΟΛΗΓΩΣ. — Τὸ γνωστὸν ἔγκριστον περιοδικὸν «REVUE COMMERCIALE DE GRECE» (Ἑμπορικὴ Ἐπιθεώρησις τῆς Ἑλλάδος) ἀγγέλλει τὴν ἐκδοσὶν πολυτίμου διὰ τὸν ἐμπορικὸν καὶ βιομηχανικὸν κόσμον βοθητήματος, τοῦ «ΕΜΠΟΡΙΚΟῦ ΟΛΗΓΩΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ». Πρόκειται περὶ ἐντελῶς νέας καὶ πλήρους ἐκδόσεως, ἀποτελούσης τὸν καθρέπτην τῆς ἐμπορικῆς καὶ βιομηχανικῆς κινήσεως τῆς χώρας προωρισμένου νὰ ὑπηρετήσῃ ἐξ ἴσου τὴν ἰδικὴν μας κίνησιν καὶ νὰ βοηθήσῃ τοὺς ξένους Οἴκους εἰς τὴν μετὰ τῶν ἡμετέρων συναλλαγὴν.

Τὸ βιβλίον γαλλιστὶ συντεταγμένον παρέχει ἕνα ἀκόμη ἔρον ἐπιτυχίας, καθ' ὅσον οὕτω θὰ εἶνε προσίτων εἰς πάντα ξένον χωρὶς νὰ παύῃ νὰ εἶναι χρησιμώτατον καὶ εἰς τὸν ἡμέτερον ἐμπορικὸν καὶ βιομηχανικὸν κόσμον.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ — ΤΕΧΝΟΚΡΙΤΙΚΑ

ΩΜΟΡΦΟ ΜΟΥ ΧΕΛΙΔΟΝΙ.....

"Ωμορφό μου χελιδόνι με τὰ σπαθωτὰ φτερά,
 Ξαναγύρισες σὰν πέρσι μ' ἀνοιξιάνικη χαρά;
 Ξενόιαστος κ' εὐτυχισμένος ταξιδιόωτης σὺ τοῦ αἰθέρα,
 Τῆ μικρῆ φωλιά σου πάλι γερῆ βρίσκεις ἐδῶ πέρα.
 Μὰ ἡ φωλιά, ποῦ μέσ' στὰ στήθια τὰ δικὰ μου εἶναι κλεισμένη,
 Γερῆ τάχα εἶναι κ' ἐφέτος ἢ μὴν εἶναι γκρεμισμένη;
 Καὶ τῆς ἀνοιξῆς ὁ ἥλιος χαρὰ μέσα τῆς θὰ χύσῃ;
 Ἡ μονάχα τὰ συντριμμια τὰ νεκρά τῆς θὰ φωτίσῃ;
 Τί σὲ νοιάζει, χελιδόνι με τὰ σπαθωτὰ φτερά!
 Σὺν ξανάρθεις στῆ φωλιά σου μ' ἀνοιξιάνικη χαρά!

Ἀνοιξη τοῦ 1923

ΖΕΦΥΡΟΣ ΒΡΑΔΥΝΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Η ΚΟΥΡΕΛΟΓΕΙΤΟΝΙΑ

Πῶς δρέθηκα κει; Πῶς δρίσκειται ἓνα φύλλο, ἓνα παλιόχαρτο, ἢ κουρέλι ἀπ' τὸ σπῆτι στὸ δρόμο, κέπειτα ὁ ἀνεμος, τὰ παιῖτα ποὺ παίζουσι, τὸ κάρρο τῶν σκουπιδιῶν τὸ ρίχνει μακριὰ πολὺ. Νὰ ἔτσι κέγῳ. Μὰ εἴτανε ὄνομα καὶ πράγμα κουρελογειτονιά! Ἐκεῖ εἴταν ὄλοι οἱ διωγμένοι, οἱ παλιὲς κακοῦτες, ἐκεῖ ὄλοι οἱ ζητιάνοι. Μὰ καὶ κει εἴταν ὅ,τι παλιόρουχο, ὅ,τι κουρέλι. Ἰπὴρχαν ὁμως καὶ ἐπίσημα πρόσωπα, ἓνας ρολογάς, ἓνας διορθωτῆς ἀμαξῶν κ' ἓνας μεσίτης. Ἰπὴρχε κ' ἓνας πρῶην βοηθὸς φαρμακείου, ποὺ ἐκεῖ, στὴν κουρελογειτονιά, ἔκανε τὸ γιατρό, τὸ φαρμακοποιό, κέδριζε τοὺς γιατροὺς τοὺς ἄλλους, καὶ τοὺς φαρμακοποιούς.

Φοβήθηκα, ὅταν ἐπῆγα, μὰ αὐτὴ ἡ γειτονιά δὲν εἶχε διόλου νερό. Γιατὶ εἴταν τόσο θρώμικοι ὄλοι, σὰ νὰ τῶχαν κάνει τάμα νὰ μὴν πλυθεῖν ποτέ. Ἀκάθαρτοι ὄλοι ἄντρες; γυναῖκες, κορίτσια, ἀγόρια. Τὰ παιῖτα μάλιστα, τὰ μικρά, δὲν εἴτανε βρώμικα, εἴταν ἡ βρώμα αὐτῆ. Καὶ πῆγαιναν ἐναντία στοὺς γιατροὺς, ποὺ ἔνε λένε τῶσα καὶ τόσα γιὰ τὰ μικρόδια. Δὲν ἀφίνανε φλούδα γιὰ φλούδα μέσ' στὰ σκουπίδια. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα; Εἴχαν κάτι μάγουλα νά! στρογγυλά, στρογγυλά, καὶ σὰ ροδάκινα, πασαλυμένα ὁμως, μὲ λάσπη, ἢ δοῦρκο.

Ἄλλ' ἡ βρώμα αὐτῆς τῆς γειτονιάς, ἢ μυρουδιά

τῆς βρώμας, εἴταν τρομαχτικιά. Ὅπως ἄλλοὺ τρέχουν οἱ μυρουδιὲς τῶν λουλουδιῶν, ἐκεῖ ἔτρεχε, ὑψωνόταν πανηγυρικὰ ἢ βρώμα, καὶ μιὰ βρώμα βαριά, πνιχτικιά.

Ἄλλ' οἱ κάτοικοι ἀδιάφοροι μένανε, ἢ κ' εὐχαριστημένοι τὴν ἀνάπνεαν σὰ νάταν ἀπὸ τριαντάφυλλα.

Ποὺ τὸλμησα μιὰ μέρα, σ' ἓνα καφενεῖο, νὰ πῶ γι' αὐτὴ τὴ βρώμα, γιὰ τὰ παιῖτα, ποὺ ψάχνουν τὰ σκουπίδια, καὶ πῶς; θὰ πέσει ἀρρώστια καὶ ἄλλα, ἄκουσα ἀπὸ ἓνα διπλανὸ τραπέζι, ἓνα γέλιο.... Ἐγὼ τῆλεγα αὐτὰ στὸν καφετζῆ.

Γύρισα καὶ εἶδα, ἓνα γεροντάκο κλονημένο, ἀδύνατο πολὺ, μὲ μάγουλα δουλιαγμένα....

— Σεῖς δὲν ξέρετε, μοῦ εἶπε, καὶ καλύτερα νὰ μὴ μιλάτε!.... Γιὰ τὰ μικρόδια ποὺ θέλατε νὰ πεῖτε, εἶνε κουταμάρες γιατρῶν!... Ἄν εἴτανε σωστὰ αὐτὰ ποὺ ἔνε, δὲ θὰ ὑπῆρχε ἄνθρωπος!...

— Γιατὶ, τοῦ ἀπάντησα κέγῳ, ἔνε ὅτι δὲν ὑπάρχουν μικρόδια;...

— Ἰπάρχουν, καὶ τί μαυτό!

— Γιὰ νὰ προφυλαχτεῖ κανεὶς δὲ θέλει καθαριότητα;

— Κουταμάρες!....

Ταράχτηκα, θύμισα, ἄλλ' ἄκουσα τὸν καταστηματαρχῆ νὰ μοῦ λέε: σιγά, μὰ ποὺ τᾶκουσε καὶ ὁ συνομιλητῆς μου:

— Ἐρεὶ καλά, εἶνε ἡ δουλιὰ του!... Εἶναι γιατρός κ' ἔκανε καὶ σὲ φαρμακείο!...

— Καὶ δὲ μοῦ λέτε, κύριε μου, εἶπε ὁ γιατρός—ποὺ ἔκανε καὶ σὲ φαρμακείο, μὲ εὐγένεια, ἀφοῦ ἔπαψε ὁ κύριος τοῦ καφενεῖου, ἄν εἴταν ἀληθινὰ αὐτὰ, ποὺ ἔνε οἱ γιατροὶ μὲ τὰ ψηλά καπέλα τῶν μεγάλων δρόμων, ἄν εἴταν ἀληθινὰ, ἐδῶ σαυτῆ τῆ γειτονιά δὲ θὰ ζοῦσε κανεὶς!... Ἄλλ' ἴσα, ἴσα, βλέπετε γίνεται τὸ ἐναντίο!... Βλέπετε κιτριναρίδες, ἀρρώστους;

Σκέφτηκα, πῶς σὰ νάχε δίκαιο...

— Ἐγὼ ἔχω τὴν ἰδέα, ξακολούθησε ὁ παράδοξος γιατρός, πῶς ὁ ἄνθρωπος θέλει τὴ βρώμα νὰναπτυχθεῖ, νὰ ζήσει, νὰ πάει καλά!... Καὶ τοὺς τὸ λέω ἐδῶ!... Πῶς τὰ μαρούλια, τὰ λάχανα καὶ ἄλλα ὅσο πιο δυνατῆ ἢ βρώμα, τόσο πάνε καλά, παίρνουν ἐπάνω τους!... Ἄσε ποῦ... Ἄλλ' αὐτὸ δὲν ἔχω τώρα καιρὸ νὰ σὰς πῶ... Εἶνε κάτι ἄλλο!... Σὰς λέγω μόνον αὐτό: Γιατὶ δὲν ἀρρωσταίνουν οἱ μύγες ποὺ πάνε στὰ ψοφίμια; Ἄμ' τὰ κοράκια, τὰ κοράκια; Αὐτὰ μάλιστα ζοῦνε περισσότεροὶ ἀπ' τὰ ψοφίμια!... Γιὰ πέτε μοῦ τώρα πῶς σὰς φαίνεται αὐτό; Βλέπετε τὰ καθαρά ζῶα νὰ ζοῦνε πρὸ λίγο, πολὺ λίγο, ἐνῶ αὐτὰ περισσότερο ἀπὸ ἀπὸ κάθε ἄλλο ζῶο!... Νὰ μακρῶστε μένα!... Σαυτὸ ὄλοι ἐδῶ μακρῶνε!... Κάθεστε ἐδῶ καὶ σεῖς; Ἄ! πολὺ καλά!... Τότε νὰ μακρῶστε καὶ δὲ θὰ χάσει!... Ὅσο πρὸ βρώμικος εἶναι ὁ ἄνθρωπος, ζεῖ μέσα σ' αὐτὸ ποὺ λέγεται βρώμα, τόσο ἀντέχει, γίνεται δυνατός, καὶ θὰ ζήσῃ πολλὰ χρόνια, περισσότερα ἀπ' ἐκείνους, ποὺ πλένεται κάθε μέρα!... Γιατὶ!...

**

*

Ἄπ' τὴ σπιτονοικοκυρά μου ἔμαθα, πῶς ὁ γέρος αὐτός εἴταν ἀπ' τοὺς πρῶτους ποὺ χτίσανε σπῆτι σαυτὸ τὸ μέρος. Καὶ πῶς εἴτανε καὶ μιὰ φορὰ βοηθὸς φαρμακοποιῦ. Τὸν ἤξερε καλά ὁ ἄντρες τῆς. Ἀλλὰ κιαυτῆ ἢ γρηὰ ἔκανε κατὰ γράμμα, ὅπως ἔνε, τὴ συμβουλὴ του. Ἐπιχνε τὴ μύτη σου, ὅταν ἔμπαινες στὰ δωμάτια τῆς. Καὶ μάφινε καὶ μένα, δηλαδή τὸ δωμάτιό μου, ὅσο μποροῦσε βρώμικο. Κέγῳ, πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσω, εἶχα ἀρχίσει νὰ συνηθίζω στὴ βρώμα...

Γιὰ τὰ σκουπίδια, ποὺ γέμιζαν τοὺς δρόμους, καὶ σὲ σωροὺς ὑψωνόταν ἐδῶ καὶ κει, μοῦ εἶπε, πῶς ἄνθρωποι μὲ μέσα μεγάλα, εἶχαν ἐμποδίσει τὰ κάρρα τῆς καθαριότητος, νὰ τὰ παίρνουν. Ἄμα ὁμως, γινόντουσαν πάρα πολλὰ, τότε κάρρα ἰδιωτικὰ τὰ σήκωναν καὶ τᾶρριχναν στὰ κοντινὰ χωράφια γιὰ λίπασμα....

Γιαυτοὺς τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὰ μεγάλα μέσα ἢ γρηὰ σπιτονοικοκυρά μου, μοῦπε πολλά, πολλά, ὦρα μοῦ μίλησε.

Κέτυχε τὸ βράδι νὰ δῶ κέγῳ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὰ μεγάλα μέσα.

Εἶχαν ἀρχίσει οἱ ζέστες κ' εἶχα πάει στὴ μικρῆ πλατεία τῆς γειτονιάς, νὰ καθίσω λίγο. Ἡ βρώμα ὑψωνότανε θριαμβευτικιά. Ἀλλὰ δὲν εἶπα; Εἶχα ἀρχίσει νὰ συνηθίζω....

Δίπλα μου, ἄλλὰ σὲ ἄλλο τραπέζι καθότανε μιὰ παρέα γνωστών μου, μένα γέρο καμπουριασμένο ἀπ' τὰ χρόνια.

Στάλλα τραπέζια εἴταν ἀρκετοί!...

Ἐπινα τὸν καφέ μου, ὅταν ξαφνικὰ εἶδα νὰ γίνεται μιὰ κίνηση μέσ' στὴν πλατεία, ἓνας θόρυβος...

— Ὁ Θανατηφόρος μὲ τὴν παρέα του!... ἄκουσα τὸ γέρο νὰ λέει.

Εἶδα κέγῳ, τέσσερες ἄντρες νὰ μπαίνουν στὴ μικρῆ πλατεία. Ἀπὸ πολλὰ τραπέζια τοὺς φώναξαν. Ἄλλ' αὐτοὶ πῆγαν καὶ καθίσανε μόνοι!... Ὁ καφετζῆς ἔτρεξε.

Ὁ γέρος στράφηκε σὲ μένα:

— Σὺ, παιδί μου, μοῦ εἶπε τοὺς ξέρεις αὐτοὺς; Ἄκουσες; Δὲν ἄκουσες τίποτα!... Καὶ τί ἄκουσες;... Εὐλά κούτσουρα!... Μὴ μιλᾶς δυνατὰ!... Τί νομίζεις ὅτι εἶνε αὐτοὶ;... Αὐτοὶ, παιδί μου, νὰ, δὲν τῶχουν τίποτα, νὰ ἔτσι, νὰ σοῦ σκάσουν μιὰ πιστολιά!... Ὁ Θανατηφόρος!... Καὶ ξέρεις, γιατί τὸν ἔνε Θανατηφόρος;... Μὰ δὲν ξέρω τί σοῦπαν, ἐμένα ἄκου!... Τὸν ἔνε γιατί εἴτανε δικασμένος γιὰ θάνατο!... Μάλιστα; Αὐτοὺς τώρα, τὸν ἔχει ὁ ὑπουργὸς Σουρτούκης;... Τὸν ἄλλο τὸν εἰκοσαχρονίτη... Ἐέρεις γιατί τὸν ἔνε εἰκοσαχρονίτη;... Γιατὶ εἶχε εἰκοσι χρόνια καταδικασεῖ!... Αὐτοὺς τὸν ἔχει ὁ δήμαρχος, ὁ Τσαλαδούτας!... Καὶ τοὺς πληρώνουν ἀδρα!... Τὸ ἴδιο καὶ τὸ δεκαπενταχρονίτη Κιαυτὸν τὸν ἔχει ὁ δήμαρχος!... Δὲν κάνουν τίποτα!... Στρίβουν τὸ μουστάκι τους κατ'τραβοῦν, δὲν ξέρω ποσα, τὸ μῆνα!... Ἐκεῖ τὸ θέω!... Μονο ὁ δεκαχρονίτης ὁ Γιαννακός δὲν ἔχει μέτη, γιατί εἶται τὸ θέλει καὶ κάνει τὸ μαναθῆ. Αὐτὸς δὲ θὰ πῆγῃ ε δέκα χρόνια, τα μέσα τὸν κάνανε...

— Ὁ Θανατηφόρος, μοῦ εἶπε κάποιος ἄλλος ἀπ' τὴν παρέα, θάχει σκοτώσει ἴσμε εἰκοσι!... Τὸν ἔοχα με χαρῆ, ὅπως καὶ τοὺς ἄλλους ὁ πρωθυπουργός, ὁ Σανίνας!... Μπραβο του!... Μὰ δὲ θάσαν ἀμαρτία νὰ κόψουν τέτοιον παληκαρι;... Τεττοιοὶ δὲ γεννιοῦνται εὐκολὰ!... Τί μὰ καὶ ξεμά! Καὶ στασου, μὴ φωναξῆς δυνατὰ καὶ τὸ παρουν χαμπυρι, γιατί πᾶς χαμένος, φουκαρὰ μου!...

— Εἶνε θερία σωστὰ!...

— Τι θερία!... Αὐτοὶ τὰ θερία μπορεῖ νὰ τὰ φᾶνε σὰν κοτόπουλα!...

— Ἄμ' ποὺ νὰ δεῖ τὸ Θανατηφόρο μεθυσμένο, νὰ μασᾷ τὰ πότηρια σὰν καραμέλες!...

Ὁ καμπουριασμένος γέρος μῆχηε στὴ μέση:

— Ἐέρετε, μὲ ρώτησε, τὴν ἱστορία τοῦ ἀντρεωμένου;

— Ὅχι...

— Νὰ σὰς τὴν πῶ...

Καὶ ἀρχισε:

— Εἴτανε μιὰ φορὰ ἓνας φτωχὸς ἄνθρωπος, ποὺ δὲν ἔκανε παιδία. Καὶ παρακάλεσε μιὰ μέρα τὸ θεὸ νὰ τοῦ δώσει ἓνα. Ὁ θεὸς τὸν λυπήθηκε καὶ τοῦδωσε ἓνα. Ἀλλὰ τί παιδί εἴταν αὐτό;... Μωρουδάκι ἀκόμα, ἐνὸς μηνός, ἐπειδὴ ἡ μάνα του δὲν τοῦδωσε γάλα, πετιέται καὶ ἀρπάζει τὴν κούνια του καὶ τὴ ρίχνει ἀπ' τὸ παράθυρο...

**

*

Τὸ δεκαχρονίτη, ποὺ ἔκανε τὸ μαναθῆ, τὸν εἶχα δεῖ

άρκετὲς φορὲς πρὶν, ἀλλὰ δὲν ἤξερα ὅτι εἶταν ἀντρειω- μένος. Τὸ εἶχα δεῖ μὲ τὸ γάϊαρὸ του, ἕναν ὠραῖο γαῖ- δισρο, νὰ πουλᾷ λαχανικά, καὶ μ'ἕνα χοντρὸν κοιλαρᾶ, ποῦ ἔμοιαζε μὲ ἐλέφαντα ὄρθιο καὶ χωρὶς προβοσκίδα. Κεῖνο τὸ βράδι ἔμαθα, πὼς ὁ χοντρός εἶταν κιαυτὸς ἀντρειωμένος, ἀλλ' ἀντρειωμένος στὸ φαί. Ἔτρωγε, ἔτρωγε, ἔτρωγε. Ἄλλὰ καὶ ὁ κναβὴς ποῦ εἶταν μπρο- στά του σὰν κλάμι, δὲν πῆγαινε πίσω. Ἔτρωγε κιαυτὸς τὸν περιδρόμο. Καὶ πολλοὶ μάλιστα ὑποστήριζαν, ὅτι νι- κοῦσε τὸν μπάρμπα Γιῶργο.

Καὶ οἱ δύο αὐτοὶ φαγάδες, τρώγανε πολλὰς φορὲς μαζί. Αὐτὸ τῷδα πολλὰς φορὲς ἐπειτα. Καὶ οἱ ἄλλοι κού- ταζαν ἀπὸ μακριὰ μὲ θαυμασμό, βλέπανε τὰ φαγητὰ νὰ χάνωνται χωρὶς νὰ γεμίξει ἡ κοιλιὰ τους, ὅπως δὲ γεμί- ζει καὶ τοῦ Ἄδη ἡ κοιλιὰ ὅσο κι' ἂν φάει.

— Ἄκόμα μιά μακαρονάδα!...

— Κεῖγώ!....

— Διπλή!...

— Καὶ σὲ μένα!...

Γινόντανε συναγωνισμός, μονομαχοῦσαν χωρὶς νὰ τὸ λένε...

* *

Ἐνα ἀπόγευμα εἶδα μεγάλη κίνηση στὴ γειτονιά. Ὅλοι εἶτανε στὸ πόδι ἄντρες, γυναῖκες, κορίτσια, γέ- ροι, γρηές....

— Κάτι σπουδαῖο θὰ συμβαίνει, εἶπα μὲ τὸ νοῦ μου.

Καὶ ὅταν ἐπήγα στὸ καφενεῖο τῆς μικρῆς πλατείας ρώτησα τὸν καμπουριασμένο γέρο.

— Θὰ παραβοῦν ὁ μπάρμπα Γιῶργος μὲ τὸ Γιαν- νακό, ποὺς τρώει περισσότερο, μοῦ ἀπάντησε. Ἄλλὰ θὰ τὴν πάθει ὁ κοιλαρᾶς, βάζω στοίχημα!...

Καὶ ἐπειδὴ ἐγὼ φάνηκα νὰ μὴν τὸ πιστεύω, καὶ κάτι εἶπα ἀντίθετο....

— Ἄκου δῶ, μοῦ λέει ὁ γέρος ξέρεις τὴν ἱστορία τοῦ ἀντρειωμένου; Μιά φορά...

— Τὴν ξέρω, τὴν ξέρω, τοῦ εἶπα γρηγόρα.

— Πὼς τὴν ξέρεις;...

— Σεῖς μοῦ τὴν εἶπατε...

— Ἄ, εἶδες λοιπόν, ὅτι ὁ ἀντρειωμένος ἀπὸ μικρὸς ἔδειξε τὴν ἀντρευσίη του!... Μωρὸ παιδάκι ἑνὸς μηνῶ, ἀρπαζει τὴν κούνια του....

Κεῖνο ποῦθελα νὰ ποφύγω δὲν τὸ γλύτωσα. Καὶ ἄκουσα πάλι, ὅλη τὴν ἱστορία τοῦ ἀντρειωμένου. Καὶ ὅλα αὐτὰ γιὰ καὶ ὁ ἀντρειωμένος εἶτανε τρομερὸς φαγάς. Καὶ ὅταν τὸν κλείσανε μὲ πονηριὰ, κάπου, ποῦ εἶχανε μιά με- γάλῃ ἀρκούδα, αὐτὸς ποῦ ἔτυχε ν'ἂνε πεινασμένος, ἔμα- τὴν εἶδε, ὄρμα πάνω τῆς, τὴν πνίγει καὶ τὴν τρώει!.. Καὶ ὁ Γιαννακὸς αὐτὸ θάκανε ἔμα πεινοῦσε καὶ τὸν κλεί- νανε μὲ τὸ μπάρμπα Γιῶργο μαζί. Θὰ τὸν ἔτρωγε ὁλό- κληρο! Καὶ ἀκόμα καὶ τὰ ροῦχα του, ὅπως ὁ ἀντρειωμέ- νος, ποῦ ἔφυγε καὶ τὸ δέρμα τῆς ἀρκούδας....

Παρατήρησα, πὼς ὄχι μόνο ὁ γέρος, ἀλλ' ὅλοι πλ- ἴστευαν, πὼς ὁ Γιαννακὸς θὰ νικήσει.

— Ὁ κοιλαρᾶς, λιγάκι γιὰ τὸ μπάρμπα Γιῶργο, θὰ τὴν πάθει!....

Καὶ τὸν δρίζανε σὰ νὰ τοῦ εἶχε κάνει τίποτα.

Καὶ ἡ γειτονιά θρυσκόταν σὲ ἀναστάτωση. Γυναῖκες, κορίτσια εἶχανε βγεῖ στὰ παράθυρα, στὶς πόρτες μιλοῦ- σαν, συζητοῦσαν, τρέχανε στὸ δρόμο, φώναζαν. Τὰ παιδιὰ οὐρλιάζανε, καὶ τὰ σκυλιὰ γαυγίζανε θυμωμένα....

* *

Δὲν παραδρέθηκα στὴ μονομαχίᾳ, γιὰτὶ πῆγα μέσα στὴν πόλη, γιὰ ἐργασία. Ἄλλὰ τὴ νύχτα, ποῦ γύρισα, εἶδα στὴ μικρῇ πλατείᾳ τῆς γειτονίας κόσμο, πλήθος, νᾶνε μεζεμμένο καὶ νὰ σιγομιλᾷ, ὅπως γίνεται ὅταν πε- ριμένουν τὴν νύχτα, στὶς ἐκλογές, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ψη- φοφορίας....

* *

Τὸ πρῶτ', δὲ μὲ ξύπνησαν οἱ ἄπειρες μύγες ποῦ μαζί μου μένανε, μὲ ξύπνησε ἕνας κρότος δυνατὸς στὴν πόρτα μου.

Εἶταν ἡ σπιτονοικοκυρά μου. Ἄνοιξα. Εἶδα δάκρυα στὰ μάτια τῆς.

— Τί συμβαίνει; τὴ ρώτησα.

— Ἄχ! ἔκανε αὐτὴ, δὲν πῆρες χαμπάρι τί συμβαίνει! Πᾶει τὸ παληκάρι!...

— Ποιὸ;....

— Ὁ Γιαννακός!... Ἔσκασε ἀπ' τὸ φαί τὴ νύχτα!...

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ Ν. ΒΟΥΤΥΡΑΣ

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΟΙ ΑΤΣΙΓΓΑΝΟΙ

(Τοῦ ΠΟΥΣΚΙΝ)

ΔΙΗΓΗΜΑ

Τὰ καρβάνια τῶν Ἀτσιγγάνων, μὲς στοὺς ἀπέραν- τους κάμπους καὶ τὰ πυκνὰ δάση τῆς Βεσσαραβίας, τρυ- γυροῦν ἀδιάκοπα χειμῶνα καλοκαίρι. Ἀπὸ ποταμὸ σὲ ποταμὸ, κι' ἀπὸ ρουμάνι σὲ ἱουμανι, μεταφέρεται τὸ κου- ρελιάρικο πλήθος τους, κι' ὁ τόπος πημμυρίζει ἀπὸ τὸ θόρυβο τῆς ζωῆς τους. Τὸ ἀτέλειωτο κοπάδι τῶν παιδιῶν, τὰ κινητὰ σπιτάκια τους μὲ τίς μεγάλες ὁδοὺς, τὰ μισο- ξεσχισμένα τσαντήρια τους, τ' ἄλογά τους, τὰ σκυλιὰ τους κ' ἡ ἀπαραίτητη σὲ κάθε καρβάνι ἀρκούδα, γεμίζουν τὸν ἥσυχον κάμπο, ὅπου σταματοῦνε, μὲ τίς φωνὲς καὶ τὸ θόρυβο τῆς ζωῆς τοῦ ὑπαίθρου....

Μέσα σὲ τὸ μεγάλο τσαντήρι τοῦ μεγάλου καρβασιῶ- τῆς Ζεμφίρας, ποῦ εἶχε προσωρινὰ σταματήσει κοντὰ σ' ἕνα μεγάλο ποταμὸ, τὴ νύχτα ἐκείνη, γιὰ νὰ ἐξακο- λουθήσει τὸ πρῶτ' ἀπὸ τὰ ταξεῖδι του, ὁ γέρος πατέρας τῆς Ζεμφίρας δὲν κοιμᾶται, μὰ καθισμένος κοιτάζει μὲ ὀρεμβασμὸ τὸν κοιμισμένον κάμπο. Τὰ μάτια του δείχνονε κάποια κρυφὴ ἀνησυχία, γιὰτὶ ἀπὸ ὧρα πολλὴ ἡ ἀγαπη-

μένη του κόρη ἔφυγε γιὰ νὰ πάει νὰ σεργιανίσει, κ' ἡ νύχτα ἦρθε κι' αὐτὴ ἀκόμα νὰ φανεῖ, «Τί νᾶγινε;» σκέφιεσαι ταραγμένος ὁ γέρος.

Δὲν πέρασε ὁμως πολλὴ ὧρα, κ' ἡ ἀγαπημένη κόρη πρόβαλε στὴν ἀνοιχτὴ πόρτα τοῦ τσαντηριοῦ, ἐν ᾧ πίσω τῆς, φάνηκε νὰ τὴν ἀκολουθεῖ κάποιος νέος, ἄγνωστος στὸ γέρω Ἀτσιγγανο.

— Πατέρα, ψιθύρισε, ἄμα πῆγε κοντὰ τοῦ ἡ Ζεμφί- ρα, φέρονω αὐτὸν τὸν ξένο, ποῦ τότε βροῖκα στὴν ἐρημιὰ μονάχο. Θέλει νὰ μείνει μαζί μας, καὶ νὰ γυρᾷ σὰν Ἀτσιγγανὸς στὸν κόσμο, γιὰτὶ οἱ τόμοι τῆς πατριδας του τὸν κυνηγοῦνε. Ὅμως, ἐγὼ θὰ τότε βοθηθῶ, γιὰτὶ φαίνεται ἀνθρώπος καλὸς καὶ μᾶς ἀγαπᾷ.

Καὶ πρόσθεσε γρηγόρα-γρηγόρα:

— Δίνεις τὴν ἄδεια νὰ τὸν κρατήσωμε μαζί μας;

Ὁ γέρος ἀνασηκώθηκε, κοίταξε καλὰ στὰ μάτια τὸν ἄγνωστο νέο καὶ τοῦπε:

— Καλῶς ὄρισες, παιδί μου! Μείνε μαζί μας ὅσο θέλεις, μὰ πρέπει νὰ συνειθίσεις τὴ ζωὴ μας, νὰ γυρίζεις ἀπὸ τόπο σὲ τόπο, δουλεύοντας σὲ κάτι, ἢ τριγυρνόν- τας μὲ τὴν ἀρκούδα στὰ χωριά, ἢ, ἐδῶ, δουλεύοντας τὸ σίδερο.

— Θὰ μείνω καὶ θὰ ἰδῶ, εἶπε μὲ ἀπόφαση ὁ Ἄλέ- ξης.

Ἔτσι τότε λέγανε τὸ νέο.

— Θᾶμαι δικός μου, εἶπε πάλι ζωηρὰ ἡ Ζεμφίρα, καὶ κανεὶς δὲ θὰ τολμήσει νὰ τὸν πάρει ἀπὸ κοντὰ μου. Μὰ βράδυνασε, βλέπω, Ἄλέξη: τὸ φεγγάρι ἔσβυσε πίσω ἀπὸ τὰ σύννεφα, οἱ στέπες σκοτεινιάσανε, κι' ὁ ὕπνος μὲ παίρνει.... ἔλα, λοιπόν, νὰ κοιμηθοῦμε.

Χαράματα!

Ἄλλ' ἀπ' τὸ τσαντήρι, ὁ γέρος κάνει γύρους καὶ φω- νάζει:

— Ζεμφίρα, Ἄλέξη, ξυπνήστε πιά! Ὁ ἥλιος πρό- βαλε, πρέπει νὰ φεύγωμε! Ξυπνήστε!

Ἔτσι ἡ Ζεμφίρα κι' ὁ Ἄλέξης ξύπνησαν, ἀπὸ τὸν πρωῖνὸ θόρυβο τῶν Ἀτσιγγάνων. Τὰ σκυλιὰ γαυγίζουν, τ' ἄλογα χλωμυρίζουν, τὰ παιδιὰ φωνάζουν τὰ τσαντή- ρια λύνονται, καὶ τὸ μεγάλο καρβάνι τῆς Ζεμφίρας ἀρ- χίζει πάλι τὸ δρόμο μέσα ἀπὸ τίς ἐρημες στέπες τῆς Βεσσαραβίας.

Στὰ θαμπωμένα μάτια τοῦ Ἄλέξη, οἱ φορτωμένοι ἄνδρες, οἱ γυναῖκες μὲ τὰ διγμένα στήνη πλάτη καλάδια, ὅπου δυὸ καὶ τρεῖς μισόγυμνα μωρὰ κλαῖνε, τὰ κορίτσια τὰ βρωμιάρικα, οἱ σακκάτηδες γέροι, φαίνονται σὰν ἕνα θέαμα περίεργο κι' ἀλλόκοτο, καὶ τὰ τσιγγάνικα τραγού- δια, οἱ κρότοι ποῦ κάνουν οἱ ἀλυσίδες, οἱ φωνές, ἡ γδύμα ὦν παιδιῶν, οἱ παρδαλοὶ χρωματισμοί, τὰ τριξίματα τῶν ἀμαξῶν, τὰ γανγίσματα τῶν σκυλιῶν, κ' ἡ παράξενη γλῶσσα τῶν ἀτσιγγάνων, ὅλα αὐτὰ, προσενοῦν βαθεῖα καὶ ζωηρῇ ἐντύπωση στὴν ψυχὴ του, ποῦ μονομιᾶς κλη- μύρισε ἀπὸ μιά μυστικὴ λύπη καὶ πόνο γιὰ τὴν ἄθλια ζωὴ τῶν κακομοιριασμένων αὐτῶν ἀνθρώπων.

Κοντὰ του, πάντα, ἡ γλυκεῖα μαυρομάτα Ζεμφίρα τὸν προστατεύει. Ἡ ζωὴ του πιά ἄρχισε νάνα ἀμέρι- μνη, ἡσυχῇ, ὅπως τοῦ εὐτυχισμένου πουλιοῦ ποῦ δὲν ἔχει λύπες, οὔτε σκέψεις, μὰ κοιμᾶται σὲ τὸ πρῶτο κλαράκι ποῦ θὰ βρεῖ, καὶ στὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλιοῦ κελαϊδάει χαρῶπά. Τῶ- ρα πιά, ἀξένιαστος γυρνᾷ πάντοῦ καὶ τρέχει. Γι' αὐτὸν παντοῦ εἶναι πιά δρόμος, παντοῦ ἄδουλο. Ἡ ἀγωνία τῆς ζωῆς ποτὲ πιά δὲν τοῦ ταράζει τὴν ἡσυχία τῆς ψυχῆς του.

Οἱ φιλοδοξίες, τὰ γλέντια, οἱ παληές θύμησες δὲν πρό- φθασαν, κάποιες νὰ τοῦροῦν, κ' ἔφυγαν, γιὰτὶ ἕνας κε- ραυνὸς ἀστραψε καὶ μὴ δυνά ἡ ἄρχισε βροχῆ. Τὰ πάθη του τότε πάλιωιν μὲς στὴν ψυχὴ του, μὰ ἡ θέλησή του τὸν νίκησε.

Μιά μέρα, ἡ Ζεμφίρα, χαϊδεύοντας τὸ ἄγριο πρόσωπό του, τοῦ ψιθύρισε: «Ἰγιατημέε μου Ἄλέξη, γιὰ πὲς μου, δὲ λυπᾷσαι κι' ὄχι τὴν περασμένη σου ζωὴ ποῦ ἄφησες;». Τὸ στήθος του φούσκωσε ἀπὸ ἕνα στεναγμό, κι' ἀπὸ τὰ χεῖλη του, ἀργὰ-ἀργὰ, κύλησαν λυτηερά τὰ λόγια του:

— Ἄν ἤξαιρες, καλὴ μου Ζεμφίρα, τὴ σκληριὰ ποῦ βασιλεύει στὶς πνιχτικὲς πολιτείες, ποτὲ δὲ θὰ μὲ δυνού- σεις. Ἐκεῖ, οἱ ἄνθρωποι, δίχως ν' ἀναπνεῦσιν τὴν πρωῖνὴ μυρωμένη ἀνοιξιὰτικὴ δροσιὰ τῶν βουνῶν, πνιγουνταὶ σὲ τὸ φοιχτὸν ἀέρα τῆς φρενιάς. Ντὲ πονοῦνται τὴν ἀληθινὴ ἀγάπη, διώχνουν τίς σκέψεις τους, πουλοῦν τὴ θέλησή τους καὶ τὴν ψυχὴ τους, σκύνοντας τὰ κεφάλια τους μυχὸς σὲ εἰδηλα τοῦ χροῦματός καὶ τῶν δεισῶν. Οἱ ἄγωνες, οἱ καταδικες, οἱ προλήψεις, οἱ αἰτίες, τὸ ψέμμα βασιλεύ- ουνε ἐκεῖ. Τί ἄφησα, λοιπόν, εὐτυχισμένη Ζεμφίρα;

— Μὰ ἐκεῖ ὑπάρχουν ὠραῖα παλάτια, πλοῦτη, γλέντια καὶ τόσο ὁμορφες γυναῖκες!

— Πλοῦτη, παλάτια, γλέντια εἶναι μόνο ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχει ἡ ἀληθινὴ ἀγάπη, κι' αὐτὴ ἐκεῖ, δὲν ὑπάρχει. Ὅσο γιὰ τίς γυναῖκες.... πόσο πιά ὁμορφὴ εἶσαι σὺ, δίχως πλοῦσια στοίδια! Γιὰ μένα πιά, ἡ χαρὰ μου εἶναι νὰ ζῶ μαζί σου παντοεινὰ, μακριὰ ἀπ' τὸν κόσμο σ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν ἐρημιὰ.

— Παιδί μου, φώναξε, συγκινημένος, ἐκείνη τὴ σι- γμῇ, ὁ γέρος ποῦχε ἀκούσει τὴν ὁμιλία τους, βλέπω καλὰ πόσο μᾶς ἀγαπᾷς, ἐπειδὴ ὁμως γεννήθηκες σ' εὐτυχισμένη πολιτεία, θὰ σοῦ διηγηθῶ κάποια παρὰδοσή μας:

«Κάποτε, ἀπὸ τὸ βασιλιὰ, ἐξωρίστηκε σὲ μᾶς ἕνας με- σσημβρινός, γέρος στὰ χρόνια, μὰ νέος στὴν καρδιά. Ζοῦσε μαζί μας ἀγαπημένα, γιὰτὶ εἶτανε καλός, τραγουλοῦσε ὠραῖα, κι' ἔλεγε καλὲς ἱστορίες στὰ παιδιὰ καὶ στὰ κορί- τσια. Ζοῦσε κοντὰ σὲ Δούναβη, ἡσυχὸς κι' ἀνενόχλητος, μὲ τὸ παράπονο μόνο, πὼς κίποιος θεὸς τὸν τυραννοῦσε. Μά, κι' ἂν μᾶς ἀγαποῦσε πολὺ καὶ δὲν ἤθελε ποτὲ νὰ φύ- γει, ἄμα θυμότανε τὴ μακρισμένη του πόλη καὶ τὰ πε- ρασμένα του ἔκλαιε. Ἔτσι, πεθαίνοντας, ζήτησε γιὰ χάρη νὰ μεταφέρωμε τὰ κόκκαλά του στὴν πατριὰ του... Κι' ἀ- λαβες, λοιπόν, παιδί μου;»

— Ἀλλοίμονο! ψιθύρισε ὁ Ἄλέξης, ποῦ ἡ χαρα- κτηριστικὴ ἱστορία τοῦ ἐξοριστοῦ παιροιδολάτρη τὸν εἶχε

συγκινήσει. Κι' άρπάζοντας από τή μέση τή Ζεμφίρα, μπήκανε κ' όι τρέις τους στο τσαντήρι τους.

Έτσι, πέρασαν δυό χρόνια. Οί άτσιγγανοί τριγυρνούνε με τά καραβάνα τους, από τόπο σέ τόπο, κ' ό 'Αλέξης, ξεχνώντας τήν πολιτισμένη ζωή, τους άκολουθεί παντοῦ, γιατί τώρα μόνο τρώθει ελεύθερο τόν έαυτό του.... Πόσο αγαπάει τή γλώσσα τους, τά γλέντια τους, τίς νυχτερινές πορείες τους! Γυρνούνε πάντα, κ' ό 'Αλέξης, άχώριστος άπ' τή Ζεμφίρα, κρατώντας τήν άρκούδα, γυρίζει τά χωριά, μαζεύοντας από τους χωρικούς καπίκια. Μαζι τρώνε κ' όι δυό, μαζι γλεντούνε, μαζι κοιμούνται στήν άπαλή ήσυχία τής νύχτας.

Μά ένα πρωί, κεί πού ό γέρος ζέσταινε τό παγωμένο του αίμα στίς θερμές άνοιξιάνικες άχτίδες, ή Ζεμφίρα άρχίνησε νά τραγουδεί ένα φοιχτό τραγούδι, πού έκανε τόν 'Αλέξη νά τρέμει και νά κιορινίσει από θυμό:

« Τρομερό μου άνδρα, τό φοιχτό μαχαίρι σου δέν τό φοβούμαι. Χτύπησέ με, σκότωσέ με: σέ μισώ και δέ σέ θέλω... Άλλον αγαπώ, και γιά τήν άγάπη του πεθαίνω ».

— Ζεμφίρα! άγριεμένος φώναξε ό 'Αλέξης, άφησε πιά τό φοιχτό αυτό τραγούδι, γιατί ή ψυχή μου άκόμα δέν συνήθισε σ' άγρια τραγούδια σας.

Μά αυτή, άδιάφορη, εξακολούθησε:

« Σκότωσέ με, κόψε με: αυτόν πού αγαπώ, δέν θάν τόν μάθεις. Είναι πιά θροσερός κ' από τήν Άνοιξη, πιά θετός κ' από τίς καλοκαινίτικες μέρες, πιά δυνατός κ' από σένα. Ποσο μ' αγαπάς! Ποσο τουφεκά με και δέν δαη τή νύχτα! Ποσο γελάσαμε μαζι γιά σένα, τρομέ μου άδρα!... »

— Σώτα πι, Ζεμφίρα!

— Μη θυώεις... Ενώ τραγουδῶ γιά τόν έαυτό μου γιατί άγριος, και ξαναρχισε:

« Χτύπησέ με, σκότωσέ με: έγώ άλλον αγαπώ, και γιά τήν άγάπη του πεθαίνω... »

Τότε ό γέρος, πού άκουσε κ' αυτός τό άγριο άτσιγγάνικο τραγούδι, πού τόσο θυμώνε τήν ψυχή του 'Αλέξη, σηκώθηκε και ήπε:

— Πόσο τό θυμούμαι αυτό τό τραγούδι. Σά γύρισα από τό κάμπο τού Καγούλ, μιá χειμωνιάτικη νύχτα, ή αγαπημένη μου Μαριούλα τό τραγούδαε, έν' ό βύζαινε τό κορίτσι μας, κοντά στή φωτιά. Τώρα, πού τ' άκούω, τά περασμένα χρόνια μου ξαναρχονται στο νού, και θυμούμαι έκείτον τόν καιρό πού είμουνα τόσο εύτυχισμένος....

Ό 'Αλέξης ήσύχασε κάπως με τά λόγια τού γέρον, και φάνηκε σάν νά ξέχασε τά λόγια τού άγριου άτσιγγάνικου τραγουδιού.

Μά μιá ήσυχη νύχτα, ή Ζεμφίρα ξύπνησε ταραγμένη, από τους στεναγμούς τού 'Αλέξη πού κοιμόταν στο πλευρό της.

— Πατέρα μου! Ό 'Αλέξης είναι τρομερός. Άκου πώς αναστενάζει και κλαίει.

— Μήν τόν άγγιξεις, παιδί μου, άφησέ τον, θά τού περάσει. Κάποια Ρωσοική παράδοση λέει πώς όταν

ό άνθρωπος βογγά τή νύχτα στον ύπνο του, κάποιος στοιχειό τόν πειράζει, μά φεύγει τά χαράματα, κάθησε μαζι μου.

— Μά, πατέρα, δέν άκούς; Φωνάζει τ' όνομά μου,

— Σέ φωνάζει και στον ύπνο του, γιατί τού είσαι τό πιό αγαπημένο του πλάσμα στον κόσμο.

— Όμως, πατέρα, ή άγάπη μου γι' αυτόνε πάγωσε κ' ή καρδιά μου πιά ζητάει ελευθερία... μά, σιγά, γιατί άκούω νά προσφέρει κάποιος όνομα... Άκούς; Τρίζει τά δόντια του!... Τι τρομερό πού είναι! Θά τόν ξυπνήσω...

— Του κάκου! γιατί μονάχο του θά φύγει τό δαιμόνιο.

— Α! Νά! Γύρισε, σηκώθηκε, με φωνάζει. Ξύπνησε πιά. Πηγαίνω κοντά του.

— Πού ήιουνα; τή θώτησε άμέσως ό 'Αλέξης.

— Μαζι με τόν πατέρα, γιατί φοβήθηκα μήν είχεσ κάτοιο δαιμόνιο κ' ή ψυχή σου υπέφερε από στεναγμούς. Άκουγα, όμως, και τ' όνομά μου.

— Σ' έβλεπα σι' όνειρό μου... Είδα σάν άνάμεσά μας... περνούσανε φαντάσματα.

Μή πιστεύεις στα όνειρα.

— Αχ! Δέν πιστεύω πιά στα όνειρα, μά ούτε στήν καρδιά σου....

Τότε, ή Ζεμφίρα, πού ένωσε τόν πόνο του, έσκυψε τό κεφάλι της και τραβήχτηκε μακρυνά. Έτσι ό 'Αλέξης έμεινε μόνος, κάτω άπ' τή σκηνή.

— Γιατί αναστενάζεις κάθε ώρα; τούπε ό γέρος. Έδώ δέν είδες πώς οι άνθρωποι είναι ελεύθεροι, ό ουρανός, λιμπερός, κ' οι γυναίκες άμορφες; Μήν κλαί, πιά, γιατί ή λύπη θα σε πεθαίνει.

— Κλάω, πατέρα μου, γιατί δέ μ' αγαπάει πιά ή Ζεμφίρα.

— Παρηγορήσου, παιδί μου, αυτή είναι άκόμα παιδί. Σν τήν αγαπάς με λύπη και πόνο, αυτή σ' αγαπάει παιζοντας. Κοίτα τό φεγγάρι πώς τρέχει άδιάκοπα στον ουρανό, και πουνενά δέ στέκειται. Ποιός μπορεί νά τό σιαματίσει κάπου, λέγοντάς του: « σιάσου εδώ »; Έτσι λοιπόν ποιός μπορεί νά πεί στήν καρδιά μιáς νέας: « άγάπησε αυτόν »;... Παρηγορήσου, παιδί μου!

— Πόσο μ' αγαπούσε τότε, όταν μαζι μου περνούσε τίς έρημιές, όλες τίς ώρες! Πόσες φορές με τά φιλιá της μου έδυσε τίς λύπες από τήν καρδιά μου! Τώρα, όμως, πιά, ή Ζεμφίρα δέν είναι ή ίδια: δέ μ' αγαπάει.

— Άκουσε, παιδί μου, θά σου διηγηθῶ μιá ιστορία: Πάνε πολλά χρόνια, πάρα πολλά... Έγώ ήμουνα άκόμα νέος κ' ή καρδιά μου ήταν γεμάτη αισθήματα θεομά: άγάπησα κάποια άμορφη νέα, πού γρήγορα έγινε δική μου... Μά ή εύτυχία μου δέν κράτησε πολύ, γιατί ή Μαριούλα— έτσι τή λέγαγε— δέ μ' άγάπησε παρά γιά ένα χρόνο μόνο. Μιά νύχτα, πού έγώ κοιμόμουνα ήσυχα μαζι με τή μικρή μου κόρη— τούτη, τή Ζεμφίρα— έκείνη έφυγε με κάποιον Άτσιγγανο πού τό καραβάκι του είχε λίγες μέρες ξεκουρασειέ κοντά στο δικό μας. Όταν τήν άυγή ξύπνησα και ζήτησα τού κάκου τήν αγαπημένη

μου, άγκάλιασα τή Ζεμφίρα κ' άρχισα νά κλαίω μαζι της... Από τότες, όμως, ή καρδιά μου πάγωσε γιά όλες τίς γυναίκες, και με καμμά δέν συνεδέθηκα πιά».

— Και δέν τήν κυνήγησες; Έκείνον, δέν τότε σκότωσες;

— Άκουσε, παιδί μου, ή χαρά έρχεται σ' όλους γιά λίγο, κ' ύστερα, φεύγει. Ό,τι πέρασες δέ θά τό ξαναπεράσεις. Τό πουλι σάν πετάξει, είναι ελεύθερο. Ποιός μπορεί νά σταματήσει τήν άγάπη, νά τήνε μολώσει νά φύγει;

— Έγώ, όμως, δέ σκέφτομαι έτσι. Η εκδίκηση γιά μένα είναι γλυκειά. Ω! Όχι!... Και στους βυθούς τής πιό βαθειάς θάλασσας κ' άν κρυβόταν, έγώ θά κυνηγούσα εκεί τόν άντεραστή μου.

* *

Στή σιγαλιά τού δειλινοῦ, κάποιος ζεῦγος Άτσιγγάνων, κρυμμένο κάτω άπ' τίς βαθειές φυλλωσιές τών θάμνων, άφήνει έρωτικούς στεναγμούς νά χύνονται μαζι με τήν άπαλή δροσιά τής νύχτας πού άπλώνει σιγά-σιγά τά σκοτάδια της.

— Μη φεύγεις άκόμα. Δόσε μου κ' άλλο ένα φιλι.

— Όχι! Όχι! Άρρησά! Κι' ό άνδρας μου είναι ζηλιάρης κ' άγριος....

— Ένα άκόμα, τό τελευταίο!

— Φθάνει. Τό βράδυ πάλι, όταν τό φεγγάρι θά φανεί άπάνω άπ' τό βουνό... έδῶ...

— Μη με γελάσεις, δυος... θά περιμένω.

— Φύγε, φύγε, τούπε τρομαγμένη ή έρωτευμένη Άτσιγγάνα, πού δέν ελιαν άλλη από τήν άπιστη Ζεμφίρα. Μου φαίνεται πώς έρχεται ό άνδρας μου. Φύγε! Κι' ό Άτσιγγανος χάθηκε.

* *

Ό 'Αλέξης κοιμάται. Όλα είναι ήσυχα, και τό φεγγάρι μόνο χαϊδεύει τό ταραγμένο πρόσωπό του. Μά τι τόν κάνει νά ξυπνῆ, και σάν τρελλός νά κοιτάξει γύρω του; Α! ή Ζεμφίρα λείπει. Τρόμος τόν ταραίζει. Ανατριχιάζει όλος από ζήλια και μίσος, και χωρίς νά χάνει καιρό σηκώνεται, βγαίνει έξω και γυρνῶ από τσαντήρι σέ τσαντήρι. Έξω, τά χωράφια είναι έρημα, τό σκοτάδι βαθύ, τό φεγγάρι κρύβεται πίσω από τά σύννεφα, και τό τρομουλιαστό φῶς τών άστρων μόλις φέγγει. Κι' ό 'Αλέξης προχωρεί, προχωρεί. Μά ξαφνικά στέκει μπρός σέ όλόασπρον τάφο. Τά χείλη του τρέμουν, τά γόνατά του κόβονται.... Είναι όνειρο αυτό ή ζωτανή αλήθεια, τι βλέπει και άκούει; Κοντά του, σέ μικρή άπόσταση, δυό σκιές είναι άγκαλιασμένες και κρυφομιλούν: « Δέν είναι καίρός άκόμα, μείνε λίγο! ». — « Όχι. είναι ώρα, αγαπημένε μου! ». — « Περίμενε καλύτερα νάφέξει ή ήμέρα ». — « Όχι! Άρρησά!... ». — « Πόσο φοβάσαι! Μείνε μιá στιγμη άκόμα, αγαπημένη μου' μιá στιγμη... ». — « Θε-

λεις νά με χάσεις;... Δέ συλλογίζεσαι, άν ό άνδρας μου ξυπνήσει και δέ μ' εύρει; ».

— Ξύπνησα, κ' είμαι έδῶ, φώναξε τότε ό 'Αλέξης, όρμώντας άπάνω τους' μή φεύγετε, μήν τρέμειτε. Γιά σάς είναι καλύτερα νά πεθάνετε έδῶ, άπάνω σ' αυτόν τόν τάφο.

— Φύγε, αγαπημένη μου, φώναξε στο νέο ή Ζεμφίρα, φύγε!

Μά δέν πρόφτασε, γιατί ό 'Αλέξης, μανιασμένος, όρμάει άπάνω του και τόν κτυπῶ στο στήθος με τό μαχαίρι. Ό νέος έπεσε χάμου νεκρός:

— Άλέξη, τί έκανες; Τόνε σκότωσες; φώναξε σπαραχτικά ή Ζεμφίρα.

— Ναι! Τώρα μπορείς νά τόν αγαπήσεις.

— Ναι, τόν αγαπῶ και δέ σε φοβούμαι, δέ σε φοβούμαι....

— Τότε, λοιπόν, πέθανε και σῶ μαζι του....

Και χτυπώντας την με τό μαχαίρι σάν τρελλός, τή σκότωσε, έν' ό αυτή, πέφτοντας, μουρομούρισε:

— Ναι, πεθαίνω, μά τόν αγαπῶ...

* *

*

Όταν τήν άλλη μέρα, τό πρωί, έλαμψε ό ήλιος, ό 'Αλέξης καθότανε άκόμα άπάνω στον άσπρο τάφο, με τό μαχαίρι στο χέρι άκόμα, έν' ό τά δυό νεκρά σώματα ελιαν ξαπλωμένα μπρός του, και τό πρόσωπό του ήταν τρομερό, φοιχτό. Δειλά-δειλά πήγαν κοντά του οι άλλοι Άτσιγγανοί. Μάζεψαν τά σώματα, κ' οι γυναίκες, λυπημένες φίλησαν τους νεκρούς στα μάτια και τους έθαψαν σέ μιá γωνιά τού τάφου, έν' ό γέρω-πατέρας, καθισμένος σέ μιάν άκρη, έβλεπε τή σκοτωμένη κόρη του νά θάβεται στήν άγκαλιά τής κρύας γῆς.

Από μακριά, ό 'Αλέξης κοιτάζε όλους άφηρημένα. Αμα τους σκέπασαν και με τό τελευταίο χῶμα, άμίλητος, και σιγά-σιγά, έγρισε από τόν τάφο όπου καθόταν και κυλίστηκε άπάνω στο χοιτάρι. Τότε, ό γέρος πηγαίνοντας σιμά του τούπε άγριεμένα:

— Φύγε από κοντά μας, άκαρδε άνθρωπε! Είμαστε άγριοι, δέν έχουμε νόμους, δέ σκοιώνουμε, δέ χύνουμε αίμα και στεναγμούς, μά δέ θέλομε νά ζούμε μαζι με κακούργους! Η φωνή σου θά μάς είναι φοιχτή, γιατί έμεις είμαστε καλοί και δειλοί, έν' ό ενδ είσαι άγριος και τρομερός. Φύγε από κοντά μας και πήγαινε νά ζήσεις όπου θέλεις.

Έτσι μίλισε ή λυπημένη ψυχή τού γέρον και, σέ λίγο, όλο τ' άτσιγγάνικο πληθος ξεκίνησε στον άγνωστο δρόμο.

Κ' εκεί, μονάχος πιά, αυτός, περιλυπος, έμεινε έτσι ως τό πρωί, όπως από ένα κοπάδι πουλιών τό λαβωμένο, πού δέν έχει δύναμη νά κουνηθεί, άπομένει.

(Μετάφρασις) Κ. ΤΡΙΚΟΓΛΙΔΗ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΠΕΝΘΗ

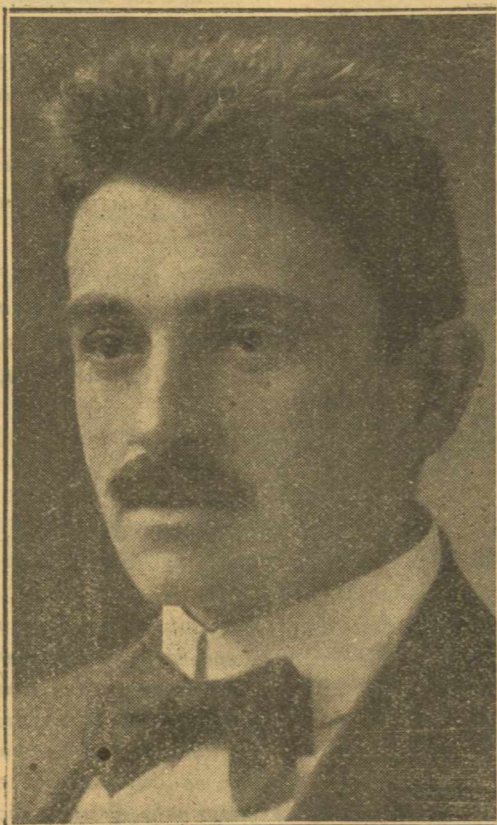
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΘΕΟΤΟΚΗΣ

Από την Κέρκυραν μās ἀνηγγέλθη ὁ θάνατος μιάς κορυφῆς τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων, μιάς ἐπιβλητικῆς φυσιογνωμίας, τοῦ Κωνσταντίνου Θεοτόκη.

Όσοι ἠτύχησαν νά γνωρίσουν ἐκ τοῦ πλησίον τὸν τόσον προόρως ἐκλιπόντα διανοούμενον, ἐθαύμασαν ἀληθῶς τὸ εὐρὸν καὶ μέγα πνευμά του, τὴν ὑψηλὴν καὶ δημιουργικὴν του δάνοϊαν, τὴν εὐγένειαν τῆς ψυχῆς του, τὴν πολυμάθειάν του.

Ὁ Θεοτόκης, ἀνήκων εἰς τὴν Κερκυραϊκὴν Σχολήν, ὅπου καὶ ὁ Σολωμός, ὁ Πολυλάς, ὁ Καλοσγούρος καὶ ὁ Μαβίλης, διεκρίθη ὡς διηγηματογράφος καὶ ὡς μεταφραστής.

Με πλούσιον καὶ πρωτότυπον ταλέντο καὶ με λατρεῖαν ῥιζοσπαστικὴν πρὸς τὴν δημοτικὴν γλῶσσαν, ἐνεφανίσθη τὸ πρῶτον ὡς διηγηματογράφος τῷ 1898, ὅποτε τὸ Περιοδικὸν «Τέχνη» ἐδημοσίευσεν τὸ περίφημον διήγημά του «Πίστομα», ὅπερ ἀναδημοσιεύμεν σήμερον εἰς τὸν «Παντογνώστην». Συγχρόνως ἤρχισεν τὴν δημοσίευσιν τοῦ μυθιστορηματός του «Πάθος», ἔργου ἰσχυρῆς συλλήψεως, ἀλλὰ καὶ με καταφανὴ τὴν ἐπίδρασιν τῆς φιλοσοφίας τοῦ Νίτσε. Καλλιτέχνης ἀνατόμος τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, ἐδημιούργησεν κατό-

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΠΙΣΤΟΜΑ!

Όταν ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀναρχία, ποῦχεν ἀνταρῆσει τὸν τόπο, δίνοντας εἰς ὅλα τὰ κακὰ στοιχεῖα τὸ ἐλέφτερον νά πράξουν κάθε λογῆς ἀνομία, ἡ τάξις εἶχε πάλε στερεωθεῖ καὶ εἶχε δοθεῖ ἀμνηστία στοὺς κακοῦργους, τότες ἐπίστρεψαν τοῦτοι ἀπ' τὰ βουνά καὶ ἀπὸ τὰ ξένα σπίτια τους, καὶ ἀνάμεσα στοὺς ἄλλους πὸν ξαναρχόνταν, ἐγύριζεν στὸ χωριὸν του καὶ ὁ Μαγουλαδίτης Ἀντώνης ὁ Κουκουλιώτης.

Ήτονν τότες ὡς σαράντα χρονῶν, κοντὸς, μαβρεϊδερός, μ' ὄμορφα πικρὰ σγουρὰ γένεια καὶ με σγουράτα

πιν καὶ ἄλλα δυνατὰ ἔργα, ὡς τὴν «Τιμὴν καὶ τὸ Χρῆμα», τὸν «Κατάδικον», τὴν «Ζωὴν καὶ τὸν θάνατον τοῦ Καραβέλα», (περὶ τοῦτου βλέπε τόμον: Α' «Παντογνώστου» τεύχος: 5-6, σελίς 71 καὶ τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον: «Δύο Βιβλία» κριτικὸν σημείωμα τῆς ἐκ Κερκύρας συνεργατικῆς μās Ἀδός Κατίνας Παπᾶ) τὸν «Ἀπελλῆν» κλπ.

Ὁ Θεοτόκης εἶχεν ἐξαιρετικὴν ἰδιοφυϊαν εἰς τὴν ἐκμάθησιν ξένων γλωσσῶν καὶ ἐγνώριζε 18 τοιαύτας, ζώσας καὶ νεκράς, μηδὲ τῆς σανσκριτικῆς ἐξαιρουμένης. Τὰς γλώσσας ταύτας ἐχρησιμοποίησεν, ὅχι διὰ νά μεταφράξῃ ὑπερόχως τὰ ξένα ἀριστουργήματα, ἀλλὰ διὰ νά δημιουργῇ ἡ μεταφρασίς ἦτο δι' αὐτὸν κάτι τὸ δημιουργικόν, ἦτο διαίσθησις τοῦ ὅπου συνειδητὸν τοῦ συγγραφέως. Καὶ μετέφρασεν οὕτω τὴν σανσκριτικὴν «Μαχαμπαράτα», τὰ «Γεωργικά» τοῦ λατίνου Βεργίλιου, τὸ γερμανικὸν ἔπος «Ἑρμαν καὶ Δωροθέα» τοῦ Γκαίτε, πλείστας τραγωδίας τοῦ Ἀγγλοῦ Σαικσπηᾶ κλπ.

Ὁ Θεοτόκης ὑπῆρξεν βαθὺς μελετητῆς πάσης ἀνθρωπίνης γνώσεως, ἀληθῆς σοφὸς ἐν ἐπιστήμαις, ἐγκυκλοπαιδικώτατος συζητητῆς παντὸς θέματος, φιλοσοφικοῦ, καλλιτεχνικοῦ, ἐπιστημονικοῦ, προκαλῶν πάντοτε πάντων τὸν θάνασμον καὶ τὴν ἀπειρονέκτιμησιν διὰ τε τὴν πολυμάθειάν του καὶ τὴν εὐγένειαν τῆς ψυχῆς καὶ τῆς σκέψεώς του.

Διὰ τοῦτο ὁ πρόωρος θάνατός του ἀφίνει καὶ ἐν ὄν ἀνυπολογίστως μέγα καὶ σημειῶνεν μίαν ἀπόλειαν ἀληθῶς δυσαναπλήρωτον εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῶν νεοελληνικῶν γραμμάτων καὶ τῆς λογοτεχνίας.

μάβρα μαλλιά. Τὸ πρόσωπό του εἶχε χάρι καὶ τὸ βλέμμα του ἦτονν χαϊδευτικὸν καὶ ἥμερο, ἀγκαλιὰ καὶ ἀντίφραγγε με πρόσινες ἀναλαμπές· τὸ στόμα του ὅμως ἦτονν μικρότατο, καὶ κοντὰ δίχως χεῖλια.

Ὁ ἄνθρωπος τοῦτος, πρὶν ἀκόμη ρεμπελέψει ὁ κόσμος, εἶχε παντρεφεῖ. Καὶ ὅταν πῆρε τῶν βουνῶν τὸ δρόμο, γιὰ τὸ φόβο τῆς ἐξουσίας, ἄφηκε τὴ γυναῖκα του μόνη στὸ σπίτι, καὶ τούτη δὲν τοῦ ἐστάθη πιστή, ἀλλὰ με ἄλλον (νομίζοντας ἴσως πὸς ὁ Κουκουλιώτης ἦτονν σκοτωμένος, ἢ ἄλλοιῶς πεθαμένος) εἶχε πιάσει ἔρωτα, καὶ ἀπ' τὸν ἔρωτα τοῦτον εἶχε γεννηθεῖ παιδί, πὸν ἄβαινε ὡς τόσο χαριτωμένα καὶ πὸν ἡ γυναῖκα περσὰ ἀγαποῦσε.

Ἐγύριζε λοιπὸν ὁ ληστής στὸ χωριὸν του ὅραν ὅπου βάρουν τὰ νερά. Καὶ ἐμπῆκε ξάφνης σπῆτι του,

χωρὶς κανεὶς νά τὸν προσμένει, ἐμπῆκε σὰ θανατικὸ, ἀναπάντεχα τέλια, καὶ κατατρόμαξεν ἡ ἄτυχη γυναῖκα, ἐτρόμαξε τόσο, πὸν παίροντας τὸ ξανθὸ τῆς παιδί στήν ἀγκαλιά, τῶσφιγγε στὰ στήθια τῆς τρομέμενη, ἔτοιμη νά λιγοθυμῆσει καὶ χωρὶς νά δύναται νά προσφέρει λέξι καμμιὰ.

Ἀλλὰ ὁ Κουκουλιώτης πικρὰ χαμογελώντας τῆς εἶπε:

«Μὴ φοβᾶσαι, γυναῖκα. Δὲ σοῦ κάνω κανένα κακὸ, ἀγκαλιὰ καὶ σοῦ πρέπει. Εἶναι τὸ παιδί τοῦτο δικό σου; Ναι; Μὰ ὄχι δικό μου! Μὲ ποιόν, γιὰ λέγε, τῶχει κάμει;»

Τἀποκρίθη ἐκείνη λουχιουκιώντας.

«Ἀντώνη, τίποτε δὲ μπορῶ νά σοῦ κρύψω. Τὸ φταῖσμα μου εἶναι μεγάλο. Μά, τὸ ξαίρω, καὶ ἡ ἐγδικήσῃ σου θάναί μεγάλη, καὶ ἐγὼ, ἀδύνατο μέρος, καὶ τὸ νήπιον τοῦτο, πὸν ἀπὸ τὸ φόβο τρομέει, δὲ δυνόμαστε νά σ' ἀντρεϊεφτοῦμε. Κοίτα πὸς ἡ τρομάρα με κλονίζει καθὼς σὲ τηρῶ. Κάμει γιὰ με ὅ,τι θέλεις, μὰ λυπήσου τὸ ἄτυχο πλάσμα πὸν δὲν ἔχει προστασία».

Καθὼς ἐμιλοῦσεν ἡ γυναῖκα ἐσκοτεινάζεν ἡ ὄψη του, ἀλλὰ δὲν τὴν ἀντίκοβρε. Ἀσώπασε λίγο καὶ ἔπειτα τῆς εἶπε.

«Γυναῖκα κακή! Δὲ θέλω τώρα τὴ συμβουλή σου, οὐδὲ σὲ λυποῦμαι, οὐδὲ τὸ λυποῦμαι. Τῶνομα ἐκείνου θέλω. Ἐσὲ δὲ θά σὲ πειράξω. Δὲ μολογᾶς τὸ; Θὰ τὸ μάθω τὸ χωριὸ ὅλο γνωρίζει με ποιὸν ἐξοῦσες, καὶ τότες θὰ θυσιάσω καὶ τοὺς τρεῖς σας, θὰ πλύνω τὴ τροπὴ πῶχω λάβει ἀπὸ σᾶς, πλάσματα ἄτμα!

Ἐμολόγησε. Καὶ ὁ Κουκουλιώτης ἐβγήκε ἀμέσως. Καὶ ἄφου ὕστερα ἀπὸ ὅρα ξαναμπῆκε στὸ σπῆτι, ἔβροχε τὴ γυναῖκα σὶν ἴδιον τόπο ἀσάλεφτη, με τἀποκοιμισμένο

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ Η ΓΡΑΦΙΚΗ ΕΝ ΕΠΤΑΝΗΣΩ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

49.)—Κυριακὸς Μιχαὴλ ἀγιογράφος, εἰς ὄν ἀνετέθη τῇ 29 αὐγ. 1633, νά ζωγραφίσῃ δύο εἰκόνας ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἀγ. Ἀθανασίου τῶν Κήπων (σ)γρ. Ν. Σκουλογένης—σ—44). Πρὸς τὸν Κ, παραδίδει ὁ Γ. Μουρίκης, τῇ 25 σεπτ. 1632, τὸν υἱὸν του Δημήτριον δι' ἑξ ἔτη, ἵνα τὸν μάθῃ γράμματα καὶ τὴν τέχνην τῆς ζωγραφικῆς. (αὐτόθι—σ—201.) Τοῦ Κ. πίναξ εἶναι ἡ Ναυμαχία τῆς Ναυπάκτου, ἔργον ἐπὶ μεμβρανῆς βυζαντιακῆς τέχνης ἀρχαῖζουσης ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐκφρασιν τῶν ἀντικειμένων, τὰ ὅποια ἔχουν σχεδιασθῆ διὰ γραμμῶν ὄχι πολὺ καλαισθητικῶν. Τὸ ἔργον ἐν τούτοις ἔχει τὴν χρονολογίαν του διακρινομένην ἀπὸ τε τοὺς βυζαντιακοὺς χαρακτηρισ: Καὶ εἶπεν Κύριος, ὅτι τὰ κορυβούλια ἐσρριζώνει, ἦτοι τὸ χωρίζειν μητέρας ἀπὸ τέκνα ὁ πικρὸς θάνατος τοῦ πολέμου, καὶ ἀπὸ τὸν χαρακτήρα τῆς ἐργασίας, καθαρὸν καλογηρικόν: Τὴν εἰκόνα ἀρίστως ἀπεμνήθη ὁ ζωγράφος Δημ. Πελεκᾶσης. Ὁ εὐπαιδευτὸς λογοτέχνης κ. Θ. Βελιανίτης ἐξέλαβε τὸ ἔργον τοῦτο (ἔφημ. Ἀθῆναι. 29 μαῖου 1914) ὡς μετέχον λατινοβυζαντινισμοῦ, ὅτι εἶναι ἐργασμένον

τέκνο στήν ἀγκάλῃ τὸ ἀναντράνιζε. Μὰ ἀφτός ἐξαπλώθη κατὰ γῆς καὶ σὰ χορτάτος ἐκοιμήθη ὑπνο βαθὺν ὡς τὸ ξημέρωμα.

Τὴν ἄλλην ἡμέραν, ἀφου ἐξύπνησεν, τῆς εἶπε. «Θὰ πᾶμε στὰ χτήματά μας νά ἰδῶ μὴ καὶ κεῖνα μοῦχουν ἀρπάξει, καθὼς μοῦχε πάρει καὶ σὲ ὁ σκοτωμένος».

«Τὸν σκοτώσες!» Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ ἥλιος δὲν ἐφάνη στήν Ἀνατολή, γιὰτὶ ὁ οὐρανὸς ἦτονν γνέφια γιομάτος καὶ τὸ φῶς μετὰ βίας ἐπλήθαινε.

Κι' ὁ Κουκουλιώτης, βάνοντας φτιάρι καὶ τσαπὶ σὶν ὄμο, ἐδιόταξε τὴ γυναῖκα νά τὸν ἀκολουθήσει μᾶζι με τὸ παιδί τῆς, καὶ εἶτι ἐβγήκαν καὶ οἱ τρεῖς ἀπὸ τὸ σπῆτι.

Καὶ φτάνοντας εἰς τὸ χωράφι, πὸν ἦτονν πολὺν νοτερό ἀκόμα ἀπὸ τὴν πρωιτηερνὴ βροχή, ὁ ληστής ἐβάλθη νά σκάφει λάκκο.

Δὲν ἐπρόφερε λέξι, καὶ τὸ πρόσωπό του ἦτονν χλωμό, καὶ ὁ ἴδρω, πὸν ἔβροχε τὸ μέτωπό του, ἔβγαυε κρός. Τὸ σταχτὶ φῶς πὸν ἔπεφτε ἀπὸ τὸν οὐρανὸν ἐχρωμάτιζε παρᾶξενά τὸν τόπο, τὸ χινόπωρο τὴν ἀβγὴν ἐκείνην ἔλεγεν ὅλη του τὴ θλίψη. Ἡ γυναῖκα ἐκοίταζε περιεργῶ καὶ ἀνήσυχη, καὶ τὸ παιδάκι ἐπαιγνιδούσε με τὰ χουλιὰ καὶ με τὰ χῶματα, πὸν ἀνάσκαφτεν ὁ κακοῦργος. Καὶ ἐφάνη γιὰ μίαν στιγμὴν ὁ ἥλιος, καὶ ἐχρῶσσε τὰ ξανθὰ μαλλιά τοῦ νήπιου, πὸν ἀγγελικὰ χαμογελοῦσε.

Κι' ὡς τόσο ὁ λάκκος ἦτονν ἔτοιμος, καὶ ὁ Κουκουλιώτης, ἀκκοιμπώντας σὸ φτιάρι, εἶπε τῆς γυναῖκας του: «Βάλ' τὸ πίστομα μέσα!»

(Ἀναδημοσίευσιν ἐκ τοῦ περιοδικοῦ «Τέχνη»). ΚΩΝΣΤ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

δῆλον ὅτι με χρώματα ἀναμειγμένα με κόλλαν (aguazzo), ἐνῶ τὸ ἔργον εἶναι καθαρῶς βυζαντιακόν, ἦτοι ἐργασμένον με χρώματα ἀναμειγμένα με κρόκον ὄρου.

50.)—Κολομαρίνος (πιθανὸν Νικολὸς Μαρίνος). Ἀπαντᾷ ὁ ἀγιογράφος οὗτος ἐν τῷ κώδικι τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγ. Χαλαμπους, ἐν ᾧ ἐιργάσθη, κατὰ τὰ ἔτη 1728 καὶ 1729.

51.)—Κωνσταντίνος ἐκ Χίου, ἐργασθεὶς ἐν τοῖς ναοῖς—Ἐπισκοπιανῆς ἐπὶ εἰκόνας τοῦ Χρυσοστόμου τῆς Ὁραίας Πύλης, ἐνθα ἡ ἐπιγραφή: 1812 χεῖρ κωνσταντίνου χίου.—Ἀγίας Πελαγίας τῶν Κήπων ἐπὶ δεσποτικῆς εἰκόνας τῆς Θεοτόκου, ἐνθα καὶ ἡ ἐπιγραφή: «..... χεῖρ κωνσταντίνου χίου.—Ἐσταυρωμένου, ἐπὶ εἰκόνας μικρᾶς, ἐνθα ἐπιγραφή: 1817 χεῖρ ἰερέως Κωνσταντινου χίου, καὶ Ὁδηγητῆρας.

52.)—Κωνσταντίνης, ἀγνώστου καὶ οὗτος ἐπωνύμου, ἀπαντᾷ ἐν τῷ Γ' κώδικι τοῦ ναοῦ Ἀγ. Πάντων (σ—112) ὡς ἐξῆς: 1687—26 Ἰουνίου. Ἐδοσα τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ γιογράφου πὸν μᾶς ἔκαμε τὸν ἐπιτάφιο εἰσὲ πλέος φορὲς ρεάλια 38.... Καὶ κατωτέρω: Ἐπίσης διὰ σάλδο ἕτερα ρεάλια 43.

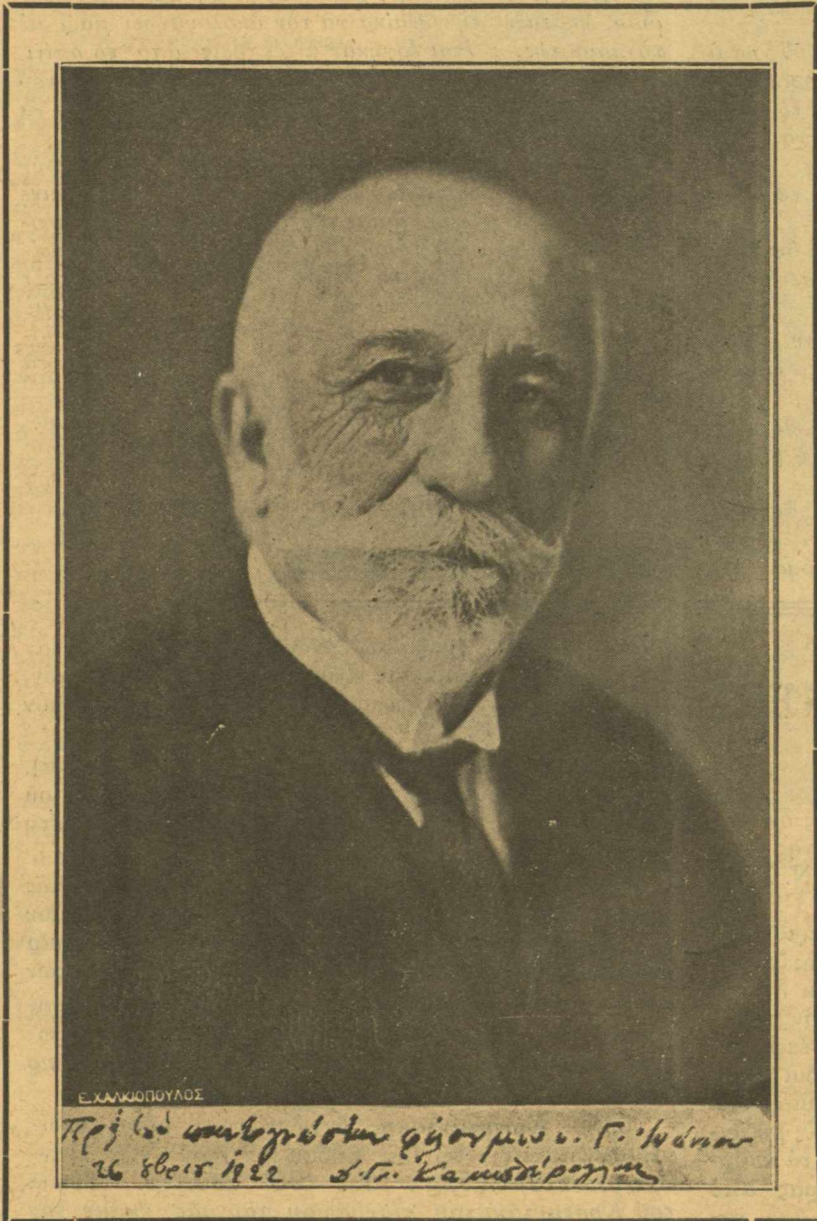
ΛΕΩΝ Χ. ΖΩΗΣ (Ἀκολουθεῖ).

Ο ΟΜΙΛΟΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ ΜΑΣ

ΔΗΜ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ

Ο «Παντογνώστης» καθιερώων από σήμερα τον «Όμιλον» των επιλέκτων τακτικών συνεργατών του, εν ώ θα παραλάσσουν εν βραχεί ή βιογραφία, ή χαρακτηρισμός και τή έργων αυτών μετά τής εικόνας εκάστου, άρχεται από τού κ. ΔΗΜ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ, επ' ευκαιρία τής περατώσεως τού α' αυτοτελούς μέρους τού μυθιστορηματός του «Όρκου τού Θαλασσινοῦ», όπερ τσοσῦτον έκίνησε τό ενδιαφέρον τών εκλεκτῶν άναγνωστῶν μας.

* * *

δὲ μήτηρ του Μαριάννη ήτο άτις, θυγάτηρ τού Δημογέροντος Ἀθηνῶν Ἀγγέλου Σωτηριανοῦ Γέροντα, γενομένη ή πρώτη έλληνίς λαογράφος.

Φοιτητής ών ό κ. Καμπούρογλους, έβραβεύθη ώς ποιητής και ώς μουσουργός. Κατόπιν άνεκηρύχθη διδάκτωρ τής Νομικῆς και άντέσχεν έτη τινά ώς δικηγόρος. Παρακολούθησας έν τῷ μεταξύ τά φιλολογικά μαθήματα, ήρξατο κατά προτίμησιν συγκεντρῶν έθνογραφικόν υλικόν διά τήν Ἀθηναϊκήν ζωήν τών παλαιῶν Αἰώνων, σαγηνευθείς από τά θέληγρα τών άφηγήσεων κυρίως τής λογίας μητρος του, αλλά και άλλων θεματοφυλάκων τών θρύλλων και τών παραδόσεων περι τής ύπάτης τών πόλεων.

Είδη τοιοιτοτρόπως συγκεντρωθέντα επί τό αυτό πολύτιμον όγκον άνεκδότων και μοναδικῶν υλικῶν, χρῆσιμου όχι μόνον διά λογοτεχνικά έργα, αλλά και διά τήν αναβίωσιν τού μεσαιωνικοῦ και τού παλαιῶν (τῆς Τουρκοκρατίας) βίου τών περιφρονουμένων μέχρι τών ήμερῶν του Ἀθηνῶν. Ἐφ' ᾧ και άπεφάσισε τότε ν' άφοσιωθῆ όλοψύχως εις τό παρελθόν τών Ἀθηνῶν, χωρίς νά λησμονήσῃ και τήν λογοτεχνίαν. Ἐπί μακρόν διετέλεσε Διευθυντής τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης, συνειργάσθη δὲ και συνεργάζεται εις διάφορα περιοδικά, ήμερολόγια και έφημερίδας.

Η έργασία τού κ. Καμπούρογλου είναι πολύτιμος, πολύμορφος και πολυσχιδής. Δύναται όμως αυτη νά διαιρεθῆ εις ιστορικῆν, ιστοριοδιφικήν, λαογραφικήν, λογοτεχνικήν, και μικτήν. Ὡς μικτήν χαρακτηρίζομεν τήν όλως πρωτότυπον εμφάνισιν τού Ἀναδρομάρη, έργον ιστορικοῦ, λαογραφικοῦ και τοπογραφικοῦ υπό μορφήν λογοτεχνικῆν εμφανιζομένου. Ὁλόκληρον τό έργον τό χαρακτηρίζουσιν ή χάρις τού ύφους, τό επαγωγόν τῆς διηγήσεως, ή έμβριθεία ή επιστημονική, ή παρατηρητικότης, ή ακρίβεια και ή έμπνευσις, ό πλούσιος τῶν γνώσεων, εκ τών σπανιοτάτων.

Ἐκ τού όγκου τῆς εργασίας ταύτης εκδόθησαν μέχρι τούδε, εκτός τού «Όρκου τού Θαλασσινοῦ», τά «Τοπωνυμικά παράδοξα», ό «Ἀναδρομάρης τῆς Ἀττικῆς»,

όί «Ἀττικοί Ἐρωτες», αί «Παλαιαί Ἀθήναι», τό «Μοναστήρι τού Δαφνιοῦ», τά «Θρύψαλα», ή «Ἱστορία τών Ἀθηνῶν», τά «Μνημεία τῆς Ἱστορίας τών Ἀθηνῶν», τό «Ἀθηναϊκόν Ἀρχοντολόγιον», τά «Μικρά Διηγήμα-

Ο κ. Δημήτριος Γρ. Καμπούρογλους εγεννήθη εν Ἀθήναις, άρχομένου τού Ὀκτωβρίου τού έτους 1852, ακριβώς οτε κατόπιν θυέλλης κατέπεσεν ό στύλος τού ναοῦ τού Ὀλυμπίου Διός. Ο πατήρ του ήτο Φαναριώτης, ή

τα», τό «Ριζοκαστρον».

Υπάρχουν άκόμη άνέκδοτα: «Ο Νέος Ἀναδρομάρης», τά «Ἀπομεινάρια», ή «Ἱστορία τῆς Ἐπαναστάσεως τῶν Ἀθηνῶν», αί «Εἰκονογραφημέσαι Ἀθήναι», τά «Ἀδειανά Στασίδια», τά «Ἀττικά», τά «Ελεύθερα», (Δημοτική ποίησις και λαϊκή μουσική), ή «Βιολογία», ή «Λατεχνία», αί «Ἀρχαίκαί Ἐρευναι», αί «Ἀττικά Ἐρευναι», αί «Χριστιανικαί Ἀθήναι», αί «Προσωπικαί τῆς Παναγίας», αί «Σκηνίται τῆς Ἀττικῆς», ή «Μουσική ή Ποίησις και τό Θέατρον επί Ὀθωνος», αί «Ἀθηναίαι Ἀυτοκρατορίσσαι», αί «Ἀθηναῖοι Πατριάρχαι, Μηροπολίται και Ἐπίσκοποι», τά «Ἀποπέσματια», κ.λ.π. κλπ. ώς και τά δοξματá: «Ἀσπαρή τῆς Καρύατιδος» και ό «Ἰδεολόγος» έμπνευσμένος από τόν βίον και τόν χαρακτήρα τού άληθμονήτου Περικλέους Γιγνινοῦ.

Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ

Ο ΟΡΚΟΣ ΤΟΥ ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΥ

Ἑλληνικόν μυθιστόρημα εις δύο αυτοτελή μέρη.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΜΕΙΣΘΕΝΕΥΣ

[Συνέχεια εκ τού προηγουμένου].

ΑΒ'

ΤΟ ΜΙΚΡΟΝ ΜΗΝΥΜΑ

Τό πρωτό για μία στιγμή πετάχτηκε ό Μηνάς στής Πελαγία. Τόν υπεδέχθη με τή συνηθισμένα τῆς γελάκι, άλλ' ή άφρότης τού προσώπου τῆς ήτον φινερά.

—Μη σενοχορήγῃται, παιδί μου, τῆς εἶπεν ό Μηνάς. Ἴσως ή τύχη νά μάς έστειλε αυτην τήν ιστορία για νά μά, αναγκάσῃ νά λ' βρομε διατήρημα μέτρα για τό μέλλον σου. Θα εἶδω τό άπομεινόμερον νά σῶ πῶ τὸς σκέψεις μου—εἶσαι έσυνήθιζε νά χαρακτηρίζῃ τὰς άποφάσεις του—ετοιμάσου όπως δήποτε για ἕνα μικρό ταξείδι με τή θειά σου, έως τή Σύρα, για τήν υγείαν σου τάχα. Θα μείνετε λίγε, μέρες. Επισφίθηκα για όλα. Με τό πρώτο βιόρι,—μ τρεῖ και από βδομάδα μ τρεῖ και αύριο νά περιέση—νά φύγετε νά εἶσαστε έτοιμοι λοιπόν.

—Τί καλά! εἶπεν ή Πελαγία και επήδησε σα μικρό παιδί απ' τή χαρά τῆς.

—Ὡς πού νά φύγετε όμως με μία καλή και με μι γερή συντροφιά, μη βγαίνε; περίπατο και για τήν εκκλησιά, γιατί αν θελήσω νά λάβω κάποια μέτρα, θα δώσω άφορμή νά υποθέσουν, πὸς; και συνέβη. Γι' αυτό παρεκάλεσα δλους νά μη γίνῃ λόγος για τ' χθεσινά. Πιστεύω νά τό κατάλαβε και ό Ἀδγυστή;... Σου εἶπε τίποτε τήν ώρα πού σε συνόδευε;

—Ὅχι. Μόνον με έσυμβύλευσε κι' αυτός νά λησμονήσω και νά πιστεύσω, πὸς; ήτον σαν νά μάς άίχτηκε ένα λυσσασμένο σκυλλί και τό κυνηγήσαμε δλοι!

—Τόν ευχαρίστησε;

λον, μεθ' οῦ ό σύγγραφεὺς συνεδέετο διά σιενωιάτης φιλίας.

Ὁ κ. Καμπούρογλους, λάτρης ἄνευ ἄνευ τῆς φύσεως και τού παιίδρου και χάριν τών μελετῶν του, περιηγήθη άπειράκις τήν Ἀττικὴν γῆν, έρευνῶν ακούρασιος, μελετῶν, αναδιδῶν, ανακαλυπτόν με τήν έπιμονήν έμπνευσμένου ευστήμονος δ, ήτοι δυνατὸν νά προσπορίσῃ αυτῷ ή σιωπηλή πέτρα, ό ήρειπωμένος τοίχος, τό ελάχιστον λειψῶν μιᾶ τού τανδαμάτορος χρόνον καταστροφῆς.

Χαρακτικό μελίχιος και επαγωγός, είναι περιεξήτησις εις τὰς φιλικὰς και φιλολογικὰς συγκεντρώσεις, εκτιμώμενος; και σεζιμένος ό τό πάντων τῶν γνωρίζοντων αυτόν. Ὁ «Παντογνώστης» μετά χαρᾶς περιουσιάζων σήμερον τόν πλούτιμον αυτου συνεργάτην, παρατέτει και τήν εικόνα του:

—Έκαμα νά τόν ευχαρίστησω, αλλά με διεκοψε με μεγάλη ευγένεια και μου εἶπε: «ε, ω τυχαίω; ευρέθηκα εκει, επειδή συνηθίζω αυτην τήν ώρα νά περιπατῶ πρὸς τὰ μέρη εκεινα... Ἄν έπιασα τό χέρι ενός; κακούργου, τοῦδῖο θα εκίνα, όπ ποσδήποτε και αν εκινδύνευε από τό μαχαίρι του» με εκαιρέτησε και έρυγε.

Και ό Μηνάς δὲν έμεινε περιεσότερον, άφου επρόκειτο μάλιστα νά ξαναγυρίσῃ ύστερα καθὼς εἶπε.

* *

Ἀπό εκει διευθύνθη πρὸς συνάντησιν τού Ἰερωνύμου και χωρίς κανέναν πρόλογον αρχεται ευθύ, εις τό ζήτημα τού Ἀδγυστή.

—Δίσκεαλε, έξένα βέβαια; εἶσαι σὺν κατέβηκε νά πῆς καλά λόγια για τόν Ἀδγυστή. Τού ή τή φορᾶ έτυχε και πέτυχε; Ἐχει ό χαρακτήρας; του πολλά προτερήματα. Γειά του!

—Καί τί ήμπορεῖ νά γίνῃ μιαν ήμέραν!

—Βέβαια, και εἶναι άνίγνη νά γίνῃ, άφου μάλιστα έχει και τό όνομα τῆς φιλίας μου... Λοιπόν Ἰερώνυμε, ά; μη χάσωμε τόν καιρό μας! Ἐμένα δὲ μαρέσουν τὰ πολλά λόγια. Τάπημεσήμερο νά πάρῃς τό καπέλλο σου και νά πᾶς νά τούς πῆς, πὸς; άποφάσισα νά σπουδάσω τόν Ἀδγυστή κατά τό παρόν στήν Ἀθήνα και ύστερα βλέπῃμε. Πὸς; θα εἶπῃ δλοι τὰ μέσα νά περιήτη σαν άχρονόπουλο. Πόσε θα πάη στήν Ἀθήνα, πὸς; θα μείνῃ, τί θι σπουδάσῃ, είναι δικές σας δουλιές. Ἄν σ' άρέτῃ νά τούς πῆς πὸς; εἶσαι με κατάφερες, πέστο κι' αυτό, τό ἴδιο μῦ κά.ει. Εσὺ γνωρίζεις, όλα τὰ ζητήματα, για τή σπουδή τού κόσμου. Ἐγὼ μόνον νά πληρώνω έμαθα τῆς ζωῆ μου.

—Και νά εισπράττετε όμως!

—Ναί, μι φορᾶ κι' αυτό. Τώρα όμως έχω κάμποσο καιρό, πὸς; όλο και πληρώνω... Πήγαινε λοιπόν τῆς Σύρας, Βιολέττα, να τὰ πῆτε, και ύστερα νά ετοιμάσῃς και σὺ τή βαλί σι σου για κάθε ενδεχόμενο... Πὸς; κατά πὸς; εἶπῃμε και τῶ Δήμαρχο πὸς; φεύγεις για λίγες μέρες, με τή γνώμη μου. Γι' οὔτ' άλλο!

* *

Ὁ Ἰερώνυμος; ευθύς περιέζεται διά τό χαροπὸν μήνυμα, σαν νά πρόκειται νά μεταβῆ εις έπίσημον ευρητήν.

Βουρτσιάζεται και ξαναβουρτσιάζεται και τέλος βγαίνει.

Τώρα κυλά την πόρτα του λιτρού κ. Λεωνίδα.

Ο Αύγουστῆς τὸν εἶδε, ποῦ ἤρχετο καὶ εἰδοποίησε τὴν μητέρα του. Ἡ Λευτερίτσα ἀνοίγει τὴν πόρτα διάπλατη καὶ εἰς τὸ κεφαλόσκαλο στέκονται πρὸς ὑποδοχὴν μήτηρ καὶ υἱός.

Καὶ ὁ Ἱερώνυμος γελαστός κάμνει τὸ πρῶτον βῆμα εἰς τὴν αὐλὴν των καὶ λέγει :

— Μὲ τὸ δεξιὸν συν ἰθίζουσι νὰ πάτοῦν, ὅταν φέρουν καλὰς εἰδήσεις ;

— Ἐγὼ γιὰ τὸ ἀριστερὸν χέρι ἔξω οὐ μανάκι πῶς ἔχει κά τῶτα σημασία, εἶπεν ἡ Βιολέττα.

— Χά ! χά ! χά !... τὸ χέρι τῆς καρδιάς αἰ ; !... Μὰ τὸ γνωρίζω δὲ καὶ ἐγὼ αὐτὸ !... Καὶ πῶς ἔχει ὁ κ. Λεωνίδα ;

— Λίγο ἀνήσυχα πέρασε χθὲς βράδυ. Εἶδε κά τῶτο κακὸ ὄνειρο γιὰ τὸν Αὐγουστῆ...
— Ἴσως, ὅτι τὸν ἐκνηγοῦσε κά τῶτος ἄγιος σκύλλος καὶ ὅτι ἐνεφανίσθη ἄγγελος Κυρίου, κόκκινα φορῶν, ὅστις ἐδίωξε τὸν σκύλλον καὶ τοῦ ἐνεχειρίσε κά τῶτον δι-ορισμόν ; Τὸ κόκκινον χροῖμα σημαίνει : γρήγορα Χά ! χά ! χά !... Ἴδου ὅτι γνωρίζω καὶ ἀπὸ ὄνειρα.

— Ἐλα μέσα γρήγορα λοιπόν ! Πές μας τα γρήγορα. Μὰς ἔβγαλες τὴν ψυχὴν ἀνάτ' ἰδὲ μετὰ πρελούνια.

— Ἄ !... εἰς τὸν κ. Λεωνίδα θὰ τὰ εἶπω, καὶ σεὶς πλησίον ὄντες ἀμφοτέρω, θὰ τὰ ἀκούετε.

— Λεωνίδα !...
— Τί εἶναι ; μ' ἐξύπνησες εὐλογημένη !

— Ἦλθε ὁ κ. Ἱερώνυμος.
— Νὰ ἔχης τὴν εὐχὴν του. Ποῖος αὐτός ;...

— Καλὸ ὁ κύριος δάσκαλος !
— Ὡ ! καλῶς ὄρισάτε, φίλε μου κύριε.

— Βεβαίως καὶ καλῶς ὄρισά ! Λοιπὸν φωναξέτέ μου, παρακαλῶ, ἐν πρώτοις τὴν Λευτερίτσαν, δι' ἕναν καφέ, νὰ συνέλθω εἰμαι συγκεκαμημένος.

Ἡ παραγγεῖλι ἐδόθη καὶ ἡ Βιολέττα διακηρύττει τὰ ἔξης :

— Αὐτὴ τὴν φορὰ δὲν τὸ κουνῶ ἀ τὸ 'δῶ καὶ νὰ μὲ διώξετε μακάρι, σὸν ἄλλοτε !

— Ἄλλ' οὔτε εἶναι ἀνάγκη Σὰς θέλομεν μάλιστα ! Λοιπὸν, κύριε Λεωνίδα, ὅπως εἶχον διαγνώσει καὶ ὅπως οὐδέλ : ἔξ ὑμῶν τὸ ἐπίστευεν, ὁ θυμὸς τοῦ ἀδελφοῦ σας τοῦ κυρίου Μηνᾶ, δὲν εἶχε βλάβος !... Χθὲς λοιπὸν μετὰ κάποιον παράδοxon περίπτωτον—καὶ παρετήρησε τὸν Αὐγουστῆν—καὶ εἰς κατάλληλον ψυχολογικὴν στιγμήν, ἔφερα τὸ ζήτημα τῆς ἐκπαιδύσεως τοῦ Αὐγουστῆ ἐλπὼν, ὅτι ἀνέλεβα ἐγὼ νὰ συμπληρώσω τὰς γνώσεις του, ἀλλ' ὅτι κατόπιν θὰ πραγματοποιήσῃς τὴν ἐπιθυμίαν σου, ὅτι ἐπιθυμῶς καὶ μετὰ τὰς νομίμους ἀπιδείξεις νὰ ἐγγραφῆ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἂν μὴ μᾶλλον εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον. «Αὐτὰ ἔσεῖς τὰ ξέρετε» μοῦ λέει. «Κάμειτε ὅπως ἀτομασίσετε μετὰ τὸν ἀδελφόν μου καὶ μετὰ τὴν νύμφη μου».

— Εἶτε καὶ μετὰ τὴν νύμφη μου ; !
— Βέβαια καὶ εἶπε !

— Δὲ σ' τὰ λέγα ἐγὼ, γυναῖκα, πῶς δὲν εἶναι τόσο θηρίο, ὅσο νομίζεις ;

— Ἐγὼ μανάκι τί εἶδος θηρίο εἶναι ἀκόμα δὲν κατάλαβα.

— Μὴ τρέχετε, κυρία Βιολέττα, μὴ τρέχετε !

— Ἡ ἴδια, αἰωνίως ἡ ἴδια !
— Λοιπὸν—ἐξακολουθεῖ ὁ Ἱερώνυμος—εἶπον ἐγὼ τότε :

«Καὶ ἀφοῦ συμπληρώσῃς τὰ σπουδὰς του εἰς τὰς Ἀθήνας δὲν θὰ παραστῇ ἀνάγκη, νὰ μεταβῇ καὶ εἰς τὴν λεγομένην Εὐρώτην ;» «Καὶ αὐτὸ σεὶς τὸ ξέρετε !» μοῦ λέγει. «Ναὶ εἶτα ἐγὼ τότε εἰς φαιδρὸν ἕβρος, ἀλλὰ τὰ σχετικὰ ;...»

Ἐπὶ ἐπιτηδίου τῆς ἀρχαιότητος ἔκφρασις δὲν ἐφαρμόζεται, κύριε λιτροῦ, εἰς τὴν περιστασίαν αὐτήν. . . . Ἄμα ἤκουσε λοιπὸν διὰ τὰ σχετικὰ μοῦ λέγει. «Γιὰ ὅλα τὰ ἄλλα, σοῦ εἶπα, κάμειτε ὅπως ξέρετε. Τὸ τελευταῖον αὐτὸ εἶνε ζήτημα δικό μου. «Ὡστε ἀναλαμβάνετε τὰ ἔξωδὰ σπουδῶν καὶ συντηρήσεώς του ;» «Μὰ καὶ τί ἄλλο σοῦ λέω τόσην ὥρα ! ;» «Καὶ δύναμαι νὰ τὸ ἀναγγείλω ;»

«Μπλοῦσες νὰ τὸ εἶπες κάμει καὶ ἀπὸ τότε, ποῦ σ' ἀκούει νὰ λές, πῶς ἔχεις διάθεσιν νὰ τὸν σπουδάσῃς !» . . . Καὶ ἰδοὺ με, ὅτι ἤλθον ἄγγελος καλῶν.

— Σὲ εὐχαριστῶ, τοῦ εἶπεν ἡ Βιολέττα, μὰ κάπως πὸ σίγουρα τὰ ἤθελα τὰ πράγματα.

— Ποσῶς ! εἶναι ὀρισμένα καὶ καθωρισμένα, μάλιστα διότι μοι προσέθηκεν εἰς τὸ τέλος, «Ἐκεῖνο ὅμως, ποῦ δὲν θὰ μποροῦσες νὰ πῆς, ἂν δὲν σοῦ 'δυνα τὴν ἄδεια, εἶναι πῶς θὰ ἔχη ἀπὸ μένα ἄφθονα τὰ μέσα διὰ τὰς σπουδὰς καὶ τὴ συντήρησίν του. Τὸ ποσὸν σὰς ἀφήνω νὰ τὸ ὀρίσετε καὶ αὐτὸ, σεὶς. Ὁ Μηνᾶς δὲ χωρατεύει, εἶπε, καὶ ἔφυγε.

Ἡ Βιολέττα κλαίει.
— Πῶς νὰ σὲ εὐχαριστήσω δὲ γνωρίζω.
— Λοιπὸν τὸ εὐχαρίστησεν γωνόνος τὸ ἀνήγγελλαι τὸν καφέ μου τὸν ἦπια ἀτέροχομαι οὖν ! . . .

— Ὁλη αὐτὴ ἡ δουλειά, ὅλη ἡ εὐτυχία τοῦ σπιτιοῦ μας δική σου ἐνέργεια εἶναι, τοῦ εἶπε ἡ Βιολέττα τότε καὶ ἄστραψαν τὰ μάτια της.

— Ἄ ! ὄμι ! Δὲν τὸ δέχομαι αὐτό ! Πίντοτε θὰ τὸ ἤθελεν ὁ κύριος Μηνᾶς, ὁ νέος, ὅστις φέρει τὸ οἰκογενειακόν του ὄνομα νὰ ἀναδειχθῇ Ἐγὼ ἀτλῶς τὸ κοιμώμενον ἐνδιαφέρον του ὀλίγον τὸ ἐτίμησεν—χά ! χά ! χά ! ἔκφρασις, ποῦ τὴν ἐδιέλεξα ὡς τόσον—χωρὶς ὅμως νὰ ἔξυτνήσῃ τοῦτο εὐθύς. Ἐπῆλθεν ὅμως ἄρωγός ἡ τύχη καὶ ἡ μετὰ τοῦ τυχείου συνυφινθεῖσα εὐγενὴς ψυχὴ κάποιος ὀραίας κόρης τῆς νήσου μας.

— Ἐχει γούστο ! . . . γιὰ αὐτὴ περνάει γιὰ ὡμορφῆ ! δὲν τὴν ξέρω ὅμως ἀπὸ κοντὰ. . . . Ἐἶναι λίγος καιρὸς ποῦ ἦρθε ἀπ' τὴν Ἀθήνα, τὸ βοήκα ;

— Μά, ὑποθέτω.
— Ἄ ! εἶπεν ὁ Λεωνίδα. Αὐτὴ δὰ θὰ κληρονομήσῃ ὡς φαίνεται ὅλην τὴν μεγάλην περιουσίαν τοῦ ἀδελφοῦ μου.

— Ὁλην, δὲν τὸ πιστεύω. Μέρος αὐτῆς, δυνατόν, τίς οἶδεν ὅμως ἂν μέχρι τέλους θ' ἀποβῇ ἐπιβλαβὲς καὶ αὐτὸ εἰς ὑμᾶς !

— Τί ἐννοεῖς ; με αὐτό, μίλα γρήγορα, τοῦ εἶπεν ἡ Βιολέττα.

— Τίποτε ἀτλῶς καὶ μόνον, ὅτι παρὰ νὰ σκορπισθῇ ἡ περιουσία ὡς διάφορα Καταστήματα, ἄς λάβουν μὲν καὶ αὐτὰ τὴν δικαίαν μερίδα, ἀλλὰ ἂν λάβῃ καὶ μία καλὴ

ψυχὴ κάτι, δὲν εἶναι τοῦτο ἄδικον. ὡς ἐκ τούτου μεταβάλλονται, αἱ ἀρχαὶ ἴσως προθέσεις. Μὰ διατὶ νὰ ὁμιλοῦμεν περὶ διαθέσεως περιουσίας ἀπὸ ἀνθρώπον νεώτατον.

Ἄλλ' ἡ Βιολέττα ἐσταμάτησε εἰς τὴν «καλὴν ψυχὴν» εἶπε μὲ κάποιον πείσμα :

— Ἀγάμια—ἀγάμια θὰ μᾶς τὴν πῆς πῶς εἶναι Ἀγγε-
λος.

— Δὲν τὴν γνωρίζετε καὶ ἔχετε δικαίον.
— Μὰ εἶπα, δὲν τὴν εἶδα ἀπὸ κοντὰ γιὰ νὰ διακρίνω τίς φτεροῦγές της ἂν εἶναι περιστεριουὴ ἢ νυχτερίδας.

— Περιστεριάς, περιστεριάς, ἐχούσης μάλιστα εἰς τὸ ῥάμφος της κλάδον ἐλαίας.

— Μὰ πῶς ἔτυχε ἡ κουβέντα γιὰ τὸν Αὐγουστῆ ;
— Τί τὰς θέτετε τὰς λεπτομερείας ;

— Καλὰ σοῦ λέει, Βιολέττα, εἶπεν ὁ Λεωνίδης. Εὐχα-
ρίστησε τὸ Θεὸν γιὰ τὴν τύχη τοῦ παιδιοῦ μας ; καὶ ἄφησε τῆς βοριόταιόνες, ὅπως λές.

— Ὑποθέτω, ὅτι κάποτε θὰ ἀπειραθῇ καὶ αὐτὴ νὰ τοῦ ἐξυπνήσῃ τὸ ἐνδιαφέρον.

— Ἡ τοιμιά τὴν ὡμορφῆς ἔχει πάντα ἄλλη χάρι.
— Αὐτὸ εἶνε ἐπιτυχημένον ! . . . Λοιπὸν σὰς χαιρετῶ διὰ σήμερον. Ἐγὼ εἶμαι ἄγιος ! διὰ νὰ μεταχειρισθῶ τὴν φράσιν τοῦ κυρίου Μηνᾶ.

— Τὸ βλέπω ! εἶπεν ὁ Λεωνίδα καὶ ἡ συγκίνησις ἐπνίξε τοὺς λόγους του.

— Μὲ τὸ παραπάνω, εἶπεν ἡ Βιολέττα.
Καὶ ὁ Αὐγουστῆς ὁ μόνος ποῦ ἐνόησε, τί κυρίως συνετέλεσε διὰ τὴν μεταστροφὴν τῶν σκέψεων τοῦ Μηνᾶ εἶπε τελευταῖος.

— Ἐγὼ, κύριε Ἱερώνυμε, δὲν ἔχω, δὲν πρέπει νὰ ἔχω νὰ προσθέσω τίποτε.

— Ἄ ! εἰς τὴν συζήτησιν τῶν λεπτομερειῶν θὰ ἀκουσθῇ καὶ ἡ γνώμη σου, ἴσως κυρίως αὐτὴ ! . . . χαιρετε ! χαιρετε ! . . .

Καὶ αὐτὴν τὴν φορὰν τὸν συνώδευσαν ἕως ἔξω, καὶ αὐτῆς τῆς Λευτερίτσας συμπεριλαμβανομένης ; εἰς τὴν τιμητικὴν συνοδείαν.

ΛΓ.— ΜΗΝΑΣ ΚΑΙ ΠΕΛΑΓΙΑ

Σήμερα κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Μηνᾶ εἰς τὴν Πελα-
γίαν ἡ θεία της, τὸ περισσότερο ἀπὸ περιέργειαν παρὰ ἀπὸ ἀνησυχίαν, ἤθελε ν' ἀκούσῃ ἀπὸ τὰ χεῖλη τοῦ Μηνᾶ διὰ τὸ ἐξαφνικὸν ταξεῖδι των. Ἦτο ἀγαθωτάτη γυναῖκα καὶ ἀδελφὴ τοῦ πατρὸς της, τοῦ Ἀργύρου. Ὁλη τὴν ἡμέρα κατεγίνετο ὅσο στίτι καὶ ὅταν δὲν εἶχε τί νὰ κἀνῃ μετέθετε ὅλα τὰ πράγματα, καὶ τὰ ἐπιπλά ἀκόμη. Ἡ γιγιά της Πελαγίας τὴν ἔλεγεν «ἐνεργούμενον». Εἶχε δὲ βοηθὸν εἰς τὴν διαρκὴ αὐτῆ ἀναστάσει τὴν ψυχοκόρη των Μυρσινιώ, μίαν κοκκινόξανθη καὶ κοκκινομάγουλη στρουμ-
πούλα μὲ ξεφτισμένα πάντα τὰ μαλλιά της, ἀπὸ τὸ εἶδος αὐτό, ποῦ εἰς τὰς Ἀθήνας τὰς καταδιώκουν ἀλύπητα εἰς τὸν χαρτοπόλεμον τῆς Ἀποκρηῆς.

— Καλῶς τὸν κύρ Μηνᾶ μας.
— Ὡ ! κυρὰ θεῖα ! τί μοῦ γίνεσαι κυρὰ Μαρούλα ;

— Ἄς τὰ ποῦμε κιλά . . . Λοιπὸν γιὰ ταξεῖδι βρι-
σκούμαστε ;

— Αἴ ! γιὰ λίγες μέρες ! . . . Δὲ βλέπεις πῶς ἐχλώ-
μισε ἡ Πελαγία ;

— Εἶναι ἀπὸ τὴν ἀϋπνίαν. Δὲν κοιμᾶται οὔτε πολὺ

οὔτε ἤτυχι τὸ βράδυ, χούρ χούρ τὴν ἀκούγα ἀργὰ τὴ νύχτα, ποῦ σκάλιζε τὰ χαρτιά της σὺν κατσαρίδα ! . . .

Εἶναι ἀπὸ τὰ τσαμιά, ποῦ ὅλο ἕνα πίνει. Τῆς εἶπα νὰ μὴν πίνῃ, ἀλλὰ αὐτὴ τὸ συνήθισε λέει σὸ σχολεῖο καὶ δὲν μπορεῖ χωρὶς αὐτὸ νὰ κἀνῃ. . . Ἀμὰ ἔρθῃ ὁ ἥλιος βάζει φωτιὰ σὸ καμινέτο της ! . . . Καὶ νὰ 'δῆς, κύριε Μηνᾶ, τὸ τσεράκι της τὰγαπάει τόσο, ποῦ τοῦβει κ' ἕνα κόκκινο φιογκάκι σταυτὶ τοῦ δεμένο. Τῶχει λέει ἀπ' τὰ μικρὰ της τὰ χρόνια.

— Μ' αὐτὰ καὶ μ' αὐτὰ τῆς ἦρθε ἀναίμια καὶ εἶναι ἀ-
νάγκη νὰ ἐρωτήσωμε κάποιον ἀπὸ τοὺς ἐτικουμένους γιαιτρούς. Ἐγὼ δυστυχῶς ἔχω δουλιές καὶ δὲν μπορῶ νὰρθω μαζί σας. Τοῦ λόγου σου δὲ λυπᾶσθε τὸν κυρ-Πέτρο ποῦ θὰ τὸν ἀφίση μανάκι ;

— Αἴ, γιὰ λίγες μέρες, ἄς οἰκνῶ μνηστῆ ὅπως μπορεῖ.
Ἄμ' ἔχη δὰ καὶ τὴ Μυρσινιώ ἔξερεις τί προκομμένη εἶ-
ναι ; Μὰ κ' ἔτσι ἂν δὲν ἦντουσαν τὰ πράγματα, ἀφοῦ εἶναι γιὰ τὴν Πελαγίτσα μας.

— Μ' ἂν τύχη καὶ 'ποῦνε οἱ γιαιτροὶ νὰ μείνῃ περισ-
σότερο στῆ Σύρα ;

— Αἴ ! ἄ ; τὸ 'ποῦνε δὰ πρώτα, νὰ μὴν τὸ δώτῃ Θεὸς καὶ βλέπομε, εἶπε, καὶ βγήκε ἔξω. Σὲ λίγο δὲ ἀκτύπησε τσάπ-τσούπ, τὸ πανὶ τοῦ ξεσκονίσματος.

Ἐπὶ εἶπε γιὰ τὴν αὐτήν ἡ θεία της, τότε ὁ Μηνᾶς παρετήρησε τὸ προσωπάκι τῆς Πελαγίας καὶ εἶδε τὰ μαυρὰ τῶσα, ποῦ εἶχαν τὰ μάτια της ἀπὸ κάτω, σὺν καλ-
λιτεχνικῇ σκιά, ποῦ νέμιζε κανεὶς, ὅτι ἐποποθετήθη ἐπι-
τηδες ἀπὸ τὴν φύσιν διὰ νὰ δυναμῶνον περισσότερο τὰ ἀστραφιερά μάτια της καὶ νὰ παίρνον μίαν ἀφάντιστη ἔκφρασι βοηθούμενα καὶ ἀπὸ τὸ χιμώγελός της.

Ἐπὶ εἶπε γιὰ τὴν αὐτήν ἡ θεία της, τότε ὁ Μηνᾶς παρετήρησε τὸ προσωπάκι τῆς Πελαγίας καὶ εἶδε τὰ μαυρὰ τῶσα, ποῦ εἶχαν τὰ μάτια της ἀπὸ κάτω, σὺν καλ-
λιτεχνικῇ σκιά, ποῦ νέμιζε κανεὶς, ὅτι ἐποποθετήθη ἐπι-
τηδες ἀπὸ τὴν φύσιν διὰ νὰ δυναμῶνον περισσότερο τὰ ἀστραφιερά μάτια της καὶ νὰ παίρνον μίαν ἀφάντιστη ἔκφρασι βοηθούμενα καὶ ἀπὸ τὸ χιμώγελός της.

Ἐπὶ εἶπε γιὰ τὴν αὐτήν ἡ θεία της, τότε ὁ Μηνᾶς παρετήρησε τὸ προσωπάκι τῆς Πελαγίας καὶ εἶδε τὰ μαυρὰ τῶσα, ποῦ εἶχαν τὰ μάτια της ἀπὸ κάτω, σὺν καλ-
λιτεχνικῇ σκιά, ποῦ νέμιζε κανεὶς, ὅτι ἐποποθετήθη ἐπι-
τηδες ἀπὸ τὴν φύσιν διὰ νὰ δυναμῶνον περισσότερο τὰ ἀστραφιερά μάτια της καὶ νὰ παίρνον μίαν ἀφάντιστη ἔκφρασι βοηθούμενα καὶ ἀπὸ τὸ χιμώγελός της.

Ἐπὶ εἶπε γιὰ τὴν αὐτήν ἡ θεία της, τότε ὁ Μηνᾶς παρετήρησε τὸ προσωπάκι τῆς Πελαγίας καὶ εἶδε τὰ μαυρὰ τῶσα, ποῦ εἶχαν τὰ μάτια της ἀπὸ κάτω, σὺν καλ-
λιτεχνικῇ σκιά, ποῦ νέμιζε κανεὶς, ὅτι ἐποποθετήθη ἐπι-
τηδες ἀπὸ τὴν φύσιν διὰ νὰ δυναμῶνον περισσότερο τὰ ἀστραφιερά μάτια της καὶ νὰ παίρνον μίαν ἀφάντιστη ἔκφρασι βοηθούμενα καὶ ἀπὸ τὸ χιμώγελός της.

Ἐπὶ εἶπε γιὰ τὴν αὐτήν ἡ θεία της, τότε ὁ Μηνᾶς παρετήρησε τὸ προσωπάκι τῆς Πελαγίας καὶ εἶδε τὰ μαυρὰ τῶσα, ποῦ εἶχαν τὰ μάτια της ἀπὸ κάτω, σὺν καλ-
λιτεχνικῇ σκιά, ποῦ νέμιζε κανεὶς, ὅτι ἐποποθετήθη ἐπι-
τηδες ἀπὸ τὴν φύσιν διὰ νὰ δυναμῶνον περισσότερο τὰ ἀστραφιερά μάτια της καὶ νὰ παίρνον μίαν ἀφάντιστη ἔκφρασι βοηθούμενα καὶ ἀπὸ τὸ χιμώγελός της.

Ἐπὶ εἶπε γιὰ τὴν αὐτήν ἡ θεία της, τότε ὁ Μηνᾶς παρετήρησε τὸ προσωπάκι τῆς Πελαγίας καὶ εἶδε τὰ μαυρὰ τῶσα, ποῦ εἶχαν τὰ μάτια της ἀπὸ κάτω, σὺν καλ-
λιτεχνικῇ σκιά, ποῦ νέμιζε κανεὶς, ὅτι ἐποποθετήθη ἐπι-
τηδες ἀπὸ τὴν φύσιν διὰ νὰ δυναμῶνον περισσότερο τὰ ἀστραφιερά μάτια της καὶ νὰ παίρνον μίαν ἀφάντιστη ἔκφρασι βοηθούμενα καὶ ἀπὸ τὸ χιμώγελός της.

Ἐπὶ εἶπε γιὰ τὴν αὐτήν ἡ θεία της, τότε ὁ Μηνᾶς παρετήρησε τὸ προσωπάκι τῆς Πελαγίας καὶ εἶδε τὰ μαυρὰ τῶσα, ποῦ εἶχαν τὰ μάτια της ἀπὸ κάτω, σὺν καλ-
λιτεχνικῇ σκιά, ποῦ νέμιζε κανεὶς, ὅτι ἐποποθετήθη ἐπι-
τηδες ἀπὸ τὴν φύσιν διὰ νὰ δυναμῶνον περισσότερο τὰ ἀστραφιερά μάτια της καὶ νὰ παίρνον μίαν ἀφάντιστη ἔκφρασι βοηθούμενα καὶ ἀπὸ τὸ χιμώγελός της.

Ἐπὶ εἶπε γιὰ τὴν αὐτήν ἡ θεία της, τότε ὁ Μηνᾶς παρετήρησε τὸ προσωπάκι τῆς Πελαγίας καὶ εἶδε τὰ μαυρὰ τῶσα, ποῦ εἶχαν τὰ μάτια της ἀπὸ κάτω, σὺν καλ-
λιτεχνικῇ σκιά, ποῦ νέμιζε κανεὶς, ὅτι ἐποποθετήθη ἐπι-
τηδες ἀπὸ τὴν φύσιν διὰ νὰ δυναμῶνον περισσότερο τὰ ἀστραφιερά μάτια της καὶ νὰ παίρνον μίαν ἀφάντιστη ἔκφρασι βοηθούμενα καὶ ἀπὸ τὸ χιμώγελός της.

Ἐπὶ εἶπε γιὰ τὴν αὐτήν ἡ θεία της, τότε ὁ Μηνᾶς παρετήρησε τὸ προσωπάκι τῆς Πελαγίας καὶ εἶδε τὰ μαυρὰ τῶσα, ποῦ εἶχαν τὰ μάτια της ἀπὸ κάτω, σὺν καλ-
λιτεχνικῇ σκιά, ποῦ νέμιζε κανεὶς, ὅτι ἐποποθετήθη ἐπι-
τηδες ἀπὸ τὴν φύσιν διὰ νὰ δυναμῶνον περισσότερο τὰ ἀστραφιερά μάτια της καὶ νὰ παίρνον μίαν ἀφάντιστη ἔκφρασι βοηθούμενα καὶ ἀπὸ τὸ χιμώγελός της.

Ἐπὶ εἶπε γιὰ τὴν αὐτήν ἡ θεία της, τότε ὁ Μηνᾶς παρετήρησε τὸ προσωπάκι τῆς Πελαγίας καὶ εἶδε τὰ μαυρὰ τῶσα, ποῦ εἶχαν τὰ μάτια της ἀπὸ κάτω, σὺν καλ-
λιτεχνικῇ σκιά, ποῦ νέμιζε κανεὶς, ὅτι ἐποποθετήθη ἐπι-
τηδες ἀπὸ τὴν φύσιν διὰ νὰ δυναμῶνον περισσότερο τὰ ἀστραφιερά μάτια της καὶ νὰ παίρνον μίαν ἀφάντιστη ἔκφρασι βοηθούμενα καὶ ἀπὸ τὸ χιμώγελός της.

Ἐπὶ εἶπε γιὰ τὴν αὐτήν ἡ θεία της, τότε ὁ Μηνᾶς παρετήρησε τὸ προσωπάκι τῆς Πελαγίας καὶ εἶδε τὰ μαυρὰ τῶσα, ποῦ εἶχαν τὰ μάτια της ἀπὸ κάτω, σὺν καλ-
λιτεχνικῇ σκιά, ποῦ νέμιζε κανεὶς, ὅτι ἐποποθετήθη ἐπι-
τηδες ἀπὸ τὴν φύσιν διὰ νὰ δυναμῶνον περισσότερο τὰ ἀστραφιερά μάτια της καὶ νὰ παίρνον μίαν ἀφάντιστη ἔκφρασι βοηθούμενα καὶ ἀπὸ τὸ χιμώγελός της.

Ἐπὶ εἶπε γιὰ τὴν αὐτήν ἡ θεία της, τότε ὁ Μηνᾶς παρετήρησε τὸ προσωπάκι τῆς Πελαγίας καὶ εἶδε τὰ μαυρὰ τῶσα, ποῦ εἶχαν τὰ μάτια της ἀπὸ κάτω, σὺν καλ-
λιτεχνικῇ σκιά, ποῦ νέμιζε κανεὶς, ὅτι ἐποποθετήθη ἐπι-
τηδες ἀπὸ τὴν φύσιν διὰ νὰ δυναμῶνον περισσότερο τὰ ἀστραφιερά μάτια της καὶ νὰ παίρνον μίαν ἀφάντιστη ἔκφρασι βοηθούμενα καὶ ἀπὸ τὸ χιμώγελός της.

Ἐπὶ εἶπε γιὰ τὴν αὐτήν ἡ θεία της, τότε ὁ Μηνᾶς παρετήρησε τὸ προσωπάκι τῆς Πελαγίας καὶ εἶδε τὰ μαυρὰ τῶσα, ποῦ εἶχαν τὰ μάτια της ἀπὸ κάτω, σὺν καλ-
λιτεχνικῇ σκιά, ποῦ νέμιζε κανεὶς, ὅτι ἐποποθετήθη ἐπι-
τηδες ἀπὸ τὴν φύσιν διὰ νὰ δυναμῶνον περισσότερο τὰ ἀστραφιερά μάτια της καὶ νὰ παίρνον μίαν ἀφάντιστη ἔκφρασι βοηθούμενα καὶ ἀπὸ τὸ χιμώγελός της.

Ἐπὶ εἶπε γιὰ τὴν αὐτήν ἡ θεία της, τότε ὁ Μηνᾶς παρετήρησε τὸ προσωπάκι τῆς Πελαγίας καὶ εἶδε τὰ μαυρὰ τῶσα, ποῦ εἶχαν τὰ μάτια της ἀπὸ κάτω, σὺν καλ-
λιτεχνικῇ σκιά, ποῦ νέμιζε κανεὶς, ὅτι ἐποποθετήθη ἐπι-
τηδες ἀπὸ τὴν φύσιν διὰ νὰ δυναμῶνον περισσότερο τὰ ἀστραφιερά μάτια της καὶ νὰ παίρνον μίαν ἀφάντιστη ἔκφρασι βοηθούμενα καὶ ἀπὸ τὸ χιμώγελός της.

Ἐπὶ εἶπε γιὰ τὴν αὐτήν ἡ θεία της, τότε ὁ Μηνᾶς παρετήρησε τὸ προσωπάκι τῆς Πελαγίας καὶ εἶδε τὰ μαυρὰ τῶσα, ποῦ εἶχαν τὰ μάτια της ἀπὸ κάτω, σὺν καλ-
λιτεχνικῇ σκιά, ποῦ νέμιζε κανεὶς, ὅτι ἐποποθετήθη ἐπι-
τηδες ἀπὸ τὴν φύσιν διὰ νὰ δυναμῶνον περισσότερο τὰ ἀστραφιερά μάτια της καὶ νὰ παίρνον μίαν ἀφάντιστη ἔκφρασι βοηθούμενα καὶ ἀπὸ τὸ χιμώγελός της.

βεβαία, ὅτι τὴν ἴδια μέρα θ' ἀρχίσουν νὰ σὲ ἐπισκέπτωνται. Καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη μέρα θ' ἀρχίσῃς, ν' ἀναποδίδῃς τὰς ἐπισκέψεις μὲ τὴ θεία σου, χωρὶς τὸ δάσκαλο. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ παραμῆνῃ ἡ σὴ ζωὴ σου μέσα. Γιατὶ εἶναι καλὸς καὶ ἀξιός, μὰ κομμάτι περιεργός καὶ στὴ φάτσα του καὶ στὴν κονβέντα του. Κύτταξε νὰ κοιμηνθῆς κομμάτι καὶ ἡ θεία σου.

— Μὰ δὲν ξέρετε, νοννέ, σὰν στολίζεται τὴ καλὴ ποῦ εἶναι. Δὲ χάνει τὸ νησιώτικο καὶ ἀποκτῆ κάποιον ἐξευγενισμόν περισσότερον.

— Καλά, καλά, ὅσο γι' αὐτὰ, ξέρετε εὖ μὲ τὸ παράπαν. Εἰς τὸ διπλανὸ δωμάτιο τοῦ ξενοδοχείου σας θ' ἀμείνῃ ὁ Θανάσιος.

— Θανάσιος ;...

— Αὐτὸς ποῦ παρουσιάστηκε τὴν ὥρα τοῦ κανυὰ καὶ τὰ χρειάστηκε ὁ ψευτοπαλληκαρῆς ὁ Στάθης.

— Αὐτὸς ναι!

— Εἶναι καλὸ παλληκαρί καὶ ἀφοσιωμένος σὲ μένα. Εἶναι γιὰ τὸ πᾶν μπροστά. Τὴ νόμιμος, πῶς θὰ σὲ στείλω χωρὶς συνοδεία ; Καὶ ὅταν κάνετε τὸς ἐπισκέψεις ἢ διανπάτε περιπαιτο, θὰ ἔρχεται αὐτὸς λίγο πάρα πίσω κρατῶντας κάποιο ἐπανωφόρι σας. Γιὰ λίγες μέρες ἐννοεῖς αὐτό, ὡς ποῦ νὰ γνωρισθῆς μὲ τὴν ἐκεῖ καὶ ἡ κοινωνία, ἂν καὶ γράφω, πάντα σὰ μόνη, νὰ σὲ πριεσέχουν. Πόσο θὰ μείνετε στὴ Σύρα, καὶ πότε θὰ πάτε νὰ ἀποκατασταθῆτε στὴν Ἀθήνα, εἶναι ὑστερῆ δουλιὰ. Ἐκεῖ πιά θ' ἀρθῶ καὶ γὼ νὰ σὰς τακτοποιήσω. Νὰ σὲ ἰδῶ, τί σιλονάκι θὰ μοῦ κονργίση ;... Ἐὰν τακτοποιήσω καὶ τὸ δάσκαλο, ὅχι μαζί σας ἐννοεῖται, μέσα στὴ βιβλιοθήκη του θὰ τὸν κλειδώσω, θὰ σὰς δώσω τὸ κλειδί καὶ διανθέλετε ἀνοίγετέ καὶ τοῦ λέτε κ' ἔρχεται... Μὰ σὲ βλέπω, κάτι σκέπτεσθε !...

— Ὄχι !... μόνον γιὰ ἓνα πράγμα συλλογίζομαι !...

— Τί ; γιὰ πῶς τὸ γρήγορά !

— Γιὰ τὸ καντηνάκι καὶ τὰ ἀνθη τῆς μαμαῆς.

— Καὶ νομίζεις, πῶς δὲν ἐφρόντισα καὶ γι' αὐτό ; Πρῶτα, θὰ εἶμαι ἐγὼ ἐδῶ, ὑστερα, ἂν τύχη καὶ ταξευδέψω, θ' ἀφίσω ἀνθρωπο μὲ τὸ μῆνα γι' αὐτὴ τὴ δουλιὰ, μπορεῖ καὶ τὸν κοντό τὸν Τάσο, ἂν ἔχει στρώσει, γιατί, ὅταν βάλει στὸ νοῦ του μιά δουλιὰ, τὴν κάνει καλά. Τέλος πάντων, γι' αὐτὸ μὴ σὲ μέλλει ! Τὸ παίρνω ἀπάνω μου. Θάβρωμαι δὲ νὰ κάνω συντροφιά καὶ τοῦ θείου σου καὶ θὰ τοῦ βρῶ καὶ καμμιά ἀπασχόλησι γιὰ νὰ παρηγοριέται, ποῦ θὰ λείπῃ ἡ κυρά του. Ἄν καὶ μπορεῖ καὶ νὰ μὴν ἀργίση νὰ γυρίσῃ, ἢ θεία σου, ἂν ἡ τύχη σὲ βοηθῆσῃ...

Ἡ Πελαγία ἔκανε, πῶς δὲν πρόσεξε σ' αὐτό, κ' ἰ τοῦ λέγει μὲ μεγάλη τρυφερότητα.

— Καὶ σὰς ! θὰ ἀργήσω νὰ σὰς ἴδω ;

— Δὲν πιστεύω ! Τώρα, δὲν κάνει μαζί νὰ φύγωμε.

Ἄν εὖν θέλεις νὰ μὲ βλέπῃ ; σὰν καλὸ νοννὸ μιά φουρά, ἐγὼ τὸ θέλω χίλιες φορές περισσότερο ! Γιατὶ ἐγὼ, δὲν κατάλαβα πῶς δὲν ἔχω ἄλλον ἀπὸ σένα, στὸν κόσμο ; Ἐσὺ θ' ἀποκτήσης οἰκογένεια, θ' ἀνοίξης σπίτι, θὰ χαρῆς τὴ ζωὴ, δὲν πιστεύω νὰ νομίσῃς, ὅτι διωκῶς θα σπουδαίης ; Μὴ βλέπεις ἐμένα, εἶσι ἤθελε ὁ Θεός, νὰ ζήσω ἔρημος μέσα σὲ ἑκατομύρια ἀνθρώπους...

— Ἐρημός !... Καὶ γὼ δὲν εἶμαι τίποταλοιπὸν κοντὰ σας ; !...

— Τὸ μόνο δὰ εὐτυχισμένο σημεῖο, τῆς ζωῆς μου.

Μὰ ἡ φύσις τὸ προώρισε τὸ σημεῖο αὐτὸ ὅσο πᾶσι καὶ ἀπὸ πῶς μὰ εὖν νὰ μοῦ δῖνῃ τῆς ἀκτινῆς του !

Ἡ Πελαγία τώρα σηκώθηκε καὶ γονάτισε κοντὰ στὸ νοννὸ τῆς.

— Νοννέ μου ! Νοννέ μου ! Εἶναι τόσο ἀσημαντὴ ἡ ψυχὴ μου, ὥστε δὲν μπορῶ νὰ στὴν προσφέρω ὡς ἀντίδωλο γιὰ τῆς θυσίης ποῦ κάνετε καὶ γιὰ τὸν κινδύνου, ποῦ περάσατε γιὰ μένα !

Τὴν ἐσήκωσε, τὴν ἐβίλησε στὸ μέτωπο καὶ τὴν ἐκίθισε κοντὰ τὸν ντιβανάκι.

— Ἄν τὸ πάρος ὅμως παιδί μου καὶ ἀλλοιώτικα τὸ ζήτημα, θὰ ἰδῆς, ὅτι ἐξ οὐτίας μου ἐπῆγες νὰ πάθῃς ; γιατί μὲ τὴν ἴδεια, ποῦ θὰ ἔχῃς προῖκα ἀπὸ μένα - ἀνάθεμα τὴν ὥρα, ποῦ τὸ εἶπα - ἀποφάσισαν τὸ ἐγκλημα. Μὴ νομίσῃς, ὅτι εἶναι σὲ θέσι τέτοιοι ἀνθρωποὶ νὰ κατὰλαβουν, τί ἀξίζου, τὸ προδωπάκι σου, ἢ ψυχισσα σου καὶ τὸ μυαλάκι σου.

— Μὰ πῶς βροθήκατε κεῖ ; Τί συνέβη ; καλά-καλά, δὲν ξέρω τί νὰ βῆλῃ ὁ νοῦς μου, διὰ τὴ νύχτα αὐτὰ συλλογίζομαι... Βοηθήσατέ μὲ, νοννέ, νὰ τακτοποιήσω τὰς σκέψεις μου καὶ κατόπιν σὰς ὑπόσχομαι νὰ μὴν ξαναμλήσω πιά γι' αὐτὰ τὰ πράγματα.

— Τίποτε μυστήριον δὲν εἶναι σ' αὐτὴ τὴν ὑπόθεσι. Κάποιος εἶαθε τοὺς σκοποὺς τους καὶ μὲ εἰδοποίησε. Πῶς τοὺς ἔμαθε, οὔτε γὼ δὲν ξέρω ἀκόμη. Ἄς τ' ἀφήσωμε ὅμως αὐτὰ γιὰ ἄλλοτε, στὴν Ἀθήνα θὰ σὲ ἰδῶ, τί σπιτάκι καὶ τί σαλονάκι θὰ μοῦ κάνης !... Ἐνα τόσο δά, μὰ ποῦ δὲ θὰ τοῦ λείπῃ τίποτις. Ξέρεις, ὅσο πῶς ὁμοροφο εἶναι ἓνα πουλί, τόσο πῶς μικρὴ φώλιτσα ἔχει, λέει ἓνας λόγος... Μὰ, κάτι συλλογίσεσθε !...

— Εἶναι ἀλήθεια, αὐτὸ !... Ἡθελα νὰ σὰς πῶ... καὶ τ... !

— Μίλα ἐλεύθερα, ξέρετε ὅτι πολὺ μ' εὐχαριστεῖ αὐτό.

— Παρὰ νὰ πάρωμε τὴ θεία μου ἀπ' τὴ σειρά τῆς καὶ νὰ παραστρατήσωμε καὶ τὸν κ. Ἐφρώνυμον, δὲν εἶναι καλύτερα νὰ μὲ κλείσητε πάλι στὸ ἀγαπητὸ μου τὸ σκολεϊό ;...

— Καὶ ὡς πότε ;

— Ξέρω καὶ γὼ ; Μπορεῖ καὶ γιὰ πάντα !... Πρῶτα μαθαίνω ὅ,τι μοῦ χρειάζεται ἀκόμη καὶ ὑστερα ἀρχίζω νὰ διδάσκω...

— Καὶ τότε τί ἀξία ἔχω γὼ ; Δὲν καταλαβαίνεις πῶς μ' αὐτὴ σου τὴ σκέψι μοῦ λές, ὅτι προοιμῶς νὰ καλογερέψῃς παρὰ νὰ ζήσῃ ; καὶ νὰ ἀνιδειχθῆ ; μὰ μέρι μέσα στὴν κοινωνία ; Καὶ σὰν νὰ μοῦ λές κ' ὅλας, ὅτι σοῦ εἶναι κάποιο βάρος ἢ προστασία μου καὶ σὰν νὰ ἡθελες νὰ ξελαφρώσης ἀπ' αὐτὴν λιγάκι ! ;

— Τί εἶν' αὐτὰ ποῦ λέτε, νοννέ μου ; Μήπως ἐκάνετε νὰ φανῆ ἐπιδεικτικῶς ποτὲ αὐτὴ σας ἢ προστασία ; Σεῖς εἶσατε ἢ καλὴ μου Μοῖρα, ποῦ σκέπτεται, ἐργάζεται καὶ δὲ φαίνεται ! Μόνον τ' ἀποτελέσματα τῆς ἀγάπης τῆς φαίνονται ! Ἐγὼ, ἔλαβα τὴν ἀδειά σας καὶ τὸ θάρρος νὰ σὰς μιλήσω γιατί ἐννόησα, ὅτι καὶ ἡ μετάβασίς μας στὴν Σύρο καὶ ὑστερα εἰς τὰ Ἀθήνας κατὰ βίαιος ἔχει ἓνα σκοπόν. Μήπως δὲν τὸν ἐννοῶ τάχα ;

— Ποιόν ; λές τον !

— Νὰ παντρευθῶ !

— Βέβαια ! κ' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἔχει ἡ ἀναχώρησίς σου ἀπὸ δῶ.

— Κι' ἂν δὲν μ' ἀρέσῃ αὐτό ;

— Σ' ἀρέσει ὁ ὅλος τῆς ἀνύπανδρης γραίας ;...

— Παρὰ νὰ παρῶ ὅποιον δὲν ἀγαπῶ ;...

— Ἀγάπησέ τον !

— Ἀδύνατον ! !...

— Ἄ ! Ὅλα κ' ὅλα, αὐτὸ τὸ ἀδύνατον θὰ μοῦ τὸ ἐξηγήσης, πρὶν νὰ χωρισθῶμε. Σήμερα ! Τώρα !... Πρέπει νὰ γνωρίζῃς λοιπὸν, ὅτι ἐξω ἀπὸ μὲς ; δουλιῆς δεξιά καὶ ἀριστερα καὶ τῆς ἀδελφῆς μου τὴν ἐξασφάλισα καὶ τοῦ Ἀδουοστή τὴν ἐκπαίδευσι, ποῦ ἀποφάσισα καὶ μαζί μ' ἓνα δῶρο, ποῦ θ' ἀφήσω στὸν ἀδελφὸ μου, ἂν ζῆ εἰς τότε, ὅ,τι ἄλλο ἔχω - καὶ ἔχω πολλά, Πελαγία - ὅ,τι ἄλλο ἔχω δὲν ἤθελα ποτὲ νὰ στὸ πῶ, ἀλλὰ τὸ προκάλεσε ἡ ὁμιλία σου, ὅλα εἶναι δικά σου ! Ὄστε τὸ ἀδύνατον ποῦ λές, μὲ τὴ δύναμι ποῦ σοῦ δίδω, δὲν μοῦ φαίνεται νὰ συμβιβάζονται.

— Ἄχ ! Νοννέ μου ! Γιατὶ νὰ νομίζετε, πῶς εἰσαθε εἰς τὴν περίστασιν ἐκέλευ, ποῦ σκέπτεται κανεὶς νὰ διαθεσῆ τῆς ζωῆς του τοὺς κόπους, ἐνῶ εἰσαθε ἀκόμη νέος ἀνθρώπος ; Νὰ σὰς πῶ μὰ σκέψι μου :

— Νὰ τὴν ἀκούσω κ' αὐτὴν !

— Γιατὶ δὲν παντρευέσθε ;

— Χά ! χά ! χά !... Ἀπίνω στὸν ἀνθὸ μου !...

— Δὲν εἰσαθε σὲ ἡλικία, ὥστε νὰ σὰς σέβωνται μόνον καὶ νὰ μὴ σὰς ἀγαποῦν.

— Καὶ ἡ χονδρή μου ἀνατροφή ;

— Ἄλλο ἀφελῆς καὶ ἄλλο χονδρός !... Ἐσεῖς χονδρός ; Μὲ τέτοια αἰσθήματα, μὲ τέτοια μεγάλη ἀντίληψι τῆς ζωῆς ; !

— Ἡ καλὴ κόρη, Πελαγία μου, φαντάζεται τὸν ἄνδρα συνέχεια τοῦ πατερα τῆς, μόνον σὰν κάτι ποῦ θὰ στηρικθῆ ἀπάνω του μὲ τὰ χρόνια ὅμως, ὅταν ὁ μεγάλος γινῆ γέρος, τότες ἐννοεῖ τὴν πλανῆ τῆς. Ἐγὼ τώρα πιά καλὴ ψυχὴ.

— Μὰ γιατί εἰσαθε τέτοιος ; Τί σκέψεις εἶναι αὐταί ; Σὰς βεβαίω, πῶς εἶδα κοντὰ στῆς μητέρας μου τὸν τάφο ἓνα μέρος γῆς περιφρυγμένο ὠραία, καὶ ἔμαθα, ὅτι τὸ ἔχετε διαλέξει μόνος σας, λυπήθηκα πολὺ καὶ ἤθελα ἀπὸ τότε νὰ σὰς πῶ γιατί νὰ βάζετε στὸ νοῦ σας ἀπὸ τώρα τόσο θλιβερῆς σκέψεις ;

— Τα δικά μου τὰ γιατί δὲν πρέπει νὰ σ' ἐνδιαφέρουν μόνον τὴν εὐτυχία σου νὰ κυττάξῃς ἐσὺ.

— Ἡ εὐτυχία μου μακριὰ ἀπὸ σὰς ;

— Αὐτὸ τὸ λές τώρα, γιατί δὲν ἀγαπᾶς.

— Καὶ ἂν ἀγαπῶ ;...

— Ἀγαπᾶς ; ! εἶπεν ὁ Μηνᾶς μὲ ἐκκληξί του καὶ ἐσηκώθη ἀπὸ τὴ θεσί του.

— Εἶχα μὰ κρυφὴ ἀγάπη μέσα στὴν ψυχὴ μου, μυστική, καὶ κλειδωμένη. Καὶ ἐσκεπτόμουν αὐτὴ νὰ ὀδηγῆ τὴν ζωὴ μου εἰς τὴν λατρείαν τῆς τέχνης καὶ νὰ ζήσω ἔχοντας αὐτὴν, καὶ μόνον αὐτὴν κλεισμένη μέσα μου.

— Καὶ γιατί δὲν μοῦ εἶπες ποτὲ τίποτες ;

— Μποροῦσε αὐτό, ποῦ ἔχω μέσα μου, νὰ παρεξηγηθῆ !

— Ἀπὸ ποιόν ;...

— Ἀπὸ σὰς !... Τώρα ὅμως ἐξεκλείδωσα τὴν καρδιά μου καὶ ἐλπίζω πῶς τὴν ἐλευθέρωσα ἐντελῶς καὶ τὴ σκέψι μου.

— Μίλησε ! Ἐξηγήσου ! Μὲ κάνης νὰ φοβοῦμαι γιὰ τὸ μέλλον σου, γιὰ τὴν εὐτυχία σου !...

— Ἐὰ μιλήσω, ἀφοῦ τὸ θέλετε !... Ἀλλὰ πρῶτα, ἂν σὰς ἐρωτήσω κάτι, θὰ μοῦ πῆτε τὴν ἀλήθεια ;

— Ἐγὼ μόνον ἀλήθαιες ξέρω νὰ λέω !

— Γιατὶ ὁ Στάθης σὰς εἶπε ψευτονοννὸ ;

— Μὰ μόνο αὐτὸ μοῦ εἶπε ; !

— Τὰ ἄλλα εἶναι τόσο χυδαῖα, ὥστε δὲν ἀξίζει τὸν κόπο νὰ τὰ θυμηθῆ κανεὶς.

— Θέ εἰς τὴν ἀλήθεια ; !

— Σὰ παρακαλῶ πολὺ, μὰ πολὺ.

— Ἀφοῦ εἶμαι σὰν πατέρας σου καὶ καλύτερα, τί ἀνάγκη νὰ εἶμαι καὶ νοννός σου ;...

— Βεβαίως.

— Λοιπὸν, γιὰ νὰ μὴ παρεξηγήσουν τὸ διὰ σὲ ἐνδιαφέρον μου, μεγαλύτερο βέβαια ἀπὸ ἐνδιαφέρον ἀνθρώπου, ποῦ ἔδωκε ὑπόσχεσι σ' ἓνα φίλο του, ποῦ πέθαινε, ἐσυμφωνήσαμε νὰ λέμε, πῶς εἶμαι νοννός σου. Τὸ πιστεύουμε μεις καὶ ἀγάλια-ἀγάλια ὄλοι, γιατί ἡ νοννά σου δὲ ζεῖ καὶ κανεὶς δὲ θυμᾶται πλέον, ὅτι ἐγεννήθης ἑτοιμοθάνατη καὶ σὲ ἐβάρφτισαν ὅπως-ὅπως.

— Ὄστε αὐτὸ, ἐγνωρίζε τὴν ἀλήθεια ; !...

— Ἡ πρός ἐμένα κακία καὶ τὸ μῖσός του καὶ αἱ ἄθλια ὑποψία γιὰ τῆς σχέσεις μας τὸν ἔκαναν νὰ ψάξῃ καὶ νὰ εὑρῇ τὴν ἀλήθεια.

— Τὸν καὶ μόνον !...

— Ποιὸν καὶ μόνον ; !

— Τὸν Στάθη !... Αὐτὸς ἀνοίξε τὴ φυλακή, ποῦ εἶχα μέσα φυλακισμένη τὴν εὐτυχία μου.

— Ἐξηγήσου !... Δὲν καταλαβαίνω ἢ μᾶλλον δὲ θέλω νὰ καταλάβω, τί λές.

Ἡ Πελαγία ἐσηκώθη ἀπὸ τὴ θεσί τῆς. Εἶναι ἄλλος ἀνθρώπος. Τὴ λάμψις ! Τὴ ἔξαρσις εἶναι αὐτὴ !

— Ἄκουστέ με !... Κάθε σκέψις σας, κάθε πράξις σας δι' ἐμὲ ἐπρόσθετε κάτι μεσ' στὴν ψυχὴ μου ! Εἶχα πρῶτα ἐκτίμησι, ὑστερα εὐγνωμοσύνη, ὑστερα θαυμασμόν, ὑστερα στοργὴν !... Μία μέρα ὅμως ἐννοιωσα καὶ τὴν καρδιά μου νὰ κυτῆ, τὴν ἐρώτησα καὶ μοῦ ἀποκρίθηκα μὲ πῶς δυνατώτερα κυτῆματα !... Τότε, ἐσυλλογίσθηκα, πῶς εἰσαθε νοννός μου καὶ μοῦρθε ἀπελπισία.

Μαζὶ μ' αὐτὸ συλλογίσθηκα, καὶ ὅτι τὸ αἰσθημά μου μποροῦσε νὰ παρεξηγηθῆ ἀπὸ μιά κακὴ ἀλλὰ φυσικὴ σκέψι. Ὅτι ἀγαπῶ τὰ χρήματα καὶ ὄχι τὸν ἀνθρώπον ! Καὶ ἀπεφάσισα νὰ κρύψω τὴν ἀγάπη μου καὶ νὰ ζήσω ἀπομονωμένη... Ἄλλ' ὁ Στάθης εἶπε, ὅτι δὲν εἰσαθε νοννός μου ! Καὶ ἀπὸ σὰς ἀκουσα, ὅτι ὅπως δήποτε, ἔχετε διαθέσει δι' ἐμὲ, σχεδὸν τὰ πάντα... Κανένα ἐμπόδιον δὲν ὑπάρχει πιά !... Χαρίστε, πετάξτε ὅ,τι ἔχετε !... Ἐγὼ ἀγαπῶ μόνον σὰς καὶ τίποτε ἄλλο !... Τὴν ἀγαθότητα, τὴν σταθερότητα, τὴν εὐγένειά σας, τὴν εὐθύτητα, τὴν γενναϊότητα, τὴν ἀφοσίωσιν εἰς τὸν λόγον σας, τὴν φυσιογνωμίαν σας, τὸ ὄλον σας !... Ἐσεῖς ! μόνον σεῖς εἰσαθε ὁ τίμιος ὁ ἠθικός καὶ ὁ δυνατός, τὸν ὅποιον ἐφαντάσθηκα στὰ ὄνειρά μου !...

Εἶδατε ποτὲ τὸν νάρκισσον, ποῦ νομίζει κανεὶς ὅτι συλλογίζεται καὶ δὲν θέλει ν' ἀνοίξῃ τὸ λουλοῦδί του κ' ἔξαφνα τὸ πρῶν τὸ βρισκετε τελείως ξεπεταγμένο μὲ ὄλον τοῦ τὸ σῆμα, μὲ ὄλον τοῦ τὸ χρώμα καὶ μὲ ὄλον τοῦ τὴν εὐαδιά ; Τέτοια εἶναι καὶ τῆς κόρης ἢ ψυχῆ. Ἐπιφυλάσσεται, ἐπιφυλλάσσεται μὰ ὅταν μιά φορά ἀποφασίση νὰ ὁμιλήσῃ τότε τὰ ὠραία χεῖλη ἀνοίγουν καὶ τὰ λέγουν ὅλα !...

A. M. ALDANOV

“ΑΓΙΑ ΕΛΕΝΗ”, ΜΙΚΡΑ ΝΗΣΟΣ

[Μετάφρασις ὑπὸ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ ΔΕΛΕΝΔΑ.]
(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

“Ένα βράδυ ὁ Βερτράνδος γιὰ νὰ διασκεδάσῃ τὸν Αὐτοκράτορα τοῦ ἐπρότεινε νὰ βγῆ στὸν κῆπο. Οἱ Ἄγγλοι ἔλεγαν ὅτι κάποιος κομήτης εἶχε φανῆ στὸν οὐρανό.

— Κομήτης; ἐφώναξε ὁ Ναπολέων, καὶ κατέβηκε ἀμέσως στὸν κῆπο.

— Ὁ θάνατός μου θὰ σημειωθῆ ὅπως καὶ τοῦ Καίσαρος, εἶπεν ὁ Ναπολέων ὅταν ἐπέστρεψαν, καὶ ἔπεσε πάλιν στὸν καναπέ.

Ὁ Βερτράνδος μὲ μεγάλην ἐκπληξίαν εἶπεν:
— Τί σχέσι ἔχει ἡ Μεγαλειότης Σας μὲ τὰ οὐράνια φαινόμενα;

Στίς πέντε Μαΐου, μιὰ φοβερὴ τρικυμία ἐξερράγη. Τὰ κύματα ἔσοπουσαν ἄγρια στὸ ἀκρογιάλι τῆς κατηραμένης νήσου. Τὰ ἀδύνατα τείχη τῆς βίλλας Λοκβουὸντ ἔτρεμαν. Τὰ ἀπαίσια ὄρη ἐσκεπάσθησαν ἀπὸ νέφη κατὰμιαρα. Τὰ ἀσθενικά δένδρα τοῦ μόλις κρατώνουσας στοῦς γυμνοὺς βράχους κρημνίσθησαν βαρεῖα στὸ βράθυρο.

Ὁ ἰατρὸς Ἄντομάρι, μάταια προσπαθοῦσε νὰ περιφέρειται μὲ βῆμα ζωηρὸ στὰ διάφορα διαμερίσματα τῆς βίλλας Λοκβουὸντ, μὲ τὸ ἀδιάφορο ὕψος ἀνθρώπου ποῦ ἔχει προβλέψει τὰ πάντα καὶ δὲν ἔχει τίποτε νὰ φοβηθῆ.

Σὲ κανένα δὲν ἐπιτρέπετο πλέον ν’ ἀμφιβάλλῃ ὅτι ὁ ἀσθενὴς του εὗρισκετο στίς τελευταῖες του στιγμῆς. Φαίνεται πὼς ἡ τρικυμιώδης ψυχὴ τοῦ Ναπολέοντος δὲν μποροῦσε νὰ φύγῃ γιὰ τὸν ἄλλο κόσμον παρὰ μὲνα τέτοιον καιρὸν μὲ τὴ βαρεῖα βοή τῆς βροντῆς, μὲ τίς ἀπαισιεὶς λάμψεις τῆς ἀστραπῆς.

Ἄλλ’ ἐκεῖνος ποῦ ὑπῆρξε ἄλλοτε ὁ μέγας αὐτοκράτωρ δὲν ἠσθάνετο πλέον τίποτε. Τὸ πνεῦμα μὲ μεγάλην δυσκολίαν ἔχωρίζετο ἀπὸ τὸ ψυχορραγοῦν σῶμα τοῦ Ναπολέοντος. Καὶ ἡ σβυσμένη διάνοιά του ἐφαντάζετο ὅτι ἡ βοή τῆς βροντῆς ἦτο ὁ κρότος τοῦ τηλεβόλου. Τὰ ὠρὰ χεῖλη του ἐψιθύρισαν τὰς τελευταίας αὐτὰς λέξεις:

«Στρατός... Ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στρατοῦ...»

Ὁ μέγας ναύαρχος, μὲ μάτια δακρυσμένα ἐκάθητο σὲ μιὰ πολυθρόνα κοντὰ στὸ κρεβάτι. Ὁ κόμης Μανθολὼν ἐσημείωνε στὸ καρνὲ του καὶ τὴν παραμικρὰν λέξιν ποῦ ἐξήρχετο ἀπὸ τα χεῖλη τοῦ αὐτοκράτορος. Μιὰ δεκαριά γάλλοι περιτριγύριζαν τὸ γραφεῖον περιμένοντες τὴν τελευταίαν πνοὴν του. Εἰς τὸ παραπλεύρως δωματίον ὁ ἀββᾶς Βινιάλη ἐτοιμαζε τίς λαμπάδες.

Εἰς τὰς πέντε καὶ 49 λεπτά μ. μ. ὁ Ἄντομάρι ἀνεχώρησε ταχέως πρὸς τὴν κλίνην, ἐστήριξε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ Ναπολέοντος καὶ ἔλαβε ἔκφρασιν ἀπελπιστικὴν, ἡ ὁποία ἐσήμαινεν ὅτι καὶ ἐκεῖνος ἀκόμη δὲν ἠδύνατο πλέον τίποτε.

Ὁ κόμης Βερτράνδος ἐσηκώθη καὶ εἶπε μὲ ὑπόκω-

Καὶ ἐξακολουθεῖ:

— Σεῖς εἶσθε ὁ προστάτης μου, ἀλλὰ σεῖς εἶσθε καὶ ἡ ἀγάπη μου! Δὲν θέλω τίποτε ἄλλο!... Εἶσθε τὸ πᾶν δι’ ἐμέ!... Σᾶς ἀγαπῶ!... Σᾶς ἀγαπῶ!...

Καὶ γονατίζει ἔμπρὸς του, ἀγκυλιάζει τὰ γόνατά του, σκῦβει τὸ κεφάλι της, καὶ τ’ ἀκουμπᾷ ἀπάνω σ’ αὐτὰ συγκινημένη!...

Ὁ Μηνᾶς τὴν σηκώνει καὶ ὀρθὸς καὶ αὐτὸς τὴν κρατεῖ μὲ τὰ χεῖρα του εἰς ἀπόστασιν. Τὴν τοποθετεῖ κατόπιν στοῦ καναπέδακι καὶ κάθεται καὶ αὐτὸς λίγο μακρύτερά της.

— Ἀκουέ με, Πελαγίτσα μου!... Αὐτὸς ὁ ἐνθουσιασμός σου γιὰ μένα πρέπει νὰ γίνῃ καὶ νὰ μείνῃ σὰν στοργὴ κόρης πρὸς τὸν πατέρα της καὶ μόνον στοργὴ!... Ὁ, τι ἐσκέφθης ἀπὸ τὸ διάφορα περιστατικὰ τῆς ζωῆς μας; ποῦ κάναμε 14 τῶρα μῆνες μαζί, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ, δὲν πρέπει, εἶναι ἀδύνατον!...

— Ἀδύνατον!... Γιατί;... Καταλαβαίνω, θὰ ἀγαπᾷτε ἄλλην.

Καὶ ἀκούμπησε τὸ κεφαλάκι της στοῦ μαξιλλάρου τοῦ καναπέ, φοβερὰ λυπημένη.

— Ἀγάπησα ἄλλην, αὐτὸ εἶναι ἀλήθεια!...

— Καὶ τὴν ἀγαπᾷτε ἀκόμα;!

— Ναί! Ἀγαπῶ τὴ σκιά της, τὴ μνήμη της, τὸν τάφο της!...

— Τότε ἄς φύγωμε, ἄς πᾶμε ἐκεῖ, ποῦ εἶναι θαμμένη, ν’ ἀκούσῃ ἀπὸ μένα πόσο τῆς εἶσθε πιστό!... Τί μέγιστος ἀνθρώπος, τί θαῦμα ποῦ εἶσθε!...

— Σὺ πρέπει νὰ ὀδηγήσῃς ἐκεῖ ἐμένα, καὶ ὄχι ἐγὼ ἐσένα!... Γιατί ἐσύ πηγαίνεις πρὸ συχνὰ στὴ; μνήμης σου τὸν τάφο, ποῦ δίπλα της εἶναι καὶ ὁ δικός μου!...

— Αἱ!... ἀνεφώνησε ἡ Πελαγία καὶ ἐσηκώθη ἀπὸ τὴ θέσι της... Καὶ ὁ Μηνᾶς; ἔξακ’ ἄκουσθε!

— Αὐτὸ εἶναι, Πελαγία μου, τὸ μυστικὸ τῆς ζωῆς μου!...

Καὶ τῶρα τῆς διηγᾶται ὅσο μποροῦσε πρὸ σύντομα τὰ πάντα καὶ λέει τελευταῖα:

— Ὅσο περνοῦσε ὁ καιρὸς, τόσο ἐδυναμώνε μέσα μου ἡ ἀγάπη ποῦ εἶχα σὲ μιὰ, ποῦ πέθανε γιὰ μένα!... Ὅταν σὲ γνώρισα καὶ ἦσουν ἀπαράλλακτη, μὰ ἀπαράλλακτη μ’ ἐκείνην, τότε ἡ ἀγάπη μου στὴ μητέρα σου λὲς καὶ πῆρε νέα ζωὴ!... Τὴν ἔβλεπα πὰ μπροστὰ μου ὀλοζώντανη!... Καὶ εἶπα: Γιὰ τὸ παιδί της, γιὰ τὴν κορούλά της πρέπει νὰ ζήσω πὰ καὶ μόνο γι’ αὐτὴ στὸν κόσμο! Γιὰ νὰ τῆ δώσω τὴν εὐτυχία, τὴν ὁποίαν ἡ μητέρα της ἐστερήθηκε ἐξ αἰτίας μου μαζί μὲ τὴ ζωὴ της!... Αὐτὸ ἔπρεπε νὰ κάμω σὰν πιστὸς ἀνθρώπος σὰν τίμιος ἄνδρας! Καὶ αὐτὸ θὰ κάμω. Κι’ ἂν δὲν τῆς ἐμοιάζεις, πάλιν τὸ ἴδιο στὸ ὕστερο θὶ ἦταν γιὰ μένα, θὰ ἀγαποῦσα τὴ ψυχὴ σου. Εἶσαι ἡ κόρη μου, ἡ κόρη τῆς ψυχῆς μου, καὶ ἀνώτερο ἀπὸ πραγματικὸ κορίτσι μου, ἀλλὰ τίποτε ἄλλο!....

Καὶ οἱ δύο τῶρα ἀγκυλιασμένοι σὰν πατέρας καὶ κόρη κλαῖνε μαζί!.....

Τέλος τοῦ Α΄ αὐτοτελοῦς μέρους

ΔΗΛΩΣΙΣ

Οὐδεμίαν ἀπόδειξιν εἰσπράξεως ἔχει ἰσχυρὸν ἂν δὲν φέρῃ τὴν ὑπογραφήν τοῦ Ἰδρυτοῦ — Ἰδιοκλήτου κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ πρὸς δὲν δέον νὰ ἀπευθύνωνται ἀπασαὶ αἱ ἐπιστολαὶ καὶ τὰ χρηματικὰ ἐμβάσματα.

ΤΑ ΣΑΤΥΡΙΚΑ ΜΑΣ

Ο ΕΡΜΗΣ ΤΟΥ ΠΡΑΞΙΤΕΛΗ

Καὶ μούγραφεν ὁ Ἐρμῆς τοῦ Πραξιτέλη:

«Τι γίνεστε, μωρέ, μέσ’ στὴν Ἀθήνα;

Ἐφθίγηνε τὸ μαῦρο τὸ καρβέλι

ἢ ἐκρύψανε κ’ ἐκείνη τὴ ζεταῖνα;

Ἐγὼ γὰ σοῦ ἱστορήσω τὰ δικά μου,

θὰ πέσεις νὰ ταράξεις ἐκεῖ χάμον.

Τὸ σπίτι μου, νὰ ξαίρεις, ἐδῶ πέρα

δὲ στέκειται στὰ πόδια του καλά.

Κι’ ἂν πέσει καμμιάν ὦρα ἀπ’ τὰ ψηλά,

μου πῆρε ὁ Βελζεβούλης τὸν πατέρα.

Γιὰ τοῦτο ἀναφορὰ κ’ ἐγὼ ἔχω κάτει

σὲ κάποιον αὐτοῦ μεγάλο στραβοκάνη,

νὰ δώσει μου τὴν ἄδεια γὰ τὸ σκάσω

καὶ στὴν Ἀθήνα κάμαρα νὰ πιάσω.

Μὰ πάλιν συλλογούμαι, πὼς θὰ γίνει,

ποῦ δροῦχα, ὅπως γνωρίζεις, δὲ φορῶ;

Κ’ οἱ Ζηλωνεὶς σὲ τοῦτο τὸν καιρὸ

λυσοάξανε οἱ σκουρόδοπιστοι ἐκείνοι.

Μὴ δὰ καὶ οἱ σταυρωτῆδες πᾶνε πίσω;

Πρὶν πόδι στὴν Προιετόουσα πατήσω,

στὸ μῆμα θὰ μὲ σύρουσαν... διαφθορέα,

καὶ θάβρω μέσα μπόλικη παρέα!

Δὲν ἔχεις νὰ μοῦ στείλεις, μωρέ, τάχα

κανένα πανταλόνι σου μονάχα;

Μὰ ξέχασα — τί πλοῦτοι περισσοί! —

πὼς ἔνα τῶχεις τὸ ζεῖμο καὶ σὺ.

Ἐδῶ εὐτυχῶς βρεθῆκανε δυὸ φίλοι,

ποῦ ἀντίπροχτες τοὺς πῆρα στὸ σκαμπίλι

καὶ σοῦφρωσα τὰ τρῦπια τοὺς σακκάκια.

Ἀλήθεια, τί κοστίζουν τὰ ψαθᾶκια;

Καὶ πόσο τὰ πουλοῦνε τὰποφόρια;

Μωρὲ παιδί, κοντεύω ἐδῶ νὰ σκάσω

μ’ αὐτὴ τὴ στενοχώρια....

Σάν... πρόσφυγας δὲν κάνει νὰ περάσω;

Γιὰ κούνησε καὶ σὺ λίγο τὴν πένητα σου

γιὰ μένα τὸν Ἐρμῆ σου τὸν ἀρχάριο,

καὶ βγάλε μου κανένα βιβλιάρου,

ποῦ νὰ συχωρεθῶν τὰ πεθαμένα σου!

VESPER.

ΘΕΑΤΡΟΝ

Μ. ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ. — Κατὰ τὸ τελευταῖον δεκαπενθήμερον ἐδιδάχθη τὸ νέον ἀμερικανικὸν ἔργον «Μτόμπυ, πὲς τὴν ἀλήθεια», κατὰ μετάφρασιν κ. Ἀργυροπούλου τὸ ἔργον εἶναι πλήρες φαιδρῶν σκηναῶν. Ἡ ὑπερθεσις πλέκεται γύρω εἰς ἓν στοιχείμα τοῦ πενθεροῦ μὲ τὸν μνηστῆρα τῆς κόρης τοῦ Μτόμπυ, ὅστις ἐπὶ 24 ὥρας πρέπει νὰ λέγῃ τὴν ἀλήθειαν. Ἡ ἀλήθεια ὅμως στοιχίζει παραπολὺ στὸν πενθερὸν, διότι ὁ Μτόμπυ, διὰ νὰ χάσῃ τὸ στοιχείμα,

ΤΕΛΟΣ

ἀποκαλύπτει ελα τὰ σκάνδαλα τοῦ πενθεροῦ του καὶ ελα τὰ χρηματικὰ κλόπα του, τὰ ὅποια δὲν εἶναι τόσον τίμια.— Προσεχῶς θέλει διδασθῆ καὶ τὸ νέον ἔργον τοῦ κ. Θ. Συνοδίνου, ὅπερ στρέφεται περίξ τοῦ ἰδίου θέματος καὶ ὅπερ λέγεται, ὅτι εἶναι ἀνώτερον τοῦ «Μπόμπυ».

Ἐπίσης ἀνεβιδάσθη ἀπὸ σκηνῆς καὶ ἡ Γερμανικὴ φάρσα τοῦ Μπλουμαντῆ «Θὰ καταφέρῃ τὴ Λόλα;» ἢ ὅποια ἀπὸ ἐτους διδάσκειται ἴκταν ἐπιτυχῶς ἐν Βερολίνῳ. Ἡ κ. Κοτοπούλη πρωταγωνιστεῖ εἰς ἕνα χαρακτηριστικὸν ῥόλον διευθυντρίας καταστήματος κορσέδων.

ὑπὸ μελέτην τὰ Ἑλληνικὰ ἔργα ὁ «Τσαρλατάνος» ὁ «Φάρος», ὁ «Ἰκαρος» κλπ.

ΚΥΒΕΛΗΣ. Ἐξήκολούθησαν αἱ παραστάσεις τοῦ «Χορευτοῦ τῆς Κυρίας» καὶ ἐσχάτως ἀνεβιδάσθη τὸ ἔργον τοῦ κ. Ροδοκανάκη «Νιοντά», μία ἐπιτυχὴς Κομεντί, εἰς τὴν ὅποιαν ὁ συγγραφεὺς προσπαθεῖ νὰ δείξῃ τὴν μεταπολεμικὴν ἵκταν ἐπιτυχῶς τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας. Προσεχῶς θὰ διδασθῆ ἡ «Θεατρίνα», κωμῳδία τῶν Ἄρμων καὶ Μπουσκέ.

ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ. Θριαμβεῖ ἀκόμη ἡ «Φρασκουίτα», μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τῆς δεσποινίδος Κολυβά. Ἐτοιμάζονται τὸ «Κίτρινο Σακκάκι», γερμανικὴ ὀπερέττα, καὶ ὁ «Τρελλὸς Χρῶς» τοῦ Σόλτς.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ.— Ἀπὸ τῆς 5 Ἰουλίου ἀνεβιδάσθη ἀπὸ σκηνῆς νέα ὀπερέττα τοῦ κ. Σακελλαρίδου, ἡ «Κόρη τῆς Καταιγίδος». Τὸ λιμπρέττο εἶναι διασκευῆ τῆς ὁμωνύμου γαλλικῆς κωμῳδίας. Ὁ γαμβρὸς, ἔτομα ζόμενος μετὰ τὸν γάμον νὰ διέλθῃ τὸν μῆνα τοῦ μέλιτος εἰς Φάληρον, παρακαλεῖται ἀπὸ τὸν πενθερὸν του νὰ διηγηθῆ τὴν πρῶτην τοῦ ἐρωτικῆς περιπέτειαν. Καὶ ἀφηγεῖται πῶς πρὸ 19 ἐτῶν εἰς τὸ τραῖνον τῆς Κηφισοῦσας, ὑπὸ καταιγίδα καὶ μετὰ τὸν εὐερον κεραυνὸν ἐγενε συνάντησις μετὰ μίαν ἄγνωστον, χωρὶς ὅμως νὰ ἔχῃ καὶ συνέχειαν. Ἡ περιπέτεια αὐτῆ διὰ τὴν στρίγγλαν πενθερᾶν, ἢ ὅποια μανθάνει ὅτι ὁ γαμβρὸς τῆς σκέπτεται νὰ τὴν ἀπμακρύνῃ χρησιμεύει ὡς ἐκδίκησης. Καὶ λέγει εἰς τὸν γαμβρόν τῆς, ὅτι αὐτὴ ἦτο δῆθεν ἡ ἄγνωστος τοῦ τραίνου, ἢ δὲ κόρη τῆς ἦτο κόρη του! Ἐτσι οἱ νεόνυμφοι περνῶσαν σάν πατέρος μετὰ παιδί! Ἄλλ ἢ πενθερὰ ἐξῶθεν τὰ πράγματα μέχρι διαζυγίου, χρησιμοποιομένης πρὸς τοῦτο τῆς νοικοκυρᾶς τῆς δίλλας, τῆς χορευτρίδας κομήστῆς Πλοῦ Πλοῦ. Ἐκτυλίσσονται πολλὰ κωμικὰ ἐπεισόδια, μέχρις οὗ ἀποκλυφθῆ ἡ πραγματικὴ κυρία τοῦ τραίνου καὶ εἰ νεόνυμφοι καταλήξουν καὶ οὐσιαστικῶς εἰς ἀνδρόγυνον. Ἡ μουσικὴ τοῦ κ. Σακελλαρίδου, παρ' ὅσον τὸν θόρυβον, δὲν προσέθηκε πολλὰ εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ μουσουργοῦ. Ἐχει τὰς αὐτὰς πηγὰς ἐμπνεύσεως, ὡς καὶ τὰ τόσα ἄλλα ἔργα του. Ἀποδεικνύει ὅμως μίαν ἐπιμέλειαν. Κυριαρχοῦν μοτίβα πιανίσσιμα, ἐπιμελῶς ἀποδοθέντα ἀπὸ τὴν κ. Ἑλλην Ἀφεντάκη. Εἰς τὴν ἐπιτυχίαν συνέβαλε καὶ ὁ κ. Φιλιππίδης ὡς πενθερὸς μετὰ τὴν βαρύτερον φωνὴν του, ὡς καὶ ἡ κ. Ζαζὰ Μπριλλάντη ὡς

χορευτρίτα. Ἡ πρῶτη πρᾶξις εἶναι πλουσιωτέρα εἰς μουσικὴν ἀπὸ τὰς δύο ἄλλας πρᾶξεις.

ΔΙΟΝΥΣΙΑ.— Ἐπανελήφθησαν τὸ «Μαῦρο Ρόδο», μετὰ τὴν συμπτέρταν δεσποιν. Σ. Δαμάσκου, «Ἐνα χρόνο χωρὶς ἔρωτα» καὶ ἡ «Βασίλισσα τῆς Νύχτας». Ἐτοιμάζεται ἀκόμη ὁ «Φαβρίτος», ὡς καὶ αἱ βιεννέζικαι ὀπερέτται «Μασκοτούλα» καὶ «Μαντὰμ Πορπαδόουρ».

ΑΛΑΜΠΡΑ.— Τὸ θέατρον τοῦτο ὑπεβίβασε κατα 40 οὐ τὴν τιμὴν τῶν εἰσιτηρίων του. Ἐξακολουθεῖ δὲ διδάσκον τὸ νέον μουσικὸν ἔργον τοῦ κ. Χατζηπαποστόλου, τὰ «Δίχτυα τῆς ἀγάπης» ἐπὶ τῆ δάσει λιμπρέττου τοῦ κ. Ζήχ. Θάνου. Ἡ ὑπόθεσις ἔχει ὡς ἑξῆς: Εἰς ἕνα ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ νησιά προεξάρχει ὁ Δήμαρχος, τοῦ ὁποίου ἡ κόρη, μετὰ μὲρφοσιν καὶ μετὰ εὐγενικὰ αἰσθήματα ἐμπλέκεται εἰς τὰ δίχτυα τῆς ἀγάπης ἐνὸς λεβέντη, ἄλλ' ἀγνωστοῦ πατρός, ψαρᾶ, ὅστις τὴν ἀνταγαπᾶ μετὰ τρελλὴν ἀφοσίωσιν. Ὁ Δήμαρχος ἑμὼς δὲν εὐνοεῖ γάμον τῆς κόρης του μετὰ ψαρᾶν, τοῦ ὁποίου ἀπέθκεν ἡ μήτηρ ὅταν ἀπεκλύρθη τὸ μυστήριον τῆς γεννήσεως. Ὁ νέος ἦτο υἱὸς πλουτίου ὁμογενοῦς ἐξ Αἰγύπτου, ὅστις ἀποθνήκον ἀφῆκε τὴν περιουσίαν του εἰς τὸν πτωχὸν ψαρᾶν. Ἦδη τὸν πλουτίσαντα νέον ποθεῖ διὰ γαμβρόν του ὁ Δήμαρχος, ἄλλ' ὁ νέος ἀπαντᾶ τὴν ἄρχα θὰ τὸ σκεφθῶ* τοῦτο ἦρκεσεν, ὅπως ἡ κόρη ἀπολέσῃ πᾶσαν πεποίθησιν περὶ τῆς γνησίας ἀγάπης τοῦ ἐκλεκτοῦ τῆς. Μάτην ἐκεῖνος διαμαρτύρεται, ὅτι εἰς τὸν πατέρα τῆς εἶχεν ὁμιλήσει οὕτω, διότι τὸν προσέβαλεν. Ἐκεῖνη ἐπιμένει νὰ γίνῃ καλογορία. Ὁ νέος διὰ νὰ ἀποδείξῃ τὴν ἀπέραντον ἀγάπην του, ἀφίενει ὅλην τὴν μεγάλην κληρονομίαν του εἰς τὸ νηεὶ καὶ μένει πτωχὸς μετὰ τὴν φαροπούλα του. Τότε ἡ κόρη ἐπανερχεται πρὸς αὐτὸν καὶ γίνεται ὁ γάμος των. Ἡ μουσικὴ, καίτοι ὑπενθυμίζει προγενέστερα μοτίβα τοῦ κ. Χατζηπαποστόλου, εἶναι ἀρκετὰ γλυκεῖα καὶ πεταχτῆ.

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ.— Ἐξακολουθοῦν τὰ «Παναθήναια» καὶ πρτοιμάζεται ἡ «Ἀθήνα τοῦ γλεντᾶ». Ἐνεφανίσθη καὶ ὁ θίασος χορευτρίων τοῦ Ντουμαίν.

ΟΛΥΜΠΙΑ.— Ἐνεφανίσθη ἐπιτυχῶς ἡ ῥωσσίς καλλιτέχνις κ. Σελιβάνοβα ὡς «Ἄϊδα», τῆ συμπράξει τοῦ Ἑλλην. Μελοδράματος. Θέλει ἐμφανισθῆ πάλιν εἰς τὴν «Καθελ्लीαν Ρουσιτάναν» καὶ εἰς τὸν «Εὐγένιον Ὀνέζην» τοῦ Τσαϊκόφσκου.

ΠΑΡΑΠΗΓΜΑΤΑ.— Θίασος ἐκ στρατιωτῶν ἠθοποιῶν τρις τῆς ἐβδομάδος ἀναβιδάζει χάριν τῶν στρατιωτῶν κωμῳδίας καὶ ἐπιθεωρήσεις τῆ συμπράξει καὶ τῶν κ. κ. Λουτάρη, Μπριλλάντη, Κολυβά, Καντιώτου, Κοφινιώτη, Θωμαίου.

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ.— Τὸ «Ἀθηναῖον» κατέστη τὸ ἀριστοκρατικώτερον κέντρον, π. οσελκῶν μετὰ τὰς πεικιλλας του ἑλον τὸν καλὸν κόσμον Ἀθηνῶν καὶ Πειριαιῶν. Ἐπίσης τὸ «Λοῦξ» καὶ τὸ «Σινε Λούνα» συγκεντρῶνουν πρὸν καὶ ἐκλεκτὸν κόσμον μετὰ τὰς πεικιλλας ἐμφανίσεις ποικιλιῶν.

Ο ΗΥΔΙΟΣ

ΗΡΧΙΣΕΝ ΕΚΤΥΠΟΥΜΕΝΟΝ

Τὸ προαγγελθὲν σύγγραμμα τοῦ κ. ΕΜΜ. Μ. ΧΑΝΔΡΑΚΗ

ΤΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΙ ΕΠ' ΑΥΤΩΝ ΠΡΑΞΕΙΣ

Ἄριθ. πρωτοκ. 87.933

Ἄριθ. ἐγκ. 56

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ

Διεύθυνσις Γενική.— Τμήμα Α΄.

Πρὸς ἀπάσας τὰς Οἰκονομικὰς Ἀρχὰς τοῦ Κράτους.

Προκειμένου νὰ ἐκδοθῇ προσεχῶς ὑπὸ τοῦ τμηματάρχου α' τάξεως τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Δημοσίου Λογιστικοῦ κ. Ἐμμ. Χανδράκη βιβλίον ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὰ Ἐξωτερικὰ Συνάλλαγμاتا καὶ αἱ ἐπ' αὐτῶν Πράξεις», συνιστῶμεν ὑμῖν, ὅπως ἐγγραφόμενοι ἀποκτήσῃτε τοῦτο, προκειμένου ν' ἀποτελέσῃ δι' ὑμᾶς χρησιμώτατον βοήθημα. Συνημμένως ἀποστέλλομεν ὑμῖν ἀγγελίαν τῆς ἐκδόσεως περιλαμβάνουσαν τὸν πίνακα τῶν περιεχομένων τοῦ βιβλίου τοῦτου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Δεκεμβρίου 1922.

Ὁ Ὑπουργὸς

Γ. Ν. ΚΟΦΙΝΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Κεφάλαιον Α΄.—Συναλλαγὰι ἐν τῷ Ἐσωτερικῷ.—Συναλλαγὰι μετὰ τοῦ Ἐξωτερικοῦ.—Μηχανισμὸς τοῦ Συνλλάγματος.—Ἀγοραπωλήσιαι τοῦ Ἐξωτ. συναλλάγματος.

Κεφάλαιον Β΄.—Νομισματικαὶ καὶ συναλλαγματικαὶ σχέσεις τῶν διαφόρων χωρῶν. Τὸ ἄρτιον.—Ἡ ἰσοτιμία.—Ἰσοτιμία ἄμεσος καὶ ἰσοτιμία ἔμμεσος.—Χρυσὰ νομίσματα (πίναξ I).—Ἀργυρὰ νομίσματα (πίναξ II).—Τιμὴ συναλλάγματος.

Κεφάλαιον Γ΄.—Μεταβολαὶ τῆς τιμῆς τοῦ συναλλάγματος.—Ἀξία τοῦ ἀρτίου.—Συναλλαγὰι εἰς τὸ ἄρτιον.

Κεφάλαιον Δ΄.—Αἰτια τῶν μεταβολῶν τοῦ συναλλάγματος.—Ἐπιδράσεις ἐμπορικῆς, χρηματικῆς, τραπεζικῆς, διαφόρων κρίσεων.—Ἰδιαιτέρα αἰτια μεταβάλλοντα τὸ ἐπὶ προθεσμίᾳ συνάλλαγμα.—Ὅρια χρυσοῦ.

Κεφάλαιον Ε΄.—Συνάλλαγμα ἐπὶ ἀργυροῦ.—Συνάλλαγμα ἐπὶ χαρτονομίσματος.—Πότε χρησιμοποιοῦνται αἱ λέξεις κέρδος ἢ ἀπώλεια, ὑπόσκις ἢ πτώσις.—Ἐπικαταλλαγή.—Ἐμμενὲς καὶ δυσμενὲς συνάλλαγμα.

Κεφάλαιον Σ΄.—Διάφοροι ἀλληλεπιδράσεις ἐπὶ τῶν χρηματιστικῶν καὶ ἐμπορικῶν συναλλαγῶν ἐκ τῶν μεταβολῶν τοῦ συναλλάγματος. Ποία ἡ σημασία τοῦ συναλλάγματος ἀπὸ ἐμπορικῆς ἀπόψεως. Ἀσφάλεια τοῦ συναλλάγματος.—Τὸ συνάλλαγμα διὰ τὸν τραπεζικόν, τὸν εἰσοδηματικόν καὶ τὸν κεφαλαιοῦχον, τὸν καταναλωτὴν καὶ τὸν κερδοσκόπον.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Κεφάλαιον Α΄.—Δελτία συναλλαγμάτων.—Πράξεις ἀγοραπωλείας τοῦ συναλλάγματος.—Μετατροπὴ τῶν τιμῶν.—ὑπολογισμὸς τῆς τιμῆς τοῦ γραμματίου ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ.—Συνεξευμένη μέθοδος.—Ἐφαρμογαί.—Μετατροπὴ τῶν ἐξωτερικῶν ἀξιῶν εἰς τοπικὸν νόμισμα.—Μετατροπὴ τῶν τοπικῶν ἀξιῶν εἰς ἀξίας τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Κεφάλαιον Β΄.—Σχέσεις ἀρτίου καὶ ἰσοτιμίας μεταξὺ δύο θέσεων.—Σχέσεις ἀρτίου καὶ ἰσοτιμίας μεταξὺ τῶν θέσεων.—Συναλλάγματα μὴ ἀνωγραφόμενα ἐν τῷ δελτίῳ.

Κεφάλαιον Γ΄.—Τιμαὶ τῶν ἐξωτερικῶν συναλλαγμάτων.—Γαλλία.—Ἀγγλία.—Ἡνωμένα Πολιτεῖαι.—Γερμανία (1914).—Ἀυστρία (1914).—Ὀλλανδία.—Ρωσία (1914).—Πορτογαλλία.—Βέλγιον.—Ἑλβετία.—Ἰσπανία.—Ἰταλία.—Δανία.—Σκανδιναυία.—Συναλλάγματα ἀσιατικά (Σαγκάη, Χογκ. Κογκ. Καντὼν).—Ἰαπωνία.—Ἀγγλικαὶ Ἰνδία.—Νότιος Ἀμερικὴ (Βραζιλία, Ἀργεντίνη).—Ἑλλάς.

Κεφάλαιον Δ΄.—Ἰσοστάθμισις τῶν τιμῶν.—Ἀκρίβων καὶ εὐθύνων συνάλλαγμα.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

Ἄμεσον καὶ ἔμμεσον συνάλλαγμα.

Κεφάλαιον Α΄.—Ἄμεσον συνάλλαγμα.—Ἐκλογὴ τοῦ τρό-

που εξοφλήσεως. — Γενικοί τύποι πρὸς κανονισμόν χρεωπιστώσεων διὰ τῆς ἀμέσου ὁδοῦ.

Κεφάλαιον Β'. — Ἀνάληψις πιστώσεως. — Παλαιὰ ἀξιώματα ἐπὶ τῆς ἀγοραπωλησίας συναλλάγματος. — Μέθοδος τῶν 10000. — Ἴσοτιμία. — Προκρίσεις. — Κερδοσκοπία διὰ τῆς ἀμέσου ὁδοῦ.

Κεφάλαιον Γ'. — Ἐμμεσον συνάλλαγμα. — Ἐξόφλησις χρέους. — Ἀνάληψις πιστώσεως. — Γενικοί τύποι. — Περιπτώσεις καθ' ἣν αἱ τιμαὶ καὶ τὸ χρέος εἶναι ὄψεως.

Κεφάλαιον Δ'. — Κερδοσκοπία δι' ἐμμέσου προκρίσεως. — Τραπεζιτικὴ ἐντολή. Γενικὴ θεωρία τῆς κερδοσκοπίας διὰ τῆς ἐμμέσου ὁδοῦ.

Κεφάλαιον Ε'. — Τραπεζιτικὴ προμήθεια καὶ ἔξοδα. — Ἐξόφλησις χρέους. — Ἀνάληψις πιστώσεως.

Κεφάλαιον ΣΤ'. — Πράξεις κυκλοφορίας. — Συνδυασμοὶ συναλλαγματικῶν καὶ ἐμβασιμάτων πρὸς κερδοσκοπίαν.

Μέχρι τῆς 31 Ἰουλίου ἐ. ἔ. δεχόμεθα ἐγγραφὰς μὲ ἀμεσον πληρωμὴν τοῦ συγγράμματος ἀντὶ δραχμῶν 30 — τριάκοντα.

Μετὰ τὴν ἐκδοσιν θὰ πωλῆται ἀντὶ δραχμῶν 50 — πενήκοντα.

ΑΙ ΕΓΓΡΑΦΑΙ ΚΑΙ ΤΑ ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ :

ΓΡΑΦΕΙΑ "ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ," ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 32

ΓΝΗΣΙΟΝ ΑΠΟΣΤΑΓΜΑ

ΑΠΟΣΤΑΦΥΛΙ

ΕΙΝΑΙ

ΤΟ ΚΟΝΙΑΚ

ΠΟΥΡΗ

Βραβευθὲν

ΕΙΣ ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

— ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ-ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ —

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ — Ἰδρυθεῖσα τῷ 1918

Ἔδρα ἐν Ἀθήναις. — Ὑποκαταστήματα ἐν Πειραιεῖ, Πάτραις, Σύρω. — **ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ** καταβληθὲν Δρ. 10.000.000
ΚΕΦΑΛΑΙΑ ἀποθεματικά Δρ. 2.067.802.95

Πρόεδρος τοῦ Διοικ. Συμβουλίου: Πάντελης Τσιτσεκλής
Σύμβουλοι Διευθύνται: Δ. Μιαούλης καὶ Ἄν. Σπουργίτης.
Τραπεζικαὶ ἐργασίαι παντὸς εἶδους

Καταθέσεις εἰς Δραχμάς καὶ Ξένα νομίσματα ὑπὸ τοῦς ἐννοικιωτέρους ὅρους.

Η ΝΙΚΗ

Μοναδικὴ ἐν ὅλῃ τῇ Ἀνατολῇ, ἐφάμιλλος πρὸς τὰ τελειότερα εὐρωπαϊκὰ Περιοδικὰ τοῦ εἶδους του.

Διεύθυνσις ὁδὸς Καλλιθέας 34 καὶ Μιλτιάδου 7.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Πράξεις ἐπὶ τῶν πολυτίμων μετάλλων.

Κεφάλαιον Α'. — Βάρος - Τίτλος - Διάστασις (taible) Ποῦς (ried). — Ἀξία τοῦ ἀρτίου. — Σχέσεις τῆς ἀξίας τοῦ ἀρτίου τῶν νομισμάτων μαζὺ διαφόρων κρατῶν. — Ἀξία διατιμημένη. — Ἀξία ἐμπορικὴ.

Κεφάλαιον Β'. — Ἀγοραπωλησία χρυσοῦ καὶ ἀργύρου. — Ἀγορὰ Παρισίων. Πράξεις ἐν Παρισίοις. — Ἀγορὰ Ν. Ὑόρκης. Πράξεις ἐν Ν. Ὑόρκη. Ἀγορὰ Βερολίνου. Πράξεις ἐν Βερολίνῳ.

Κεφάλαιον Γ'. — Πῶς τακτοποιεῖται ἐν χρέος εἰς τὰ ἐξωτερικὸν διὰ τῶν πολυτίμων μετάλλων.

Κεφάλαιον Δ'. — Κερδοσκοπία καὶ πράξεις ἐπὶ τῶν πολυτίμων μετάλλων. — Πρόκρίσις μεταξὺ δύο θέσεων.

Κεφάλαιον Ε'. — Πρόκρίσις μεταξὺ πολλῶν θέσεων. — Ἀγορὰ ἐν Σαγκάη Χόγκ-Κόγκ καὶ Ἰνδίας. — Ἀγοραὶ τῶν πολυτίμων μετάλλων.

Διὰ τὰ εἶσθε πάντοτε ὑγιεῖς

Πίνετε τὸ βραβευθὲν εἰς ὅλας τὰς Ἐκθέσεις

ΚΟΝΙΑΚ

Σ. ΚΑΙ Η. ΚΑΙ Α. ΜΕΤΑΞΑ

(Προσέξατε πολὺ εἰς τὴν μάρκαν)

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Ὁδὸς Ἀριστείδου 7. — Τηλεφ. 3-53.

Διὰ τοῦς πάσχοντας

Ὀφθαλμολογικὰ Νοσήματα

Συνιστῶμεν ὑπευθύνως τὴν τελειότεραν

ὀφθαλμολογικὴν Κλινικὴν:

ΤΟΥ ΣΠΗΛΙΟΥ Ι. ΧΑΡΑΜΗ

Ὑφηγητὴς Ὀφθαλμολόγου τῆς Σχολῆς τῶν Παρισίων.

ΑΘΗΝΑΙ, ὁδὸς Μενάνδρου 27

Ἀριθ. Τηλεφώνου: 6-54

ΕΦΘΑΣΑΝ ΤΑ ΨΑΘΑΚΙΑ

Α. ΑΡΙΑΝΟΥΤΣΟΥ ΚΑΙ ΣΙΑΣ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΣΑΡΡΗ 43

ΠΡΑΤΗΡΙΑ } **ΣΤΑΔΙΟΥ 57** } **ΑΘΗΝΑΙ**
 } **ΑΙΟΛΟΥ 166** }
 } **ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΔΟΣ 132 ΣΜΥΡΝΗ**